

Report on

Orientation and Interaction on Madhesh Province Fiduciary Risk Assessment Procedure 2079

Office of the Chief Minister and Council of Ministers
Janakpurdham
Madhesh Province

Report prepared by: Dev Raj Rai, PFM Expert, PLGSP

Contents

1. Background	3
2. Objectives of the program.....	4
3. Expected output.....	4
4. Program Schedule	5
5. Management of the program	5
5.1. Methodology (brief on process opening closing, presentation/discussions etc.)..	5
5.1.1. Resource person management.....	5
5.1.2 Day management/motion, program proceeding and delivery.	5
6. Participants of the program	8
7. Conclusion	9
7.1. Best matter of the program	9
7.2 Difficult course (idea) for the participants.....	10
7.3 Suggestions of participants for the program	10

List of Annexes

Annex 1: मधेश प्रदेश सरकारको वित्तीय सुशासन जोखिम मुल्यांकन कार्यविधि २०७९ सम्बन्धी अन्तरक्रिया तथा अभिमुखिकरण कार्यक्रमको तालिका	12
Annex 2: Expected participants for the program.....	13
Annex 3: List of Attendees in the program	14
Annex 4: Contents presented by resource persons	24
Annex 5: Result of the PFRA of participating offices based the exercise in the orientation and interaction program.....	126

List of Figures

Figure 1: Best things in the program as per participants	9
Figure 2: Difficult idea/course for the participants	10
Figure 3: Suggestions regarding improvement of future training	10

1. Background

The Provincial and Local Governance Support Program (PLGSP) (July 2019/20 – July 2022/23), is a joint program of the Government of Nepal (GoN) and Development Partners (DPs), is being executed by the Ministry of Federal Affairs and General Administration (MoFAGA), Government of Nepal. The program has envisioned the final impact after completion of the this program that all citizens receive quality services at provincial and local level and enjoy better local infrastructure and economic prosperity. The goal/immediate impact of the program is expected that the provincial and local government will be fully functional, sustainable, inclusive and accountable to their citizens. To attain the goal, the program aims at strengthening provincial and local governance systems and procedures, and intergovernmental relationships to maximize benefits for Nepalese people: and to enhance capacity of provincial and local governments to deliver services and development outcomes effectively to their citizens.

According to the Public Expenditure and Financial Accountability (PEFA) Assessment: Nepal PFM performance assessment II, PFM of Nepal among the world has been ranked 31st.

Irregularities of Madhesh Province as per Office of the Auditor General (OAG) Reports are as follows.

Year	Irregularities with advance	Irregularities without advance
2075	23.71%	8.28%
2076	7.09%	4.95%
2077	5.65%	4.43%
2078	5.42%	4.55%
2079	2.70%	2.25%

As per Auditing Report 2079, the following general findings have been noted by OAG.

1. Ministries has not prepared consolidated report and submitted to PTCO and FCGO
2. Authorities have not followed the responsibilities of clearance of irregularities, preparation of consolidated reports and analyzing them.
3. Ministries have not prepared and implemented Internal Control System even though previous OAG reports pointed out this matter.
4. Ministries have not applied Public Assets Management System (PAMS).
5. Public Account Committee (PAC) has not provided the monitoring report of the discussion made regarding the irregularities of 1st OAG Report.
6. The fund transferred to operation fund has been seemed useless and not transferred to province treasury.
7. Unimplementable programmme has been budgeted. Budget surrender (Financial Procedure and Fiscal Accountability Act 2076, clause 50) has not been dome and large sum of money is inactive.
8. Large sum of budget transfer has been done at the end of the year.

9. Province has Rs. 6,19,20,14,000 in miscellaneous heading. 74.90% of this amount has been added to provincial ministerial bodies and local governments via budget transfer. Such budget has been transferred for previous year payment liabilities, mutual grant, special grant and ongoing physical infrastructure construction.

In order to make the government agencies' financial system systematic, transparent, lawful and effective, it is necessary to identify potential fiduciary risk areas and also institutionalize good governance. With this objective, Madhesh Province Fiduciary Risk Assessment (FRA) Procedure, 2079 has been formulated by OCMCM, Madhesh Province. This procedure has determined 75 different indicators those can help Madhesh Province Government to assess their fiduciary risk areas and prepare fiduciary risk reduction action plan. A Provincial Fiduciary Risk Assessment (PFRA) online application has been developed by Ministry of Federal Affairs and General Administration (MoFAGA) to assess the fiduciary risk of the province. Thus, it is deemed to introduce and orient the PG ministries and commissions about the FRA Procedure as well as online assessment application.

2. Objectives of the program

The Orientation and Interaction on “Madhesh Province Fiduciary Risk Assessment Procedure, 2079” was organized for the following purposes:

- Staff of province Province Assembly, 12 ministries, 2 commissions and 4 provincial offices will be aware of PFRA Procedure and work will be systematic, disciplined, economic, efficient and effective.
- Staff will ensure reliability and effectiveness of financial statements and prepare in timely manner and submitted and published publicly.
- Province government will identify the risks areas, its depth and maintain financial discipline.
- Provincial government will prepare Fiduciary Risks Reduction Action Plan (FRRAP).

3. Expected output

The Orientation and Interaction on “Madhesh Province Fiduciary Risk Assessment Procedure, 2079” expects to achieve:

- Provincial ministries, commissions and provincial offices will assess fiduciary risks and prepare then implement Fiduciary Risk Reduction Action Plan (FRRAP).
- All provincial ministries, commissions and provincial offices will prepare internal control system procedure/directives and implement.

4. Program Schedule

The program was scheduled for three days. Each day was divided into 4 sessions as per annex 1.

5. Management of the program

This program was organized by PLGSP, Madhesh Province (PASIP number 6.22, PLMBIS activity number 2.7.25.164). The program was organized in Lalbandi United Hotel, Sarlahi where there was high speed internet. Two groups were formed for the training. For the first and second day, participants of first group were facilitated and participants of second group were facilitated in third day.

5.1. Methodology (brief on process opening closing, presentation/discussions etc.)

The orientation and interaction on “Madhesh Province Fiduciary Risk Assessment Procedure, 2079” was held on 27-29 November 2023 for the purpose of clarifying and familiarizing the lawful provisions in the documents. First group was facilitated for 27 and 28 November 2023. Second group was facilitated for a day i.e. 29 November 2023.

Logistics and organization of training. Time period each day was from 8:30am to 4:30pm. Participants were provided the note book, pen, Madhesh Province Fiduciary Risk Assessment Procedure, 2079 books. Each day 4 sessions were designed. The breakfast in the morning, tea 2 times and lunch were provided to the participants.

5.1.1. Resource person management.

Following resource persons delivered the sessions.

1. Province secretary of the Office of the Chief Minister and Council of Ministers, Mr. Ramkrishna Pudasaini,
2. Province secretary of the Provincial Ministry of Finance, Mr. Prem Prasad Bhattarai,
3. Undersecretary of the Commission for the Investigation of Abuse of Authority, Mr. Radheshyam Giri,
4. Undersecretary of the Office of the Chief Minister and Council of Ministers, Mr. Rupesh Kumar Shah

5.1.2 Day management/motion, program proceeding and delivery.

5.1.2.1 Day 1 (27 November 2023)

Participants: The chief of financial administration section, chief of the store section and the chief of information, communication and technology section of Province Assembly, 12 ministries, 2 commissions and 4 provincial offices.

Senior Undersecretary Rupesh Kumar Shah explaining the purpose and importance of the program

Governance cum Legal Expert, PLGSP, Madhesh Province, Ms. Punita Mandal facilitated the inauguration session. The program was started with welcome remark and purpose of the program by Mr. Rupesh Kumar Shah. He highlighted the objective and necessity of the

program. He briefed schedule and management of program. Chief guest Vice Chairperson of Basbariya Rural Municipality Ms. Sarita Kumari Shah inaugurated the program and gave her remarks.

Ms. Girija Dahal mediated the program to ease the participants', call for the break, overall information about program, identification of RPs and any queries regarding the program.

Undersecretary Radheshyam Giri facilitating as RP of Fiduciary Risk

Overall technical session covered regarding what fiduciary risk areas are, what irregularities have been noted in report of office of auditor general (OAG), what audit arrear status of Madhesh Province is. First session was completed in inauguration, identification and information regarding sessions and management. Second session was facilitated by Mr. Radheshyam Giri regarding introduction of fiduciary risks and practice of reducing risks and maintaining financial discipline. Third session was facilitated by Mr. Ramkrishna Pudasaini about the provision of Madhesh Province FRA procedure 2079. The last session was facilitated by Mr. Radheshyam Giri regarding the indicators of Madhesh Province FRA procedure 2079. The facilitators had applied in presentations, group work, question answer and practice etc.

Province secretary Ramkrishna Pudasaini facilitating as RP of provisions in Madhesh Province Fiduciary Risk Assessment Procedure 2079

5.1.2.2 Day 2 (28 November 2023)

Participants: The chief of financial administration section, chief of the store section and the chief of information, communication and technology section of Province Assembly, 12 ministries, 2 commissions and 4 provincial offices.

TA staff Girija Dahal speaking as mediator of the program

Day 2 was begun with the review of the day 1. Ms. Girija Dahal mediated the program as day 1. First session was

started by Mr. Radheshyam Giri regarding what indicators have provisioned in Madhesh Province FRA procedure 2079. He explained the indicator one by one in the interactive manner with the discussion on relevant issues faced in the province. Second session was continued by Mr. Ramkrishna Pudasaini regarding indicators of Madhesh Province FRA procedure 2079 in the similar manner and completed the clarification of indicators. Third session was facilitated by Mr. Radheshyam Giri about the Google Sheet developed by PFM Expert, Dev Raj Rai regarding the practice on the provision of Madhesh Province FRA procedure 2079. The practical session was supported by IT&e-Governance Expert Krishna Kumar Shah. The participants actively participated in the practice and came to the conclusion on how assessment is done. The last session was facilitated by Mr. Ramkrishna Pudasaini regarding the online application for PFRA. He was supported by IT&e-Governance Expert Krishna Kumar Shah to clarify more. Facilitator moved to the discussion on mark received by each ministry and provincial office as per the Madhesh Province FRA procedure 2079. Then after, the orientation and interaction for the first group was concluded and closed the first group orientation.

5.1.2.3 Day 3 (29 November 2023)

Participants: The chief of the office and the chief of planning section of Province Assembly, 12 ministries, 2 commissions and 4 provincial offices.

The program was started with welcome remark and purpose of the program by Mr. Dev Raj Rai. He highlighted the objective and necessity of the program. He briefed schedule and management of program.

Province secretary Ramkrishna Pudasaini facilitating as RP of Public Financial Management Status of Madhesh Province

Ms. Girija Dahal mediated the program to ease the participants', call for the break, overall information about program, identification of presenters. The first session was started by Mr. Ramkrishna Pudasaini and discussed about overall financial management and irregularities status. Mr. Prem Prasad Bhattarai discussed about the provisions in Madhesh Province Fiduciary Risk Assessment Procedure, 2079 and requested to initiate to formulate internal control system and operation of PFRA tools after based on the online PFRA application, a software developed by MoFAGA, to the respective ministries/institutions in the second session. Mr. Ramkrishna Pudasaini opened the mark obtained in day 2 practice. He elaborated fiduciary risk and Madhesh Province Fiduciary Risk Assessment Procedure, 2079 in the 3rd session. He continued and opened the floor for discussion regarding Internal Control System & Madhesh Province Fiduciary Risk Reduction Action Plan (FRRAP). He requested to the chief of ministries and public entities to use PFRA online application to assess the fiduciary risks of their office.

Province secretary, Madhesh Province Ministry of Finance, Prem Prasad Bhattarai facilitating as RP of provisions in Madhesh Province Fiduciary Risk Assessment

The program concluded by Mr. Prem Prasad Bhattarai by requesting to initiate to formulate internal control system and use of online PFRA application in their ministries/institutions. During his remark, he made aware of all participants to improve the performance of province by changing our attitudes, knowledge, skills, character, perception etc. He also emphasized Provincial Government and TA team of PLGSP to be always ready to support as per their demands of ministries and institutions of Madhesh Province.

6. Participants of the program

Participants were divided into two groups as follows.

Chief of Financial Administration, ICT and Store Section (3 participants from each provincial ministry, commissions and office)	Madhesh province assembly, provincial ministries, commissions and other provincial offices	First group for 27 th and 28 th November 2023
Chief of Financial Administration, ICT and Store Section (2 participants from each provincial ministry, commissions and office)	Madhesh province assembly, provincial ministries, commissions and other provincial offices	Second group for 29 th November 2023

Refer the annex 2 for the detail of participants.

7. Conclusion

Participants of day 1 and 2 were distributed the feedback sheet to respond the questions regarding management and relevancy of this orientation and interaction program. 19 participants answered the questions. The result of the feedback is presented below. As per the talk individually with the participants, most of the participants are satisfied with the orientation and training program. But participants responded that they will be in difficulty at the time of using the application due to lack of support and unavailability of the documents.

7.1. Best matter of the program

What is the best matter of this training?

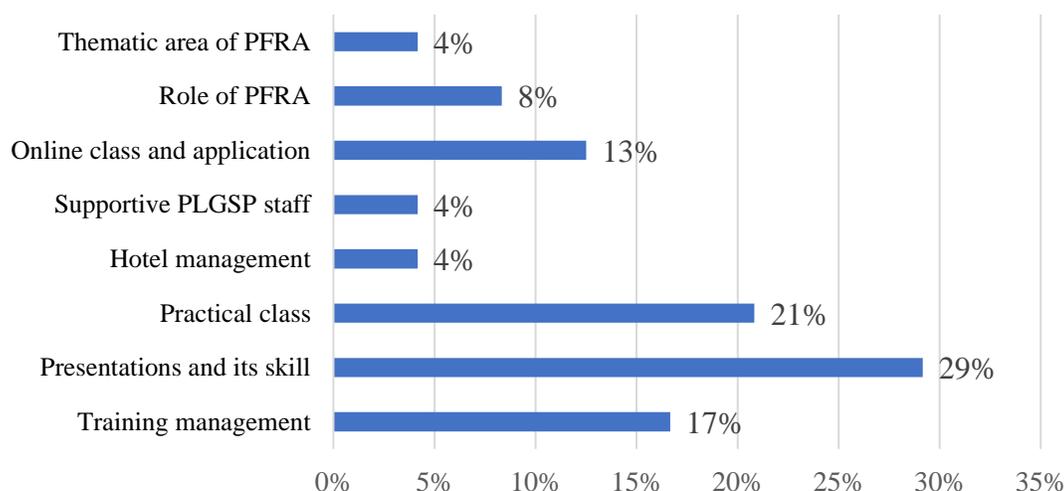

Figure 1: Best things in the program as per participants

As per the opinion of the participants, presentations and skill has been ranked high. The practical class conducted in the 2nd day was felt good.

7.2 Difficult course (idea) for the participants

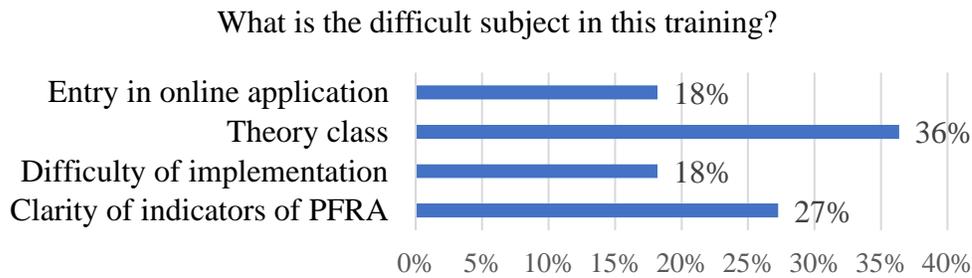

Figure 2: Difficult idea/course for the participants

Among all, 11 participants answered this question. 36% of them felt the theory class difficult. 27% have difficulty to understand indicators of PFRA.

7.3 Suggestions of participants for the program

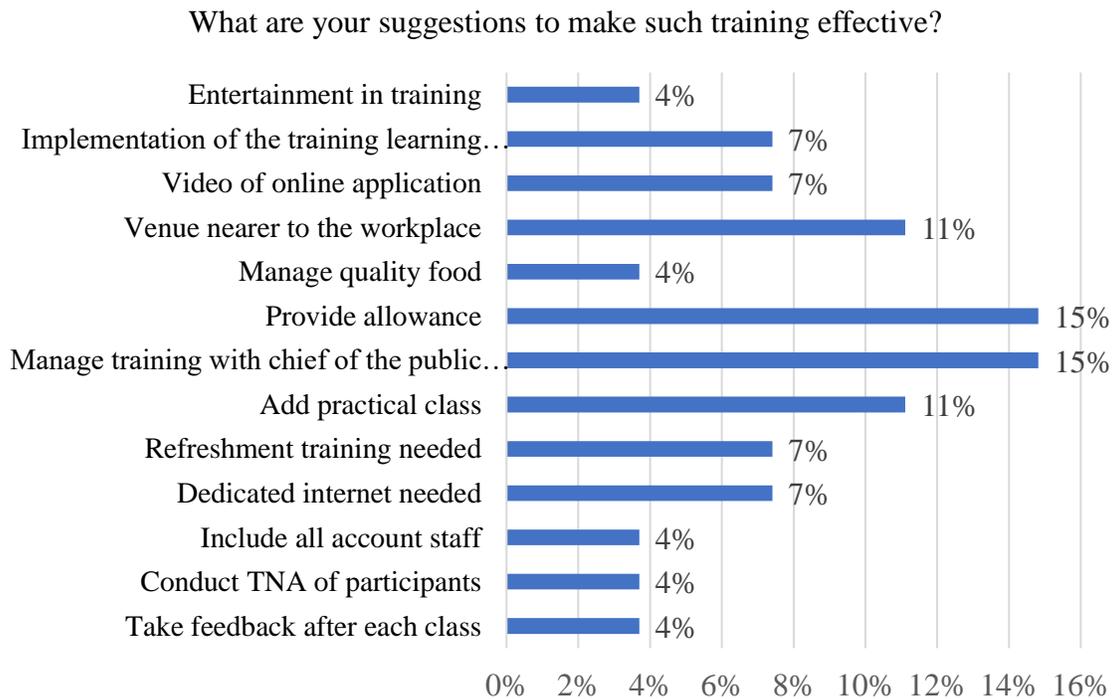

Figure 3: Suggestions regarding improvement of future training

Out of all, 27 participants suggested for the effectiveness. 15% of total participants have answered that allowances have to be provided and this training has to be conducted including the chief of the office together,

Annextures

Annex 1: मधेश प्रदेश सरकारको वित्तीय सुशासन जोखिम मुल्यांकन कार्यविधि २०७९ सम्बन्धी अन्तरक्रिया तथा अभिमुखिकरण कार्यक्रमको तालिका

दिन	सत्र १ १:३०-१०:४५		सत्र २ ११:००-१२:३०		सत्र ३ १३:१५-१४:४५		सत्र ४ १५:००-१६:३०
पहिलो दिन (मंसिर ११)	उदघाटन तथा परिचय श्री रुपेश कुमार साह - उदघाटन, परिचय, अपेक्षा संकलन/प्रशिक्षण व्यवस्थापन बारे जानकारी	पिया	फिडुसियरी जोखिमको परिचय श्री राधेश्याम गिरी - फिडुसियरी जोखिमको परिचय (विधि: प्रस्तुतिकरण र अभ्यास)	खाना	म.प्र.स.वि.सु.जो.मु.का. २०७९ श्री रामकृष्ण पुडासैनी - म.प्र.स.वि.सु.जो.मु.का. २०७९ को प्रावधानहरू (विधि: प्रस्तुतिकरण)	पिया	म.प्र.स.वि.सु.जो.मु.का. २०७९ श्री राधेश्याम गिरी - म.प्र.स.वि.सु.जो.मु.का. २०७९ को सूचकहरू (विधि: प्रस्तुतिकरण र छलफल)
दोश्रो दिन (मंसिर १२)	म.प्र.स.वि.सु.जो.मु.का. २०७९ श्री राधेश्याम गिरी - ब्रेकफाष्ट - अधिल्लो दिनको समिक्षा - कार्यविधिको सूचकहरू (विधि: छलफल र प्रस्तुतिकरण)		म.प्र.स.वि.सु.जो.मु.का. २०७९ श्री रामकृष्ण पुडासैनी - म.प्र.स.वि.सु.जो.मु.का. २०७९ को सूचकहरूमा अभ्यास (विधि: भौतिक अभ्यास कार्य)		म.प्र.स.वि.सु.जो.मु.का. २०७९ श्री राधेश्याम गिरी - Online Application बारे अभिमुखिकरण (विधि: प्रस्तुतिकरण)		नतिजा प्रकाशन र समापन श्री रामकृष्ण पुडासैनी - अभ्यासका नतिजा माथि छलफल - समापन
तेस्रो दिन (मंसिर १३)	उदघाटन तथा परिचय श्री रामकृष्ण पुडासैनी - उदघाटन पछि परिचय - मधेश प्रदेशको समग्र वित्तीय व्यवस्थापन र बेरूजुको अवस्था (विधि: प्रस्तुतिकरण र छलफल)		म.प्र.स.वि.सु.जो.मु.का. २०७९ श्री रामकृष्ण पुडासैनी - वित्तीय सुशासन जोखिमको परिचय - म.प्र.स.वि.सु.जो.मु.का. २०७९ (विधि: प्रस्तुतिकरण र छलफल)		म.प्र.स.वि.सु.जो.मु.का. २०७९ श्री प्रेम प्रसाद भट्टराई - म.प्र.स.वि.सु.जो.मु.का. २०७९ - अभ्यासबाट आएको नतिजामाथि छलफल (विधि: प्रस्तुतिकरण र छलफल)		म.प्र.स.वि.सु.जो.मु.का. २०७९ श्री रामकृष्ण पुडासैनी - म.प्र.स.वि.सु.जो.मु.का. २०७९ माथि अन्तरक्रिया - मन्त्रालय र निकायहरूले यस बारे गरिनुपर्ने आगामी कार्यहरू - समापन

म.प्र.स.वि.सु.जो.मु.का. - मधेश प्रदेश सरकारको वित्तीय सुशासन जोखिम मुल्यांकन कार्यविधि

Annex 2: Expected participants for the program

SN	Name of Office	No. of Participants of 1st and 2nd day	No. of Participants of 3rd day	Total
1	Madhesh Province Assembly Secretariat	3	2	5
2	Office of the Chief Minister and Council of Ministers	3	2	5
3	Ministry of Physical Infrastructure Development	3	2	5
4	Ministry of Finance	3	2	5
5	Ministry of Education and Culture	3	2	5
6	Ministry of Land Management, Agriculture and Cooperative	3	2	5
7	Ministry of Sports and Social Welfare	3	2	5
8	Ministry of Health and Population	3	2	5
9	Ministry of Energy, Irrigation and Water Supply	3	2	5
10	Ministry of Forest and Environment	3	2	5
11	Ministry of Home, Communication and Law	3	2	5
11	Ministry of Industry, Commerce and Tourism	3	2	5
13	Ministry of Labour and Transportation	3	2	5
14	Province Policy and Planning Commission	3	2	5
15	Province Janalokpal Commission	3	2	5
16	Province Public Service Commission	3	2	5
17	Office of the Province Attorney General	3	2	5
18	Province Research and Training Center	3	2	5
19	Province Treasury Controller Office	3	2	5
	Total	57	38	95
	Estimated number of participants with drivers (reason: staff are in doubled/additional responsibilities)	45	30	75

मधेश प्रदेश सरकार
 मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
 प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम (PLGSP) / प्रादेशिक कार्यक्रम कार्यान्वयन इकाई (PPIU)
 जनकपुरधाम, धनुषा, नेपाल
सहभागीहरूको उपस्थिति

कार्यक्रमको नाम: मधेश प्रदेश सरकारको वित्तीय सुशासन जोखिम मुल्यांकन कार्यविधि, २०७९ सम्बन्धी अन्तरक्रिया तथा अभिमुखिकरण कार्यक्रम

स्थान: लालबन्दी युनाइटेड होटेल, लालबन्दी, सर्लाही

मिति २०८० मंसिर ११ गते देखि १२ सम्म

क्र. सं.	सहभागीको नाम	लिंग (म./पु.)	व्यक्ति	जनजाति	मधेसी	मुख्य	ब्राह्मण/ क्षेत्री	पद	कार्यालय	सम्पर्क नं.	Email	२०८०/८/११	२०८०/८/१२
१.	सरोज कुमारी लामिछाने						✓	ए.ए.ए.क.	इलाहाबाद, काठमाडौं	९८५१२८			
२.	प्रिया लाल्यंग प्र. शर्मा	पु.			✓			स.ए.क.	अधिका.मन्त्रालय	९८१५२५६९६८	pritya@gened.com		
३.	मुकेश यादव	पु.			✓			ना.पु.	अर्थ, विद्यार्थी तथा रक्षा मन्त्री कार्यालय	९८५५८५२०५	mukesh@gened.com		
४.	राजेश शर्मा	पु.					✓	ए.ए.क.	अर्थ-सहायक सचिव				
५.	शशुवा प्रसाद शर्मा	पु.	-	-	✓	-	-	प्रा.पु.	जनकपुरधाम	९८५०८०२६६	spshukra21@gmail.com		
६.	वीरेन्द्र कुमार यादव	पु.	-	-	✓	-	-	क.मन्त्रालय	"	९८५८०२०९६८	malitobir@gmail.com		
७.	निर्मला शर्मा	स्त्री	-	-	-	✓		नेका अधिकृत	उ.मन्त्रालय	९८५१५००००	niemla2000@gmail.com		
८.	विजय कुमार शर्मा	पु.	✓					ले.क.	अधिका.मन्त्रालय	९८५०००२५५	vijay2000@gmail.com		
९.	सुधीर कुमारी	पु.						अधिकृत	"	९८५५५९९९९	me-sudhir74@gmail.com		

मधेश प्रदेश सरकार
मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम (PLGSP) / प्रादेशिक कार्यक्रम कार्यान्वयन इकाई (PPIU)
जनकपुरधाम, धनुषा, नेपाल

सहभागीहरूको उपस्थिति

कार्यक्रमको नाम: मधेश प्रदेश सरकारको वित्तीय सुशासन जोखिम गुल्यांकन कार्यविधि, २०७९ सम्बन्धी अन्तर्क्रिया तथा अभिमुखिकरण कार्यक्रम

स्थान: लालबन्दी युनाइटेड होटेल, लालबन्दी, सर्लाही

मिति २०८० मंसिर ११ गते देखि १२ सम्म

क्र. सं.	सहभागीको नाम	लिंग (प./मु.)	पलित	बनबाति	मधेसी	मुस्लिम	ब्राह्मण/ क्षेत्री	पद	कार्यालय	सम्पर्क नं.	Email	२०८०/८११	२०८०/८१२
१.	डा. रंजित कु. अधिकारी	प.			✓			प.वि. / अध्यक्ष	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	५२४४० ४२४२०	ranjitadvm88@gmail.com		
२.	राम सुलित महता	प.			✓			लेखा अधिकारी	"	३२४११ ६११२०	ramsirahata@gmail.com		
३.	शम्भु कुमार ठाकुर	प.			✓			प्राधिकृत क्षेत्री	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय	९८४०२६१	skthakur22@gmail.com		
४.	रंजित कुमार वासना	प.			✓			लेखा अधिकारी	ला. व. म. म. म.	५२६१२ २२२	Sansiv Palswanas@gmail.com		
५.	प्रदीप कुमार श्याम				✓			श. व. म. म. म.	शिक्षा तथा श्रम संसाधन मन्त्रालय	९८३१५१६ ५६	pradepshams@gmail.com		
६.	जहमेवर कामती				✓			जी. व. म. म. म.	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय	९८४०३३०	19xmeswar2013@gmail.com		
७.	जितेन्द्र प्रकाश				✓			लेखा अधिकारी	शिक्षा तथा श्रम संसाधन मन्त्रालय	९८३४५६६	jiteन्द्र@gmail.com		
८.	केवल कुमार दास	प.	✓		✓			स. व. म. म. म.	शिक्षा तथा श्रम संसाधन मन्त्रालय	५२६३३००	Kdorepal2037@gmail.com		
९.	गणेश खत्री	प.					✓	लेखा अधिकारी	अर्थ मन्त्रालय	९८३३३३३	ganesh.khatri@gmail.com		

मधेश प्रदेश सरकार
मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम (PLGSP) / प्रादेशिक कार्यक्रम कार्यान्वयन इकाई (PPIU)
जनकपुरधाम, धनुषा, नेपाल

सहभागीहरूको उपस्थिति

कार्यक्रमको नाम: मधेश प्रदेश सरकारको वित्तीय सुशासन जोखिम मुल्यांकन कार्यविधि, २०७९ सम्बन्धी अन्तरक्रिया तथा अभिमुखिकरण कार्यक्रम

स्थान: लालबन्दी बुनाईटिड होटेल, लालबन्दी, सर्लाही

मिति २०८० मंसिर ११ गते देखि १२ सम्म

क्र. सं.	सहभागीको नाम	लिंग (पु.)	दलित	जनजाति	मधेसी	मुस्लिम	ब्राह्मण/ क्षेत्री	पद	कार्यालय	सम्पर्क नं.	Email	२०८०/८/११	२०८०/८/१२
१०	मनोज कुमार चौधरी	पु			✓			लेखा अधिकृत	मधेश प्रदेश सरकार सचिवालय	९८४१०१५७७५	ckm978j2@pmail.np	mmx	mmx
११	अनिल श्रीवास्तव	पु						अ.ले.पा.	OC/ICM / MOLT	९८५१८९९१		Di	Di
१२	अशोक प्रसाद शर्मा	पु						ले.अ.ई.ई.	मधेश प्रदेश सरकार सचिवालय	९८५२२१५२	ashok.pandey@pmail.np	Di	Di
१३	रामप्रसाद कुमार शर्मा	पु			✓			ला.का.प.स.	मधेश प्रदेश सरकार सचिवालय	९८५६६५०	ramprasad@pmail.np	Di	Di
१४	प्रशांत शर्मा	पु			✓			कम्प्युटर अधिकृत	मधेश प्रदेश सरकार सचिवालय	९८५३१२८६	prashant@pmail.np	Di	Di
१५	सुनिल शर्मा				✓			सचिवालय	मधेश प्रदेश सरकार सचिवालय	९८०७२५१५	sunil@pmail.np	Di	Di
१६	सन्तोष आचार्य				✓		✓	क.अ.	मधेश प्रदेश सरकार सचिवालय	९८५१६३५५	acharysantosh@pmail.np	Di	Di
१७	सुबोध शर्मा							ले.अ.ई.ई.	मधेश प्रदेश सरकार सचिवालय	९८५१११०९	subodh@pmail.np	Di	Di
१८	प्रमोद कुमार चौधरी							क.अ.ई.ई.	मधेश प्रदेश सरकार सचिवालय		pramod.chaudhary@pmail.np	Di	Di

मधेश प्रदेश सरकार
मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम (PLGSP) / प्रादेशिक कार्यक्रम कार्यान्वयन इकाई (PPIU)
जनकपुरधाम, धनुषा, नेपाल

सहभागीहरूको उपस्थिति

कार्यक्रमको नाम: मधेश प्रदेश सरकारको वितीय सुशासन जोखिम मुल्यांकन कार्यविधि, २०७९ सम्बन्धी अन्तरक्रिया तथा अभिमुखिकरण कार्यक्रम

स्थान: लालबन्दी सुनाईटेड होटेल, लालबन्दी, सर्लाही

मिति २०८० मंसिर १३

क्र. सं.	सहभागीको नाम	लिंग (पु.)	दलित	जनजाति	मधेसी	मुस्लिम	ब्राह्मण/ क्षेत्री	पद	कार्यालय	सम्पर्क नं.	Email	हस्ताक्षर
१.	प्रेमप्रसाद मजुराई (१०)	✓						मुख्य प्रकार	प्रदेश, अर्थ मन्त्रालय	९८५४०२०८८८		
२.	नरेश राज खरेल							प्रदेश मन्त्रिपरिषद्	प्रदेश लोचन कार्यालय	९८८९८९९९०२		
३.	रामकृष्ण कुडातेजी							उपस्थिति	उ-अ-को	९८९९२१२२६२		
४.												
५.	जय कुमार शर्मा	पु.			✓			क्षेत्री सल्लाहकार	क्षेत्री वारिष्ठ तथा पदवी मन्त्री	९८५४०२०८८८	kuwajai@gmail.com	
६.	महेन्द्र महता	पु.			✓			क्षेत्री सल्लाहकार	उपस्थिति तथा सल्लाहकार	९८५४०२०८८८	m.mahato2001@gmail.com	
६.	जगतमोहं प्रमल्ल	पु.			✓			क्षेत्री सल्लाहकार	उपस्थिति तथा सल्लाहकार	९८५४०२०८८८	jirajmoh2005@gmail.com	
७.	डा. इन्द्रजीत कुमार खड्क	पु.	✓					प्र. प्र. प्र. सल्लाहकार	इन्द्रजीत तथा सल्लाहकार	९८५४०२०८८८	indrajitkxk5199@gmail.com	
८.	रविन्द्र प्रसाद खड्क	पु.			✓			याजना उपस्थिति	"	९८५४०२०८८८	ravinindrakxk2001@gmail.com	

मधेश प्रदेश सरकार
 मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
 प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम (PLGSP) / प्रादेशिक कार्यक्रम कार्यान्वयन इकाई (PPIU)
 जनकपुरधाम, धनुषा, नेपाल

सहभागीहरूको उपस्थिति

कार्यक्रमको नाम: मधेश प्रदेश सरकारको वित्तीय सुशासन जोखिम मुल्यांकन कार्यविधि, २०७९ सम्बन्धी अन्तरक्रिया तथा अभिमुखिकरण कार्यक्रम

स्थान: लालबन्दी युनाइटेड होटेल, लालबन्दी, सर्लाही

मिति २०८० मंसिर १३

क्र. सं.	सहभागीको नाम	लिंग (पु.)	दलित	जनजाति	मधेसी	मुस्लिम	ब्राह्मण/श्रेणी	पद	कार्यालय	सम्पर्क नं.	Email	हस्ताक्षर
१	अमि कुमार सिंह							ह.स.च	विकास तथा संस्कृति मन्त्रालय	०१०५४०६१३२		
२	शुभरा शर्मा							ह.स.च	उर्जा सिंचाई तथा मन्त्रालय	९८२१४०००००८		
३	सुमन सापकाटा								अर्थ मन्त्रालय	९८५२०६६३५९		
४	मुकुटम खुलाल							ह.स.च	वन तथा वातावरण मन्त्रालय	९८४५३१३९२९	Ruzushottarna.kharel@gmail.com	
५	सहादे अशारी							ह.स.च	स्वास्थ्य तथा जनसंरक्षण मन्त्रालय	९८०७२१० ५३१	Sahadean@nps.gov.np	
६	सुमेश यादव								लोक सेवा आयोग जनकपुर	९८१९२९६ ४९५		
७	सिनेही वाउडा							ह.स.च	संस्कृति आयोग, काठमाडौं	९८१०२६२६४		
८	समीर कुशावर्ध							ह.स.च	प्रान्तिय मन्त्रालय जनकपुर	९८३४९५०६६८		
९	दिपेन्द्र लाम								उर्जा सिंचाई तथा मन्त्रालय	९८०७६६३५९		

वित्तीय सुशासन जोखिम

१. पृष्ठभूमि

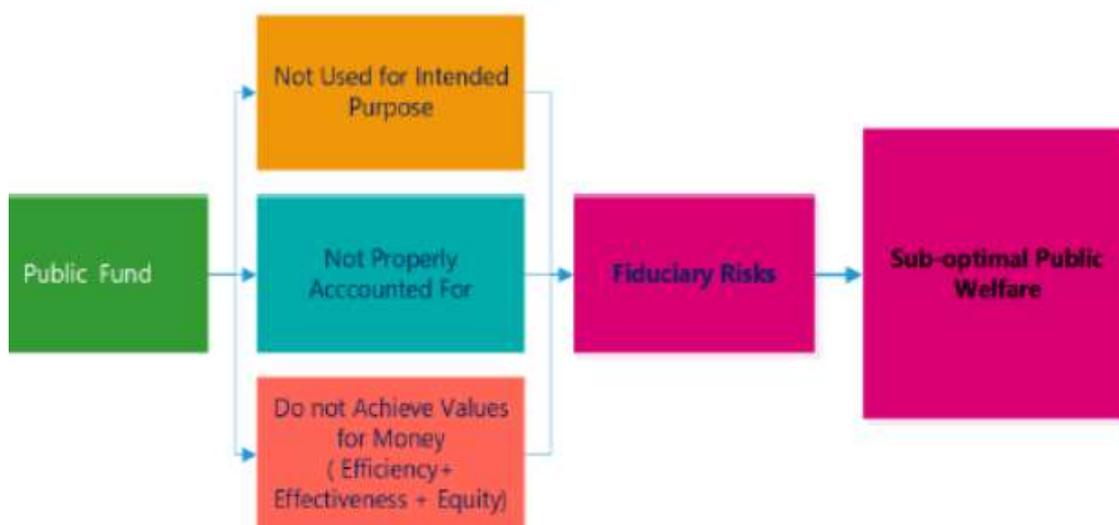
१) जोखिम शब्दलाई अंग्रेजीमा *risk* भनिन्छ जुन ल्याटिन शब्द *risicare* बाट आएको हो र यसको शाब्दिक अर्थ हिम्मत गर्नु (*to dare*) रहेको छ। वित्तीय क्षेत्रमा जोखिम भनेको छनोट (*Choice*) हो। यो भाग्य (*Fate*) होइन। यसैले नकारात्मक र अनपेक्षित नतीजा प्रवाह गर्ने घटनाको सम्भावनालाई जोखिम भन्ने गरिन्छ। वित्तीय सुशासन जोखिम (*Fiduciary Risks*) मा रहेको पहिलो शब्द *Fiduciary* भन्नाले अरुको पैसाको रखवारी गर्ने कार्यलाई बुझाउँछ। यसैले वित्तीय अभिकर्ताको प्रमुख जिम्मेवारी भनेको जसको पैसा हो उसैको हित हुने गरी पैसाको व्यवस्थापन गर्नु हो। सार्वजनिक क्षेत्रमा सार्वजनिक पदाधिकारीहरू अर्थात् प्रशासनिक एवं राजनीतिक पात्रहरूले पूर्ण इमानदारी, विश्वास र असल नियतका साथ जनताको पैसाको रखवारी गरी उक्त पैसालाई उनीहरूकै हितमा मात्र प्रयोग गर्ने कानूनी जिम्मेवारी र दायित्व बोकेका हुन्छन्। तर प्रशासनिक एवं राजनीतिक पात्रहरूले यी शर्तको पालना नगरेमा वित्तीय कुशासन हुन जान्छ।

२) लोकतन्त्रमा जनताहरू मुख्य मालिक (*Principal*) र शासन सञ्चालनमा रहने प्रशासनिक एवम् राजनीतिक पात्रहरू जनताका अभिकर्ता (*Agent*) अर्थात् सेवक मानिन्छन्। सेवकको कर्तव्य मालिकको धन सम्पत्तिको परिचालन, सदुपयोग र संरक्षण गर्दै मालिकको अधिकतम हित हुने गरी सेवा गर्नु हुन्छ। जब सेवकले मालिकको हित विपरीत कार्य गर्दछ वा मालिकको धन सम्पत्तिको लापरवाहीपूर्ण तरीकाले उपयोग गर्दछ वा राम्रोसँग रखवारी गर्दैन वा मालिकको सम्पत्ति हिनामिना गर्दछ तब धन सम्पत्तिको खर्चबाट त्यसले जुन नतीजा दिनुपर्ने हो त्यो दिन सक्दैन। यस्तो अवस्थालाई वित्तीय कुशासन भनिन्छ। बृहत् अर्थमा सार्वजनिक साधन स्रोतको प्रयोगमा सार्वजनिक जिम्मेवारीमा बसेका प्रशासनिक एवम् राजनीतिक पात्रबाट हुन सक्ने भ्रष्टाचार, हिनामिना, दुरुपयोग, लापरवाही,

स्रोतको अनुत्पादनशील प्रयोग आदिको सम्भावनालाई वित्तीय सुशासन जोखिम भन्ने गरिन्छ।

- ३) सार्वजनिक क्षेत्रहरूको सञ्चालन, व्यवस्थापन तथा सार्वजनिक सेवाको प्रभावकारी प्रवाहका लागि वित्तीय स्रोत (Fiscal Resource) अपरिहार्य हुन्छ। वित्तीय स्रोतको अभावमा सार्वजनिक क्षेत्र काम विहीन बन्न पुग्दछ। राज्यसँग वित्तीय स्रोतहरू जहिले पनि सीमित रहने तर सार्वजनिक आवश्यकता असीमित हुने गर्दछ। तसर्थ एउटा जिम्मेवार राज्यले उपलब्ध वित्तीय स्रोतहरूको कुशल र प्रभावकारी रूपमा उपयोग गरी अधिकतम सार्वजनिक हित अभिवृद्धि गर्नुपर्ने हुन्छ। वित्तीय साधन स्रोतहरूको मितव्ययी, कुशल र प्रभाव उपयोगलाई वित्तीय सुशासन भन्ने गरिन्छ। यदि सार्वजनिक वित्तीय साधन तोकिएको प्रयोजनमा खर्च नभएमा, यसबाट पैसाको मूल्य प्राप्त नभएमा र यसको उचित उत्तरदायित्व सहित हिसाबकिताव नभएमा वित्तीय साधन स्रोत जोखिममा पर्दछ। मूल्यको प्राप्ति (Value for Money) भन्नाले कार्यकुशलता (Efficiency), कार्यप्रभावकारिता (Effectiveness) र समता (Equity) को उपलब्धिलाई जनाउँछ। कम साधन स्रोतबाट अधिकतम प्रतिफल हासिल हुने गरी वित्तीय स्रोतको सदुपयोग भएमा यसले दक्षता हासिल गर्दछ। यदि यसले सकारात्मक नतीजा दिएमा कार्य प्रभावकारिता हासिल हुन्छ र यसलाई न्यायिक र स्वच्छ तवरले उपयोग गरिएमा समता हासिल हुने गर्दछ।

चित्र नं २५ : वित्तीय सुशासन जोखिमको खाका

- ४) सार्वजनिक वित्तीय साधन तोकिएको बर्ग, लक्ष्य र प्रयोजनमा खर्च नहुने र यसबाट अपेक्षित नतीजा निस्कन नसक्ने सम्भावनालाई वित्तीय सुशासन जोखिम भन्ने गरिन्छ। सार्वजनिक वित्तीय साधन एउटा कल्याणकारी तथा जिम्मेवार राज्यको आफ्ना नीतिहरू कार्यान्वयन गर्ने सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण साधन (Instrument) हो। सार्वजनिक वित्तको

उपयोग मूलतः समष्टिगत आर्थिक स्थायित्व (Economic Stability) हासिल गर्न, सार्वजनिक स्रोतको विभिन्न वर्ग र क्षेत्रमा न्यायोचित वितरण (Distributive Justice) गर्न, सार्वजनिक सेवाको प्रवाह (Allocative Efficiency) र देशमा समता सहितको आर्थिक विकास (Growth with Equity) का लागि गर्ने गरिन्छ। सार्वजनिक वित्तीय साधनको प्रयोगले सार्वजनिक हितको प्रवर्द्धन गर्न नसकेमा वित्तीय अनियमितता र अराजकता भित्रन जान्छ। भ्रष्टाचार, कानूनको उल्लङ्घन तथा संस्थागत कुशासनका कारण वित्तीय सुशासन जोखिममा पर्न सक्छ ।

- १) राष्ट्रिय योजना आयोगले पन्ध्रौँ योजनाको आधारपत्रमा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा वित्तीय सुशासन कायम गर्ने रणनीति अन्तर्गत प्रदेश तथा स्थानीय तहको वित्तीय सुशासनको जोखिमको विश्लेषण विधिको विकास र अवलम्बन गरी वित्तीय जोखिम न्यूनीकरण गर्ने र अन्तर सरकारी वित्त हस्तान्तरणलाई समन्यायिक, पूर्वानुमानयोग्य र पारदर्शी बनाउन विद्युतीय प्रणाली कार्यान्वयनमा ल्याउने कार्यनीति अधि सारेको छ। यस कार्यनीति अनुरूप संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले स्थानीय तहको वित्तीय सुशासनको जोखिम अवस्था लेखाजोखाको प्रारम्भ गरेको छ भने प्रदेश सरकारका लागि समेत यसको विधि निर्माण गरेको छ। वित्तीय सुशासन जोखिम घटाउने प्रयोजनका लागि यस योजनामा सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापनको क्षेत्रमा सरकारका तीनै तहको संस्थागत क्षमता विकास गरिने कार्ययोजना समेत अधि सारिएको छ।

२. वित्तीय सुशासन जोखिमको वर्गीकरण

- १) वित्तीय सुशासन जोखिमलाई प्रक्रियाको जोखिम (Process Risk), भ्रष्टाचारको जोखिम (Corruption Risk) र नतीजाको जोखिम (Results Risk) गरी तीन भागमा विभाजन गरी विश्लेषण गरिन्छ। तोकिएको समयमा तोकिएको प्रक्रिया पूरा गरी काम गर्न नसक्ने सम्भावनालाई प्रक्रियाको जोखिम भन्ने गरिन्छ। निजी फाइदाको निमित्त सार्वजनिक शक्ति र साधनको दुरुपयोगलाई भ्रष्टाचार भन्ने गरिन्छ। गलत मनसायले प्रक्रिया तोडमोड भएमा पनि भ्रष्टाचार हुन सक्दछ। सार्वजनिक खर्च गर्दा जनतालाई फाइदा हुने उपलब्धि हासिल हुन नसक्ने सम्भावनालाई नतीजाको जोखिम भनिन्छ। प्रक्रिया पूरा गर्दैमा नतीजा आउन सक्दछ भन्न सकिन्न।

चित्र नं २६ : वित्तीय सुशासन जोखिम

२) **प्रक्रियाको जोखिम (Process Risks)** : सार्वजनिक क्षेत्रमा के काम भयो र यसबाट के नतीजा निस्कियो भन्ने सवाल जति महत्त्वपूर्ण छ उत्तिकै यो काम कसरी र कुन प्रक्रियाबाट भयो भन्ने पनि महत्त्वपूर्ण मानिन्छ। सार्वजनिक क्षेत्र प्रक्रिया र पद्धतिबाट चल्ने क्षेत्र हो। यो क्षेत्रका कार्यहरू सञ्चालन गर्दा विधिसम्मत प्रक्रिया (Due Process of Law) अपनाउनु अपरिहार्य हुन्छ। नतीजाका लागि भन्दैमा विधि र प्रक्रियाहरूलाई कसैले पनि छलन मिल्दैन। विधि र प्रक्रियाको अभावमा अराजकता आउने गर्दछ र यसले स्वेच्छाचारिता भित्र्याई वित्तीय सुशासन जोखिम निम्त्याउँछ। सार्वजनिक वित्तीय स्रोतको प्रयोगमा लेखा, लेखाइकन, खरीद, अनुगमन, मूल्यांकन, योजना निर्माण आदि अपरिहार्य हुने गर्दछ। हेर्दा प्रक्रियाको जोखिम सामान्य लागे पनि यसले सार्वजनिक क्षेत्रमा संस्थागत संस्कृति, क्षमता तथा विश्वसनीयतालाई दूरगामी रूपमा प्रतिकूलतातर्फ धकेली राज्य र जनताबीचको विश्वासको दूरी घटाइदिन्छ। सार्वजनिक संस्थाहरूलाई यस जोखिमले बदनाम बनाइदिन्छ। प्रक्रियाको जोखिम कम भएका संस्थाहरूको भने जनविश्वास समेत बहन जान्छ। वित्तीय सुशासन जोखिम घटाउन प्रक्रियाको जोखिम घटाउनैपर्दछ।

३) **भ्रष्टाचारको जोखिम (Corruption Risks)** : निजी फाइदाको निमित्त सार्वजनिक शक्ति र साधनको दुरुपयोग (Misuse of public power for private gain) लाई भ्रष्टाचार भन्ने गरिन्छ। नीतिगत तहमा, राजस्व उठाउने क्षेत्रमा, खर्चको क्षेत्रमा, नियमनको क्षेत्रमा सानादेखि ठूला तहसम्मको भ्रष्टाचार रहन सक्दछ। नीतिगत तहमा हुने भ्रष्टाचारमा माथिल्ला तहका राजनीतिक तथा उच्चपदस्थ कर्मचारीहरूको संलग्नता रहने गर्दछ। आम नागरिकको सार्वजनिक हितसँग सम्बन्धै नरहेका वा सार्वजनिक हितलाई प्रतिकूल हुने गरी गलत मनसायले नियतवश विभिन्न छुट, मिनाहा, करको दरका हेराफेरी, नीति नियम तथा कानूनका परिवर्तन जस्ता विषय यसमा पर्ने गर्दछन्। आम नागरिकले सामान्यतया चाल नपाउने यो भ्रष्टाचार सबैभन्दा खतरनाक र डरलाग्दो हुने गर्दछ। वित्तीय सुशासन जोखिमको संरचनागत समस्याको जड नीतिगत भ्रष्टाचार हो। नीतिगत भ्रष्टाचार विश्वव्यापी समस्याको रूपमा रहेको छ। राजस्वको क्षेत्रमा राजस्व तिर्ने व्यक्ति तथा संस्था एवम्

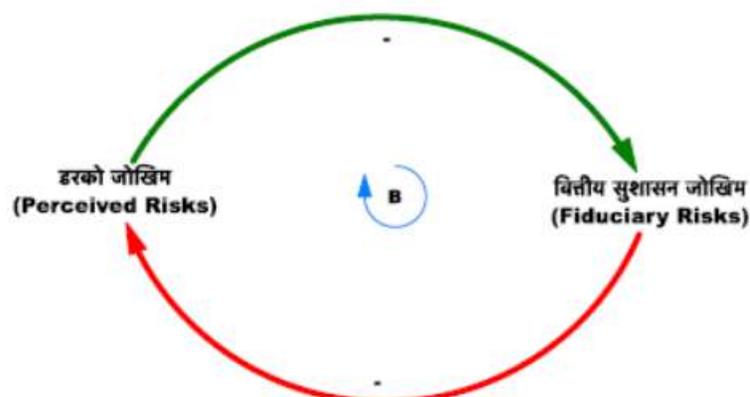
राजस्व उठाउन संलग्न कर्मचारीको गलत साँठगाँठबाट राज्यलाई उपलब्ध हुनुपर्ने राजस्वमा कमी हुनुलाई राजस्वको भ्रष्टाचार भन्ने गरिन्छ। उठेको राजस्व सार्वजनिक खातामा नगई निजी उपयोग गर्दा पनि यो भ्रष्टाचारको घटना हुन जाने हुन्छ। राजस्वमा सूचना प्रविधिको प्रयोगले भ्रष्टाचारमा कमी आए तापनि कम आय भएका देशहरूमा यो पनि विकराल समस्या बनेको छ। सडक पूरा हुन नपाउँदै भत्कन थाल्नु, कम गुणस्तरका निर्माण सामग्रीहरू प्रयोगमा आउनु, लाग्नेभन्दा बढी लागत लाग्नु, समयमा काम सम्पन्न नहुनु यसका उदाहरण हुन्। कम आय भएका मुलुकमा पूँजीगत खर्च खास गरी पूर्वाधारका निर्माण क्षेत्रमा यो भ्रष्टाचार चुनौतीपूर्ण रूपमा रहने गर्दछ।

- ४) नतीजाको जोखिम (Results Risks) : सार्वजनिक स्रोतको प्रयोगबाट लक्षित वर्गको जीवनस्तरमा आउने सकारात्मक परिवर्तनलाई नतीजा (Results) भन्ने गरिन्छ । सार्वजनिक वित्तीय स्रोतको उपयोग गर्दा प्रतिफल (Output) मात्र होइन यसले अपेक्षित परिणाम (Outcome) तथा सार्वजनिक जीवनमा सकारात्मक प्रभाव (Impact) समेत ल्याउन सक्नुपर्दछ । प्रतिफल, परिणाम र प्रभावका आधारमा नतीजाहरू निस्कने गर्दछन् । सार्वजनिक खर्चको ठूलो हिस्सा जनताको घरदैलोमा सेवाको प्रवाह भन्दा पनि व्यवस्थापनमै खर्च हुने र खर्चलाई नै प्रगति भन्ने गलत सोचाइले पनि नतीजाको जोखिम बढाउँदछ । यो जोखिम घटाउन सार्वजनिक कर्मचारीहरूको कार्यसम्पादनलाई नतीजामा आवद्ध गर्नुपर्छ ।

३. वित्तीय सुशासन जोखिम र डरको जोखिमबीचको सम्बन्ध

- १) सार्वजनिक वित्तीय साधनको व्यवस्थापनमा वित्तीय सुशासन जोखिम (Fiduciary Risks) र डरको जोखिम (Perceived Risks) बीच उल्टो सम्बन्ध रहने गर्दछ । कुनै सार्वजनिक काम गर्दा भ्रष्टाचार गरेमा, प्रक्रिया पूरा नगरी कार्यसम्पादन गरेमा र नतीजा नआउने गरी काम गरिएमा जिम्मेवारी बोक्नुपर्ला, समातिएला, कारवाहीमा परिएला, बदनाम भइएला, भ्रष्टाचारीमा परिएला, समाजमा मुख देखाउन गाह्रो पर्ला, गाली खाइएला आदि डरको जोखिम उच्च भएमा मानिसहरू वित्तीय अपचलन, वित्तीय अपराध वा वित्तीय लापरवाही गर्न डराउने हुन्छन् ।
- २) डरको जोखिम (Perceived Risks) ज्यादा भएमा वित्तीय सुशासन जोखिम (Fiduciary Risks) मा कमी आउँदछ । डरको जोखिम कम भएमा वित्तीय सुशासन जोखिम बढ्न जान्छ । भ्रष्टाचार भइरहने कार्यालयमा निगरानी बढाउँदा भ्रष्टाचारमा कमी आउँदछ । सार्वजनिक निकायमा डरको जोखिम बढाउने काममा आम सञ्चार माध्यम, नागरिक समाज, सार्वजनिक उत्तरदायित्वको पालना गराउने संस्थाहरू तथा सो संस्थाका प्रमुखको महत्त्वपूर्ण भूमिका हुन्छ ।

चित्र नं २७ : डरको जोखिम र वित्तीय सुशासन जोखिमको सम्बन्ध

४. वित्तीय सुशासन जोखिमका क्षेत्रहरू

१) नीति तथा योजना निर्माणमा : नीति तथा योजना निर्माण गर्दा प्रशासनिक तथा राजनीतिक पत्रहरू आम जनताको हितभन्दा पनि दबाव समूह वा आफ्ना नजीकका मानिसहरू वा आफ्ना चुनाव क्षेत्र वा आफ्नो गाउँ नगर क्षेत्र वा आफ्नो व्यक्तिगत स्वार्थका लागि प्रेरित भएमा वित्तीय सुशासन जोखिम बढ्न सक्दछ। शक्तिशाली प्रशासक वा राजनीतिक नेतृत्वको क्षेत्रमा अधिक योजना पर्दा उक्त क्षेत्रका जनताले औसत नागरिककले पाउनेभन्दा बढी सेवा सुविधा पाई यसले क्षेत्रीय असमानताहरू ल्याउन सक्छ। सार्वजनिक स्रोतको दायित्वको भार मुलुकभरिका जनताले बेहोर्नुपर्ने तर यसबाट प्राप्त लाभ निश्चित क्षेत्रका मानिसले बढी पाउने समस्यालाई सार्वजनिक वित्तमा Common Pool Problem भन्ने गरिन्छ जुन कम आय भएका देशका लागि वित्तीय सुशासन जोखिमको एक प्रमुख कारक हुन गएको छ। स्थानीय योजना तथा विकासमा सहभागितामूलक योजना तर्जुमा पद्धतिको अनुसरण नभएमा तथा प्रशासनिक तथा दलीय टाठावाठाहरूको कब्जा (Elite Capture) भएमा वित्तीय सुशासन जोखिम बढ्ने गर्दछ। प्रदेश तहमा समेत योजना निर्माण गर्दा प्रादेशिक स्तरका योजना निर्माण हुनुपर्नेमा स्थानीय प्रकृतिका स-साना खुट्टे योजना निर्माण हुन पुगेमा यस्तो जोखिम बढ्न सक्छ। प्रदेशले दिने सशर्त अनुदानको ठूलो हिस्सा खुट्टे योजनामा खर्च भएको गुनासा आएका छन्।

२) नीति तथा योजना कार्यान्वयनमा : पर्याप्त जनशक्तिको अभाव, सार्वजनिक खरीद क्षमताको कमी, बजेट निकासामा समस्या तथा परियोजना व्यवस्थामा देखिएका कमीकमजोरीका कारण पनि वित्तीय सुशासनमा जोखिम आउने गर्छ। योजना कार्यान्वयनमा सार्वजनिक खरीद प्रक्रियाको महत्त्वपूर्ण भूमिका हुने गर्दछ। सार्वजनिक निकायहरूले उपभोक्ता समितिबाट, अमानतबाट, निर्माण व्यवसायीबाट, गैरसरकारी संस्थाबाट तथा अन्य विषयगत

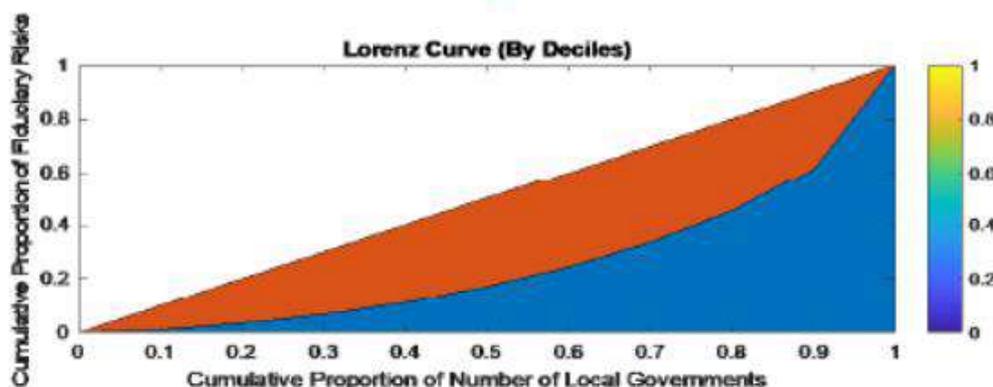
निकायबाट योजना कार्यान्वयन गर्ने गर्दछन्। सार्वजनिक खरीद ऐन, २०६३ र सो अन्तर्गतको नियमावलीले सार्वजनिक खरीद गर्दा खरीद एकाइ गठन गरी सो एकाइबाट वार्षिक तथा बहुवर्षीय खरीद योजना बनाएर मात्र सार्वजनिक खरीद गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ। खरीद एकाइ र खरीद योजनाका यी प्रावधानको पालना फितलो भएमा सार्वजनिक खरीद व्यवस्थापन कम प्रभावकारी भई वित्तीय स्रोतको उत्पादनशील तथा कुशल प्रयोग हुन सक्दैन। सार्वजनिक क्षेत्रका अधिकांश ठूला योजना निर्माण व्यवसायीबाट सञ्चालन हुने गर्दछन्। निर्माण व्यवसायमा संस्थागत संस्कृति तथा संस्थागत सुशासन एवम् संस्थागत सामाजिक जिम्मेवारी जस्ता व्यावसायिक संस्कृति स्थापित नभएमा यसमा रहेका संरचनागत कुशासनको कुप्रभाव सार्वजनिक निर्माण कार्यमा समेत पर्न जान्छ। निर्माण व्यवसाय विकृत भएमा कतिपय निर्माण व्यवसायीहरूले या त आपसी साँठगाँठबाट काम लिने या त ज्यादै न्यून रकम कबुल गरी काम ओगट्ने प्रवृत्ति बढ्न सक्छ। अधिक न्यून रकमका कारण काम नहुने र साँठगाँठका कारण प्रतिस्पर्धा

नभई विरोधाभासपूर्ण अवस्थामा ठेवका सञ्चालन हुने गरेका अवस्था पनि छन्। कतिपय निर्माण व्यवसायीहरूले ठेवकापट्टा लिएपछि अग्रिम परिचालन पेशकी लिएर सो रकम अन्य क्षेत्रमा लगानी गर्ने गरेका घटना पनि देखिएका छन्। निर्माण व्यवसायीमा डरको जोखिम (Perceived Risks) कम देखिएमा वित्तीय सुशासन जोखिम बढ्न जान्छ। लागत अनुमान तयार पार्ने, योजनाको सुपरिवेक्षण गर्ने, योजना रकम भुक्तानी गर्ने, योजनाको कार्यसम्पादन प्रतिवेदन तयार पार्ने एउटै व्यक्ति वा व्यक्तिको समूह हुँदा कर्मचारी र ठेकेदारबीच मिलेमतो हुन गई वित्तीय स्राव (Fiscal Bleeding) हुन जान्छ। स्थानीय तहका अधिकांश योजनाहरू उपभोक्ता समिति मार्फत कार्यान्वयन हुने गर्दछन्। विगतमा उपभोक्ता समितिको अवधारणा प्रभावकारी भए पनि हाल आएर बढ्दो शहरीकरण, युवा जनशक्तिको विदेश पलायनका कारण यो अवधारणा अब त्यति प्रभावकारी हुन सकेको छैन। केही छिटपुट बाहेक बिनापारिश्रमिक जनपरिचालन हुने सम्भावना अब क्षीण हुँदै गएको छ। उपभोक्ता समितिहरू दर्ता नभएका ठेकेदारका रूपमा क्रियाशील भएको आम गुनासो रहेको छ। उपभोक्ता समिति परियोजना विशेषका लागि स्थापित भएका पटके मञ्च (One-off Forum) भएकाले यसमा संस्थागत क्षमताको कमी रहने गर्दछ। संस्थागत सुशासनको अभावले उपभोक्ता समितिको कार्यमा अधिकार र जिम्मेवारीबीच तालमेल रहने गर्दैन। उपभोक्ता समितिहरूमा दलीय भागवन्डाका विकृतिहरू पनि देखापरेका गुनासा आउन थालेका छन्। उपभोक्ता समिति विशुद्ध सामाजिक मञ्च नभएर नाफाको उद्देश्यले परिचलित हुनु राष्ट्रका लागि दूरगामी रूपमा अत्यन्त घातक मानिन्छ। यसबाट सार्वजनिक पदमा समेत भएहरू पुग्ने जोखिम बढाइदिन्छ। कुनै व्यक्ति उपभोक्ता समितिमा बसी भ्रष्टाचार गर्न पल्लिकामा उसले सार्वजनिक पदमा आउँदा पुनः भ्रष्टाचार गर्ने सम्भावना हुने गर्दछ। सेवाभन्दा पनि पेशागत उद्देश्यले उपभोक्ता समिति सञ्चालन भएमा वित्तीय सुशासन जोखिम बढ्न जाने हुन्छ।

३) लेखाको व्यवस्थापन र वित्तीय अनुगमन : वित्तीय सुशासन जोखिमको अर्को कारक क्षेत्र भनेको लेखा, लेखापरीक्षण, प्रतिवेदन र अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रणालीमा रहेका अभ्यासगत एवम् संरचनागत कमीकमजोरी पनि हुन्। कतिपय स्थानीय तहहरूको संस्थागत संरचना कमजोर भएको र लेखा हेर्ने कर्मचारी पर्याप्त नभएका कारण लेखाका श्रेस्ताहरू विश्वसनीय बन्न अझै समय लाग्ने अवस्था छ। कतिपय स्थानीय तहहरूमा नियमित रूपमा आन्तरिक लेखापरीक्षण हुने गर्दैन। स्थानीय तहहरूको अन्तिम लेखापरीक्षण महालेखापरीक्षकको कार्यालयबाट भए पनि यसको सम्परीक्षण अझै सुव्यस्थित हुन सकेको छैन। स्थानीय तहहरूका वित्तीय प्रतिवेदनहरू अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड अनुरूप नभएसम्म यी संस्थाहरू पूँजीगत कार्यमा ठूलो पूँजी जुटाउन वित्त तथा पूँजी बजारमा जान सक्तैनन्। स्थानीय ऋणको दायरालाई फराकिलो बनाउन वित्तीय प्रतिवेदनहरूको विश्वसनीयता आवश्यक पर्दछ। स्थानीय तहहरूमा SuIRA प्रणाली कार्यान्वयन आए पनि यस प्रणालीले राजस्वको क्षेत्र समेट्न सकेको छैन। संघीय सरकारको पनि हरेक वर्ष बेरुजू रकम बढ्न गएको छ। सरकारका तीनै तहमा नतीजामूलक अनुगमन प्रणाली संस्थागत हुन सकेको छैन। खर्चको क्षेत्रमा एकीकृत प्रतिवेदन तयार भए तापनि

राजस्वको क्षेत्रमा व्यवस्थित हुन सकेको छैन। नेपालमा स्थानीय तहहरूको वित्तीय सुशासन जोखिमलाई बेरुजूको आधारमा पनि मापन गर्न सकिन्छ। आर्थिक वर्ष २०७५/७६मा हरेक स्थानीय तहको बेरुजू प्रतिशतलाई लरेन्ज कर्ममा राखेर विश्लेषण गर्दा यसको असमान वितरण देखिन्छ। यसको अर्थ कुनै स्थानीय तहको वित्तीय सुशासन जोखिम अधिक त कुनैको कम रहेको छ^१।

चित्र नं २८ : वित्तीय सुशासन जोखिमको वितरण

स्थानीय तहको आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को बेरुजूलाई वित्तीय सुशासनको Proxy को रूपमा लिएको छ जसको Gini Index ०.४३ रहेको छ। Gini Index ०-१ सम्म रहने गर्दछ। यहाँ Gini Index १ रहेमा अन्तरस्थानीय तह वित्तीय सुशासन जोखिमको वितरणमा धेरै अन्तर भएको मानिन्छ भने यो सूचक ० भएमा सबै स्थानीय तहमा यसको अवस्था समान रहेछ भनेर बुझ्न सकिन्छ। (नोट : R Programming Ineq Command and Matlab concentration Indices command)

५. वित्तीय सुशासन जोखिम न्यूनीकरणका उपायहरू

- १) कार्यसम्पादनमा आधारित वित्तीय प्रणाली : वित्तीय सुशासनको न्यूनीकरणका लागि सरकारका तीनै तहमा नतीजामूलक कार्यसम्पादनमा आधारित वित्तीय प्रणाली उपयुक्त हुने गर्दछ। संघीय तहमा अर्थ मन्त्रालयले विषयगत मन्त्रालयलाई कार्यसम्पादनमा आधारित रही बजेट निकासी दिने प्रणाली लागू गर्न सक्छ। यसमा खर्चको प्रतिशतभन्दा पनि वास्तविक नतीजालाई आधार मान्नुपर्ने हुन्छ। प्रदेश तथा स्थानीय तहको हकमा माथिल्लो तहको सरकारबाट तल प्रवाह हुने वित्तीय समानीकरण अनुदान, सशर्त अनुदान तथा राजस्व बाँडफाँटलाई कार्यसम्पादनमा आधारित बनाउन सकिन्छ।
- २) सामाजिक उत्तरदायित्वका विधिहरूको प्रयोग : सार्वजनिक संस्थाहरूको मुख्य ध्येय र यिनको निरन्तरताको औचित्य भनेको सार्वजनिक हितको प्रवर्द्धन गर्नु हो। यसैले नागरिकहरू उपभोक्ता, लाभकर्ता वा निर्णयकर्ता जस्ता जुनसुकै स्वरूपमा भए पनि उनीहरू सार्वजनिक संस्थाका वास्तविक स्वामी हुन्। सार्वजनिक संस्था हँकेर बसेका राजनीतिज्ञ वा कर्मचारीहरू नागरिकका सेवक मानिन्छन्। नागरिक शासनमा नागरिकहरू नै सर्वोच्च

स्वामी भएकाले सार्वजनिक उत्तरदायित्वको दायरा फराकिलो भएर सामाजिक उत्तरदायित्वका विधिहरू सार्वजनिक सुशासनका मुटु बन्न पुगेका छन्। सामाजिक उत्तरदायित्व भनेको सार्वजनिक अधिकार, स्रोत तथा जिम्मेवारी प्रयोग गर्ने सार्वजनिक संस्था तथा ती संस्थामा रहने पदाधिकारीहरूको आम नागरिकप्रतिको उत्तरदायित्व हो। यस्तो उत्तरदायित्व उनीहरूले आफ्नो निर्णय प्रक्रियामा नागरिकहरूलाई सहभागी गराएर, कार्यप्रक्रियालाई पारदर्शी बनाएर तथा नागरिकले अनुभूति गर्ने गरी सार्वजनिक स्रोतको उपयोगबाट लाभकारी परिवर्तन (Beneficial Changes) आउने गरी सार्वजनिक सेवा प्रवाह गरेर पूरा गर्नुपर्दछ। सार्वजनिक निकायले सामाजिक उत्तरदायित्वका विभिन्न विधिहरू जस्तै सार्वजनिक सुनुवाइ, सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, नागरिक बडापत्र तथा सहभागितामूलक योजना तर्जुमा विधिलाई संस्थागत गर्न सक्छन्। सार्वजनिक निकायले सञ्चालन गर्ने हरेक योजना सम्पन्न भएपछि योजनास्थलमै योजनाका लाभकर्ता जनताको भेलामा योजना सञ्चालन गर्ने उपभोक्ता समितिका पदाधिकारी वा निर्माण व्यवसायीले आम्दानी, खर्च, प्रक्रिया, प्रतिफल तथा परिणामका बारेमा सार्वजनिक रूपमा जानकारी गराउनुपर्दछ। सार्वजनिक परीक्षण नगरीकन योजनाको अन्तिम किस्ताको भुक्तानी नहुने व्यवस्था गर्न सकिन्छ। यसै गरी आम सरोकारवाला तथा सञ्चारकर्मीको माझमा आफूले सम्पादन गरेका सार्वजनिक कार्यका बारेमा वर्षको २ पटक सार्वजनिक समारोह आयोजना गरी सार्वजनिक सुनुवाइ गर्ने व्यवस्था गर्न सकिन्छ। सार्वजनिक निकायहरूले क्षतिपूर्ति सहितको नागरिक बडापत्रको व्यवस्था गर्न सक्छन्। सार्वजनिक निकायले आफूले गरेको कामबाट आम नागरिकलाई के-कस्तो फाइदा पुगेको छ भन्ने विषयमा स्वतन्त्र रूपमा सामाजिक परीक्षण गर्न सक्छन्। स्थानीय तहको हकमा सामाजिक उत्तरदायित्वलाई

व्यवस्थित गर्न स्थानीय निकाय सार्वजनिक परीक्षण कार्यविधि र स्थानीय निकाय सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यविधि कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ।

- ३) सहभागितामूलक योजना तर्जुमा पद्धति : स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले स्थानीय तहले योजना तर्जुमा गर्दा सहभागितामूलक पद्धति अवलम्बन गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ। गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले योजना तर्जुमा गर्दा बस्तीमा छलफल, बडामा प्राथमिकीकरण, एकीकृत योजना तर्जुमा समितिमा योजना एकीकरण गर्दै आफ्नो कार्यपालिकाको सिफारिशमा असार १० गतेभित्र आफ्नो सभामा वार्षिक गाउँ तथा नगर विकास योजना पेश गर्नुपर्दछ। यस्तो पद्धतिले सार्वजनिक क्षेत्रमा जनविश्वास समेत बढ्न जान्छ।
- ४) रूपान्तरणीय सामाजिक परिचालन : आर्थिक, सामाजिक तथा राजनीतिक सशक्तीकरणको माध्यमबाट समुदायका सदस्यहरूको व्यक्तिगत तथा सामूहिक अधिकार (Rights) आवाज (Voice) तथा छनोट (Choice) को सुनिश्चितता गरी उनीहरूको जीवनलाई सुखी, सम्पन्न तथा मूल्यवान बनाउने प्रक्रियालाई सामाजिक परिचालन भन्ने गरिन्छ। विगतमा

सामाजिक परिचालन आर्थिक तथा सामाजिक सशक्तीकरणका लागि समूह निर्माण गर्न र समूहका सदस्यहरूको सीप, बचत तथा संस्थागत स्रोतको प्रयोगबाट आर्थिक जीवनस्तर उकास्ने प्रकृतिको कारोबारीय पद्धति (Transaction Approach) मा आधारित थियो । नागरिक जीवनलाई माथि उठाउन सीप, बचत, समूह तथा आवाज जस्ता विषय महत्त्वपूर्ण रहे तापनि लोकतान्त्रिक व्यवस्थामा नागरिकलाई सर्वोच्च स्थानमा राख्न तथा दिगो रूपमा सुशासन तथा समावेशी समाजको निर्माणका लागि समाजमा रहेका संरचनागत विसंगति हटाउने, समाजमा रहेका सबै वर्ग तथा क्षेत्रका मानिसलाई स्थानीय शासनका प्रक्रियाहरूमा सक्रिय सहभागी गराउने, उनीहरूलाई राज्यबाट सेवा लिन सक्ने तथा सार्वजनिक संस्थालाई आफ्नो हितमा काम गर्न दबाव दिन सक्ने बनाउने जस्ता विषय पनि महत्त्वपूर्ण हुन्छन् । यसैले नागरिकलाई समान हैसियतका साथ सशक्त बनाउन रूपान्तरणीय सामाजिक परिचालनलाई कार्यान्वयनमा ल्याउन सके वित्तीय सुशासन जोखिम घटाउन सकिन्छ । यस प्रकारको सामाजिक परिचालनले राज्य र जनताबीच विधासको वातावरण सृजना भई सार्वजनिक स्रोतको सदुपयोगमा जनताको संलग्नता बढ्न जान्छ र दुरुपयोग भएको अवस्थामा जनताहरू सशक्त रूपमा अघि बढ्दछन् । रूपान्तरणीय सामाजिक परिचालनको कार्यान्वयनका लागि मुलुकभरि टोल विकास संस्थालाई परिचालन गर्न आवश्यक छ । हाल कतिपय स्थानीय तहहरूमा टोल विकास संस्था क्रियाशील रहेका छन् । यी संस्थालाई सार्वजनिक निगरानी (Civic Oversight) मा परिचालन गर्न सकिन्छ । यी संस्थाले नागरिक समन्वय गर्ने, सार्वजनिक सवालहरूमा नागरिकलाई सहयोग गर्ने, नागरिकहरूबीच सूचना आदानप्रदान तथा समन्वय गर्ने जस्ता स्थानीय सुशासनका कार्यहरू गर्दछन् । टोल विकास संस्थाले उपभोक्ता समितिको अनुगमन तथा सहजीकरण समितिमा रही उपभोक्ता समितिका कामको निगरानी गर्न सक्छन् । यसै गरी स्थानीय योजनाको सार्वजनिक परीक्षण गर्दा टोल विकास संस्थाको रोहवरमा गर्न सकिन्छ । यी संस्थाले विपन्न समूहका महिलाहरू भेला गराई सार्वजनिक चासो तथा सामूहिक समस्याका बारेमा छलफल र बहस गरी समाधानका उपायहरू खोज्न सक्छन् । समाजभित्र लुकेर बसेका समस्याहरूलाई बाहिर ल्याउन र सामाजिक पूँजी उत्पादनमा समेत यी संस्थाको ठूलो योगदान रहन सक्छ । टोल विकास संस्थाले समुदायका मानिसहरूलाई आफू र आफू वरपर रहेको परिवेश बुझ्न, मूल्यांकन गर्न, सही र गलतबारेमा तर्क गर्न, सामूहिक हित प्रवर्द्धन गर्न तथा सामूहिक समस्याहरू विरुद्ध लड्न बल प्रदान गर्दछ । यी संस्थाहरूले वित्तीय सुशासनलाई आधार तहमै संस्थागत गर्न मद्दत दिएका छन् ।

- ५) नतीजामूलक खाका (Results Framework) को प्रयोग : सार्वजनिक वित्तीय साधनको प्रयोगबाट नागरिकको जीवनमा सकारात्मक परिवर्तन आउनुपर्दछ । यसले लक्षित वर्गको जीवनस्तरमा फाइदा हुने परिवर्तन (Beneficial Change) ल्याउन सक्नुपर्दछ । विकास प्रक्रियामा वित्तीय स्रोतको लगानीबाट निश्चित चरणहरू पार गर्दै नतीजा उत्पन्न गरेमा

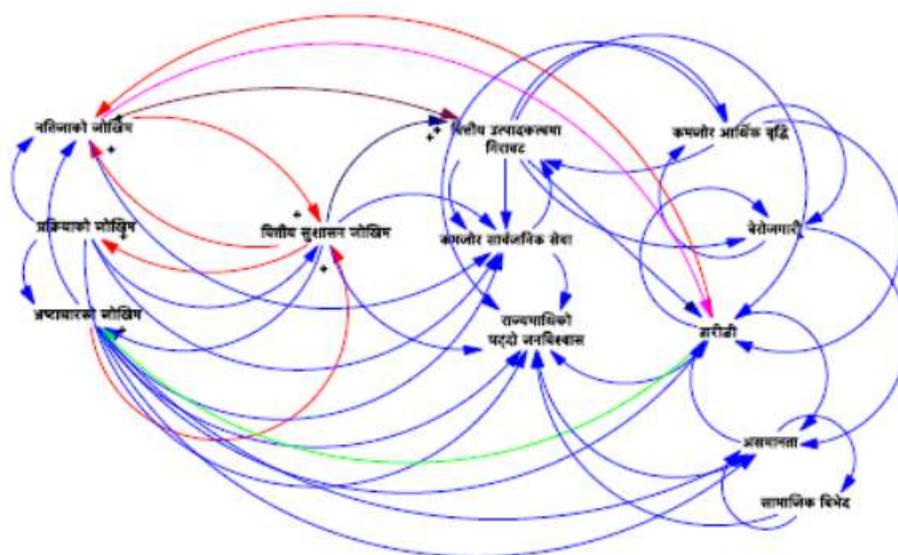
मात्र सो स्रोतले सार्वजनिक तथा समुदायको व्यक्तिगत जीवनमा अपेक्षित परिवर्तन ल्याउन सक्दछ। विगतमा वित्तीय स्रोतको लगानीबाट निश्चित क्रियाकलाप सम्पन्न भई प्रतिफल (Output) निस्किएपछि विकास कार्य सम्पन्न भएको मानिने गरिन्थ्यो। नतीजामूलक विकास प्रक्रियाले के कस्ता प्रतिफलहरू उत्पन्न भए भन्दा पनि विकासको लगानीबाट के कस्ता उपलब्धिहरू (Outcome) र दीर्घकालीन प्रभावहरू (Impact) हासिल भए भन्ने विषयलाई महत्त्व दिने गर्दछ। वित्तीय स्रोतको लगानीबाट सकारात्मक उपलब्धिहरू हासिल नभएको अवस्थालाई नतीजाको जोखिम (Result Risks) भन्ने गरिन्छ। यो नतीजाको जोखिम नियन्त्रणमा नतीजामूलक खाकाको प्रयोग अत्यावश्यक रहेको छ। यसले खर्चलाई उपलब्धि मान्ने परिपाटीलाई परिवर्तन गरी सार्वजनिक क्षेत्रलाई नतीजामुखी बनाउन सहयोग गर्दछ। अब एउटा सडक निर्माण गर्दा कति किलोमीटर सडक निर्माण भयो भन्दा पनि यसले नागरिकको कारोबार खर्च (Transaction Costs) घटायो, घटाएन र बजारको पहुँच बढायो, बढाएन भनेर मापन गरिनुपर्छ। यसै गरी एउटा आयमूलक तालिम सञ्चालन गर्दा के कति जनाले सो विषय जाने भन्दा पनि सो तालिमपछि के कति जनाले आयमूलक रोजगारी पाए र आयवृद्धिबाट के कति जनाको आर्थिक, सामाजिक हैसियत माथि उठ्यो भन्ने विषय महत्त्वपूर्ण हुने गर्दछ।

- ६) वित्तीय सुशासन लेखाजोखा गर्ने विधिहरूको प्रयोग : वित्तीय सुशासन जोखिम न्यूनीकरणका लागि सार्वजनिक खर्चको पछ्याई (Public Expenditure Tracking Survey), सार्वजनिक खर्च तथा वित्तीय उत्तरदायित्व (Public Expenditure and Financial Accountability), वित्तीय सुशासन जोखिम न्यूनीकरण कार्ययोजना (Fiduciary Risks Reduction Action

Plan), मध्यकालीन खर्च संरचना (Medium Term Budget Framework जस्ता औजारहरू समेत महत्त्वपूर्ण हुने गर्छन्। हाल संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले स्थानीय तहका लागि स्थानीय तह वित्तीय सुशासन जोखिम लेखाजोखाको रूपरेखा अभ्यासमा ल्याएको छ। यसले स्थानीय तहका लेखा, लेखाङ्कन, लेखापरीक्षण, बजेट संरचना आदि क्षेत्रमा सुधारहरू गर्ने अपेक्षा राखिएको छ।

- ७) वित्तीय उत्तरदायित्व र जिम्मेवारीको सुनिश्चितता : वित्तीय सुशासनको जोखिम घटाउने शास्त्रीय विधि भनेको वित्तीय सुशासन जोखिममा संलग्न हुने राजनीतिक पात्र र प्रशासनिक पात्रलाई कानूनको कठघरमा ल्याउने र उनीहरूलाई दण्ड र सजायको भागी बनाउने हो। यसका निमित्त महालेखा परीक्षकको कार्यालय, अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग, संसदीय समितिहरू जस्ता निगरानी संस्थाहरूको मुख्य भूमिका हुने गर्दछ। यस्ता निकायको सक्रियताले डरको जोखिम बढ्न जान्छ जसका कारण वित्तीय सुशासन जोखिम घट्न सक्छ।

चित्र नं २९ : वित्तीय सुशासन जोखिमको माखेसाइलो

६. वित्तीय पारदर्शिता र वित्तीय सुशासन

- १) सामान्य अर्थमा सार्वजनिक वित्तको खुलापनलाई वित्तीय पारदर्शिता भन्ने गरिन्छ। प्राविधिक रूपमा वित्तीय कारोबार, यसमा अपनाइएको प्रक्रिया, वित्तीय नतीजा तथा उपयोग सम्बन्धी गुणस्तरीय, विश्वसनीय र भरपर्दो सूचनाको पहुँच र नियमित उपलब्धतालाई वित्तीय पारदर्शिता भन्ने गरिन्छ। वित्तीय पारदर्शिताले वित्तीय सुशासन जोखिम घटाउन उन्लेखनीय रूपमा सहयोग गर्दछ। सरकारले राजस्व के कसरी उठाएको छ, सार्वजनिक ऋण के कति लिएको छ, कुन क्षेत्रमा सार्वजनिक खर्च भएको छ, सार्वजनिक सम्पत्ति र दायित्वको के कसरी व्यवस्थापन गरेको छ, वित्तीय नीतिलाई के कसरी सञ्चालन गरेको छ र के कस्ता वित्तीय परिणामहरू निस्किएका छन् भन्ने सूचनाको व्यवस्थापन गरी सार्वजनिकीकरण गर्ने कार्यले वित्तीय पारदर्शिता बढाउने गर्दछ।

चित्र नं ३० : वित्तीय पारदर्शिता र वित्तीय सुशासन

- २) पारदर्शी वित्तीय सूचनामा ६ वटा प्रमुख विशेषताहरू रहेका हुन्छन्। यी सूचनाहरूमा आम नागरिकहरूको सजिलो पहुँच हुने गर्दछ। नेपाल सरकारले हरेक वर्ष आर्थिक सर्वेक्षण प्रकाशन गरी अर्थतन्त्रको सर्वाङ्गीण पक्षको बारेमा वेबसाइट मार्फत जानकारी गराउने गरेको छ। सरकारले वित्तीय सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (Fiscal Management Information System) कार्यान्वयनमा ल्याएर वित्तीय सूचनामा पहुँच बढाउन सक्दछ। पारदर्शी सूचनाहरू सरोकारवालाका लागि सान्दर्भिक पनि हुनुपर्दछ। वित्तीय सूचनाहरू लेखापरीक्षण गर्ने संस्थाहरू, सरकारी निकायहरू, निजी क्षेत्र तथा आम नागरिकका लागि उपयोगी र सान्दर्भिक हुनुपर्दछ। सूचनाहरू समयमै उपलब्ध गराइनुपर्दछ। यसैले कानूनहरूमा कुन दस्तावेज कुन समयमा प्रकाशन गर्ने भन्ने समेत यकीन गरिएको हुन्छ। सूचनाहरू समसामयिक र समय सन्दर्भमा उपयोगी हुनुपर्दछ। सूचनाहरू विश्वसनीय र सजिलोसँग बुझ्न सकिने हुनुपर्दछ।

चित्र नं ३१ : पारदर्शी सूचनाका विशेषताहरू

Accessible	Relevant	Timely
Contextual	Easy to Understand	Reliable

- ३) वित्तीय पारदर्शिताले वित्तीय अनुशासन कायम गर्न मद्दत गर्दछ। केही अनुसन्धानहरूले मुलुकको सार्वजनिक क्षेत्रको वित्तीय पारदर्शिता र आर्थिक कार्यसम्पादनको बीचमा सकारात्मक सम्बन्ध रहेको देखाएका छन्। वित्तीय पारदर्शिताले दिगो आर्थिक समृद्धिमा समेत सहयोग गर्ने देखाएको छ। यस विपरीत वित्तीय पारदर्शिता कमजोर भएको मुलुकमा विनियोजन विकृति (Allocation Distortion) र वित्तीय अस्थिरता (Fiscal Instability) भेटिएको छ। अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोषले गरेको एक अध्ययनमा न्यून आय भए पनि वित्तीय पारदर्शिता भएका मुलुकहरूमा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको ऋणसँगको अनुपात समेत कम रहेको देखिएको छ। वित्तीय पारदर्शिताले वित्तीय जोखिम (Fiscal Risk) घटाउन मद्दत गर्दछ। विश्वमा सन् २००७—२००८ मा आएको वित्तीय जोखिमको एक मुख्य कारक वित्तीय पारदर्शिता कमजोर हुनु पनि थियो। वित्तीय पारदर्शिताले सार्वजनिक वित्तको कुन क्षेत्रमा के कस्ता जोखिमहरू छन् भन्ने पत्ता लगाई त्यसको न्यूनीकरणका लागि पूर्वतयारी गर्न सहयोग गर्दछ। यसैले वित्तीय पारदर्शितालाई वित्तीय सुशासनको सुट्टु मानिन्छ।
- ४) अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ३० मा सरकारका तीनै तहले सार्वजनिक वित्तको व्यवस्थापनमा वित्तीय पारदर्शिता कायम गर्नुपर्ने उल्लेख गरिएको छ। यस दफामा नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार, तथा स्थानीय तहले आयव्ययको विवरणको लेखा प्रचलित कानून बमोजिम लेखापरीक्षण गरी १५ दिनभित्रमा तत्सम्बन्धी विवरण

सार्वजनिक गर्नुपर्ने, बजेट कार्यान्वयनको वार्षिक समीक्षा गरी तत्सम्बन्धी विवरण प्रत्येक वर्षको कात्तिक मसान्तभित्र सार्वजनिक गर्नुपर्ने र नेपाल सरकारले प्रदेश तथा स्थानीय तह समेतको एकीकृत आर्थिक विवरण तयार गरी प्रत्येक वर्षको पुस मसान्तभित्र सार्वजनिक गर्नुपर्नेछ भनी उल्लेख गरिएको छ। महालेखा नियन्त्रकको कार्यालयले नेपालको आर्थिक स्थिति सम्बन्धी विवरण आफ्नो वेबसाइटबाट सार्वजनिक गर्ने गरेको छ। संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले स्थानीय तहहरूको आर्थिक स्थिति विवरण तयार गरी सार्वजनिक गर्ने तयारी गरेको छ। स्थानीय तहहरूले आफ्नो लेखापरीक्षणको विवरण वेबसाइटबाट सार्वजनिक गर्ने गरेका छन्। यस ऐनको दफा २० मा नेपाल सरकारले राजस्व र व्ययको अनुमान पेश गर्नु अगावै संघीय संसदमा आर्थिक सर्वेक्षण पेश गर्नुपर्नेछ भनिएको छ। यस प्रावधान अनुसार हरेक वर्ष अर्ध मन्त्रालयले मुलुकको आर्थिक सर्वेक्षण प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्ने गरेको छ। यसै गरी यस ऐनको दफा २२ मा नेपाल सरकार र

प्रदेशले राजस्व र व्ययको अनुमान पेश गर्दा ऋण लगानी तथा दायित्व सम्बन्धी विवरण; आगामी तीन आर्थिक वर्षको राजस्व, व्यय, र अनुमानको प्रक्षेपण; मध्यमकालीन खर्च संरचना; कर वा गैरकरमा छुट दिइएको विवरण; अघिल्लो आर्थिक वर्षको वैदेशिक सहायता प्राप्तिको विवरण; समष्टिगत आर्थिक परिसूचकहरू आदि समेत पेश गर्नुपर्ने उल्लेख गरिएको छ।

७. नेपालमा वित्तीय सुशासन लेखाजोखा

- १) नेपाल सरकारले स्थानीय तहको वित्तीय सुशासन जोखिम मूल्यांकन कार्यविधि, २०७७ लाई स्वीकृत गरी सबै स्थानीय तहमा यसलाई अनलाइन प्रविष्टिको प्रणाली सहित कार्यान्वयनमा न्याएको छ। यस कार्यविधिले भ्रष्टाचार, प्रक्रियाको उल्लङ्घन र कमजोर व्यवस्थापनका कारण सार्वजनिक वित्तीय साधन स्रोत तोकिएको वर्ग, लक्ष्य र प्रयोजनमा खर्च नहुने र यसबाट अपेक्षित नतीजा निस्कन नसक्ने सम्भावनालाई वित्तीय सुशासन जोखिम भनी परिभाषित गरेको छ। यस कार्यविधिमा (१) योजना बजेट तथा कार्यक्रम व्यवस्थापन (२) कार्यान्वयन क्षमता र व्यवस्थापन (३) लेखाङ्कन र प्रतिवेदन (३) अनुगमन, मूल्यांकन र लेखापरीक्षण, र (४) राजस्व व्यवस्थापन समेत सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापनका ५ वटा विषय क्षेत्रलाई मूल्यांकनको विषय क्षेत्र बनाई हरेक विषय क्षेत्रलाई प्रक्रियाको जोखिम, नतीजाको जोखिम र वित्तीय अनुशासनको जोखिम गरी तीनवटा आयाममा सूचकहरूको वर्गीकरण गरेको छ। यस कार्यविधिले मूल्यांकनको जिम्मा जिल्ला समन्वय समितिलाई प्रदान गरेको छ। संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले हरेक वर्ष मूल्याङ्कनको नतीजाको आधारमा उत्कृष्ट गाउँपालिका तथा नगरपालिका घोषणा गर्नेछ। मूल्यांकनमा प्राप्त अंकको आधारमा ४० अंकसम्म प्राप्त गर्नेलाई उच्च जोखिम, ४१ देखि ८० अंकसम्म प्राप्त गर्नेलाई मध्यम जोखिम र ८१ भन्दा बढी अंक प्राप्त गर्ने स्थानीय तहलाई न्यून जोखिम भनी वर्गीकरण हुनेछ।

तालिका नं २३ : स्थानीय तहको वित्तीय सुशासन लेखाजोखाको सूचक संख्या

आयाम	प्रक्रियाको जोखिम	नतीजाको जोखिम	वित्तीय अनुशासनको जोखिम	कुल सूचक
योजना बजेट तथा कार्यक्रम व्यवस्थापन	१५	२	४	२१
कार्यान्वयन क्षमता तथा व्यवस्थापन	१४	४	११	२९
लेखाइकन तथा प्रतिवेदन	१०	२	५	१७
अनुगमन, मूल्यांकन तथा प्रतिवेदन	५	३	८	१६
राजस्व व्यवस्थापन	९	२	६	१७
जम्मा सूचक	५३	१३	३४	१००

- २) संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले प्रदेश सरकारका लागि समेत वित्तीय सुशासन जोखिम मूल्यांकनको नमूना कार्यविधि, २०७८ स्वीकृत गरी सबै प्रदेश सरकारलाई उपलब्ध गराएको छ। गण्डकी प्रदेश सरकारले प्रदेश सुशासन ऐन, २०७६ को दफा ४३ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी गण्डकी सरकारको वित्तीय सुशासन जोखिम मूल्यांकन कार्यविधि, २०७८ स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको छ। यस कार्यविधिले आफ्ना हरेक मन्त्रालयको मन्त्रालयगत वित्तीय सुशासनका लागि ५० वटा सूचक र प्रदेश सरकारको समष्टिगत वित्तीय सुशासनको लेखाजोखाका लागि ५० सूचक कार्यान्वयनमा ल्याएको छ।
- ३) महालेखापरीक्षकको कार्यालयले हरेक वर्ष आफ्नो वार्षिक प्रतिवेदन प्रकाशन गरी वित्तीय अनुशासनको अवस्थाको चित्रण गर्ने गरेको छ। नेपालको संविधानको धारा २४१ र लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ बमोजिम यस संवैधानिक निकायले संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका सबै सरकारी कार्यालय र नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार तथा स्थानीय तहको पूर्ण स्वामित्व भएको संगठित संस्था र संघीय कानून बमोजिम महालेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण हुने भनी तोकिएका संस्था वा निकायको नियमितता, मितव्ययिता, प्रभावकारिता र औचित्य समेतको आधारमा लेखापरीक्षण गर्ने गर्दछ। यहाँ महालेखापरीक्षकको ५८ औं वार्षिक प्रतिवेदनले औल्याएका वित्तीय सुशासन जोखिमको संक्षिप्त चर्चा गरिएको छ।

तालिका नं २४ : वित्तीय सुशासन जोखिमका केही उदाहरणहरू

विषय	विवरण
आर्थिक विवरण	स्वीकृत लेखा ढाँचा अनुसार महालेखा नियन्त्रकको कार्यालयले संघीय सञ्चित कोषको आर्थिक विवरण तयार नगरेको ।
सशर्त अनुदान, विशेष अनुदान र समपूरक अनुदान	प्रदेश तथा स्थानीय तहलाई नेपाल सरकारबाट उपलब्ध गराएको तर खर्च हुन नसकेको रकम संघीय सञ्चित कोषमा फिर्ता गर्नुपर्नेमा फिर्ता नभएको ।
राजस्व बाँडफाँट र रोयल्टी	नेपाल सरकारले प्रदेश तथा स्थानीय तहलाई उपलब्ध गराउनुपर्ने प्राकृतिक स्रोतको रोयल्टी र राजस्व बाँडफाँट बापतको रकम संघीय सञ्चित कोषमा जम्मा भएर पनि प्रदेश तथा स्थानीय तहलाई सोही आर्थिक वर्षमा बाँडफाँट नगरिएको ।
ऋणको जमानतको हिसावकिताव	नेपालको संविधानको धारा ११५(२) को प्रावधान बमोजिम संघीय कानून अनुसार नेपाल सरकार जमानत बसेको ऋणको विवरण उल्लेख नगरिएको ।
बेरुजू	आर्थिक वर्ष २०७६/२०७७ को आर्थिक कारोबारमा प्रदेशमा सबैभन्दा बढी बेरुजू प्रदेश नं २ को र सबैभन्दा कम बागमती प्रदेशको रहेको छ भने स्थानीय तहमा सबैभन्दा बढी बेरुजू महोत्तरी जिल्लाको पिपरा गाउँपालिकाको र सबैभन्दा कम झापा जिल्लाको शिवशताक्षी नगरपालिकाको रहेको ।
भुक्तानीमा कर कट्टी नभएको	आयकर ऐन, २०५८ को प्रावधान अनुसार करयोग्य रकम भुक्तानी गर्दाकै अवस्थामा अग्रिम कर कट्टी गर्नुपर्नेमा कतिपय निकायले यस्तो नगरेको ।
प्राविधिक र अन्य सहायताको लेखापरीक्षण नभएको	आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को प्रावधान बमोजिम वैदेशिक सहायता सम्बन्धी विवरण केन्द्रीय वित्तीय विवरणमा समावेश गर्नुपर्नेमा यसो नगरिएको र सार्वजनिक लेखा समितिले प्राविधिक सहायताको लेखापरीक्षण गराउन निर्देशन दिएको भए तापनि लेखापरीक्षण नगराइएको ।

विषय	विवरण
कोष सञ्चालनको कार्यविधि तथा मापदण्ड तयार नभएको	अधिकांश स्थानीय तहहरूले विविध खर्च खाता, विविध कोष खाता, आकस्मिक कोष खाता र स्थानीय तह प्रकोप व्यवस्थापन खातामा रकम जम्मा गरे पनि कार्यविधि र मापदण्ड तयार नगरेको ।
ठेक्का व्यवस्थापन ढिलाइ	आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०६४ बमोजिम ठेक्कापट्टा स्वीकृत गर्ने कार्य प्रथम चौमासिक अवधिमा गरिसक्नुपर्ने प्रावधान गरे तापनि अधिकांश ठेक्का दोस्रो र तेस्रो चौमासिकमा गर्ने गरिएको ।
परामर्श सेवा	सार्वजनिक खरीद ऐन, २०६३ को दफा २९ मा सम्बन्धित सार्वजनिक निकायमा उपलब्ध जनशक्तिबाटै काम हुन नसक्ने भएमा मात्र परामर्श सेवा खरीद गर्ने व्यवस्था भए पनि कार्यालयको मौजूदा जनशक्तिबाट गर्न सकिने काम समेत परामर्शदाताबाट गरिएको ।
सोझै खरीदको कार्य	सार्वजनिक खरीद ऐन, २०६३ को दफा ८ र सार्वजनिक खरीद नियमावली, २०६४ को नियम ८५ मा निर्माण कार्य, मालसामान र परामर्श सेवामा रु ५ लाखसम्म र औपधिजन्य सामानमा रु २० लाखसम्मको खरीद कार्य गर्न सोझै मिल्ने प्रावधान छ । तर विभिन्न निकायले उक्त सीमाभन्दा बढीको काम र सामान समेत टुक्रा टुक्रा गरी पटक पटक खरीद गरेको ।
नाफामूलक संस्थालाई अनुदान दिइएको	नाफामूलक संस्थालाई अनुदान दिन नमिल्नेमा एक नगरपालिकाले निजी क्षेत्रको अस्पताललाई समेत अनुदान वितरण गरेको ।
गैरसरकारी संस्थाको भवन निर्माणमा रकम दिइएको	प्रदेश सरकारबाट उपलब्ध गराइएको रकमलाई एक नगरपालिकाले गैरसरकारी संस्थाको भवन निर्माणमा खर्च गरेको ।
दोहोरो अनुदान	कतिपय निकायले एकै कामका लागि सोही संस्थालाई दोहोरो अनुदान दिएको ।
निजी स्रोतको शिक्षकको पारिश्रमिक	स्वीकृत दरबन्दीमा नपरेका तथा विद्यालयको आन्तरिक स्रोतबाट तलब भत्ता बेहोर्ने गरी नियुक्त शिक्षकको तलब भत्ता स्थानीय तहबाट दिन नमिल्नेमा यस्तो रकम नगरपालिकाले विद्यालयलाई निकास गरेको ।

बैंक मार्फत सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण नगरिएको	बैंक मार्फत मात्र सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गर्नुपर्नेमा कतिपय स्थानीय तहले यस्तो नगरेको ।
वितरणमुखी खर्च भएको	स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७६ को प्रावधान विपरीत हुने गरी कतिपय स्थानीय तहले साडी, कुर्पा, ग्यास जस्ता अनुत्पादक तथा वितरणमुखी क्षेत्रमा खर्च गर्ने गरेको ।
कानूनमा उल्लेख नभएको सुविधा लिएको	कतिपय स्थानीय तहका जनप्रतिनिधिहरूले प्रदेश कानूनले नदिएको सेवा सुविधा समेत आफूखुशी निर्णय गरी कानून विपरीत लिएको ।
सीमाभन्दा बढीको रकम उपभोक्ता समितिबाट गराएको	सार्वजनिक खरीद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ विपरीत एउटै कामलाई दुई टुकामा विभाजन गरी सीमाभन्दा बढीको काम अनियमित तरीकाले उपभोक्ता मार्फत काम गराएको ।
लागत अनुमान टुक्राएको	कतिपय निकायले बोलपत्र छुन एउटै कामलाई टुक्रा पारी नियम प्रतिकूल काम गराएको ।
विद्यार्थीविहीन विद्यालयमा समेत करार शिक्षकको तलब भत्ता भुक्तानी भएको	विद्यार्थीविहीन विद्यालयमा समेत करार शिक्षकको तलब भत्ता भुक्तानी भएको र यस्तो विद्यालयमा स्थायी शिक्षक काम नगरी तलब खाएर मात्र बसेका ।
विद्यालय बन्द भएको अवस्थामा दिवा खाजा	विद्यालय बन्द भएको अवस्थामा समेत दिवा खाजाको रकम भुक्तानी गरी अनियमितता गरिएको ।
ड्रोन खरीद	एक स्थानीय तहले आवश्यकता पहिचानै नगरी उपकरण प्रयोग गर्न जाने जनशक्ति समेत नभई करीब १५ लाखमा ड्रोन खरीद गरेको तर यो साधन प्रयोगविहीन भएको ।
वर्षेनी मोबाइल खरीद	एक स्थानीय तहले प्रत्येक वर्ष जनप्रतिनिधिलाई मोबाइल खरीद गरी वितरण गर्ने गरेको ।
निजी आवासमा सामान खरीद	प्रदेश सरकारले बनाएको ऐनमा आवास सुविधा नभए पनि एक नगरपालिकाका प्रमुखले नगरपालिकाबाट वाशिड मेशिन, बस पलड, एसी, फ्रीज लगायतका सामान खरीद गरी निजी आवासमा राखेको ।
दर्ता नभएका उपभोक्ता समितिबाट काम भएको	संस्था दर्ता ऐन, २०३४ को दफा ३ को प्रावधान अनुसार कुनै पनि संस्था विधान सहित दर्ता नभएमा कानूनी मान्यता दिन मिल्ने देखिन्न । तर स्थानीय तहहरूले दर्ता नै नभएका पटके उपभोक्ता समितिबाट निर्माण सम्बन्धी कार्य गराएको ।
उपभोक्ता समितिलाई ओभरहेड भुक्तानी गरिएको	सार्वजनिक खरीद नियमावली, २०६४ को नियम ९७(४) मा उपभोक्ता समितिलाई निर्माण कार्यको लागत अनुमानमा रहेको ओभरहेड कट्टा गरेर मात्र भुक्तानी दिनुपर्नेमा २२ स्थानीय तहले कानून विपरीत ओभरहेड समेत भुक्तानी गरेको ।

मधेश प्रदेश सरकारको वित्तीय सुशासन जोखिम मूल्यांकन कार्यविधि २०७९

रामकृष्ण पुडासैनी

सचिव, मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, मधेश प्रदेश

मधेश प्रदेश सरकारको वित्तीय सुशासन जोखिम मूल्यांकन कार्यविधि, २०७९ (१)

परिच्छेद-१	प्रारम्भिक
परिच्छेद-२	मूल्यांकनको विषयक्षेत्र, तह र सूचकहरू
परिच्छेद-३	मूल्यांकनका प्रक्रिया तथा अङ्कभार
परिच्छेद-४	विधि
अनुसूची-१ (दफा ३ को उपदफा (३) सँग सम्बन्धित)	मूल्यांकनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार
अनुसूची-२क (दफा २ को खण्ड (अ) सँग सम्बन्धित)	मन्त्रालयगत वित्तीय सुशासन लेखाजोखा मूल्यांकनका सूचकहरू र अङ्कभार
अनुसूची-२ख	प्रदेशको वित्तीय सुशासनको एकीकृत लेखाजोखा मूल्यांकनका सूचकहरू र अङ्कभार
अनुसूची-३ (दफा ४ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)	प्रदेश मन्त्रालय वित्तीय सुशासन अवस्था वर्गीकरण
अनुसूची-४ (दफा १५ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)	मूल्यांकनको सारांश
अनुसूची-५ (दफा १३ सँग सम्बन्धित)	आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीका सूचकहरू

मधेश प्रदेश सरकारको वित्तीय सुशासन जोखिम मूल्याङ्कन कार्यविधि, २०७९ (२)

प्रस्तावना: मधेश प्रदेश सरकारको वित्तीय प्रणाली व्यवस्थित, पारदर्शी, विधिसम्मत र प्रभावकारी बनाउन प्रादेशिक वित्त व्यवस्थापनका सम्भावित जोखिमका क्षेत्रहरूको पहिचान गरी लेखाजोखाको माध्यमबाट मधेश प्रदेश सरकारको वित्तीय सुशासनलाई संस्थागत गर्न प्रशासकीय कार्यविधि (नियमित गर्ने) ऐन, २०७५ को दफा २ को उपदफा (१) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी मधेश प्रदेश सरकारले “मधेश प्रदेश सरकारको वित्तीय सुशासन जोखिम मूल्याङ्कन कार्यविधि, २०७९” बनाएको छ ।

परिच्छेद-१ प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

- (१) नाम: मधेश प्रदेश सरकारको वित्तीय सुशासन जोखिम मूल्याङ्कन कार्यविधि, २०७९
(२) लागु हुने: प्रदेश सरकार मन्त्रिपरिषद्ले स्वीकृत गरेको मितिदेखि (२०७९।०५।२०)

२. परिभाषा:

(क) “अङ्कभार”	(च) “भ्रष्टचारको जोखिम”	(ठ) “वित्तीय सुशासन
(ख) “ऐन”	(छ) “मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय”	जोखिम”
(ग) “नतिजाको जोखिम”	(ज) “मन्त्रालय”	(ड) “सचिव”
(घ) “प्रतिवेदन”	(झ) “सूचक”	
(ङ) “प्रक्रियाको जोखिम”	(ञ) “मूल्याङ्कन”	

परिच्छेद-२ मूल्याङ्कनको विषयक्षेत्र, तह र सूचकहरू

३. मूल्याङ्कनका विषयक्षेत्र

(क) योजना, बजेट तथा कार्यक्रम व्यवस्थापन	विषय क्षेत्रअन्तर्गतका सूचकहरूको तह
(ख) कार्यान्वयन क्षमता तथा व्यवस्थापन	(क) प्रक्रियाको जोखिम
(ग) लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन	(ख) नतिजाको जोखिम
(घ) अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा लेखापरीक्षण	(ग) वित्तीय अनुशासनको जोखिम
(ङ) राजस्व व्यवस्थापन	

05/12/2023 संघीय लोकसेवा आयोगको विधि विभागको संयुक्त प्रशासन विभाग, काठमाडौं। १-११, काठमाडौं उपत्यका। १/११/११/११/११

परिच्छेद-२ मूल्याङ्कनको विषयक्षेत्र, तह र सूचकहरू

मूल्याङ्कनका विषयक्षेत्र

(क) योजना, बजेट तथा कार्यक्रम व्यवस्थापन	विषय क्षेत्रअन्तर्गतका सूचकहरूको तह
	(क) प्रक्रियाको जोखिम
	(ख) नतिजाको जोखिम
	(ग) वित्तीय अनुशासनको जोखिम

05/12/2023 संघीय लोकसेवा आयोगको विधि विभागको संयुक्त प्रशासन विभाग, काठमाडौं। १-११, काठमाडौं उपत्यका। १/११/११/११

परिच्छेद-२ मूल्याङ्कनको विषयक्षेत्र, तह र सूचकहरू

मूल्याङ्कनका विषयक्षेत्र	विषय क्षेत्रअन्तर्गतका सूचकहरूको तह
(क) योजना, बजेट तथा कार्यक्रम व्यवस्थापन (ख) कार्यान्वयन क्षमता तथा व्यवस्थापन	(क) प्रक्रियाको जोखिम (ख) नतिजाको जोखिम (ग) वित्तीय अनुशासनको जोखिम

05/12/2021 मौल्य आँकनको विषय क्षेत्रको विवरण 3

परिच्छेद-३ मूल्याङ्कनका प्रक्रिया तथा अङ्कभार (१)

४. मूल्याङ्कन प्रक्रिया:

- मूल्यांकन सम्बन्धित समितिले

मूल्यांकन समिति

- क) प्रमुख सचिव –संयोजक
- ख) अर्थ सचिव – सदस्य
- ग) प्रदेश सरकारले तोकेको कम्तिमा २० बर्ष वा सो भन्दा बढि अनुभव रहेको आर्थिक क्षेत्रको विज्ञ – सदस्य
- घ) प्रदेश लेखा नियन्त्रक – सदस्य सचिव

05/12/2021 मौल्य आँकनको विषय क्षेत्रको विवरण 3

परिच्छेद-३ मूल्याङ्कनका प्रक्रिया तथा अङ्कभार (१)

४. मूल्याङ्कन प्रक्रिया:.....

समितिको काम कर्तव्य

- क) सबै मन्त्रालय वा निकायहरूको वित्तीय जोखिमका क्षेत्रहरू पहिचान गर्ने ।
- ख) यस कार्यविधिको सूचकका आधारमा कागजात तयार गरी सूचक भर्न लगाउने ।
- ग) सूचकहरूका आधारमा जोखिम मुल्यांकन गर्ने ।
- मन्त्रालयहरूलाई अनुसूची ३ बमोजिम वित्तीय सुशासन जोखिम अवस्थाको बर्गीकरण गरिने

05/12/2025

संघीय लोकसेवा आयोगको विधि सुशासन विभाग, सुशासन कार्यविधि-२०७१, संसदीय आयोगको १ संशोधन

9

परिच्छेद-३ मूल्याङ्कनका प्रक्रिया तथा अङ्कभार (२)

५. मन्त्रालयको भूमिका:

- (क) मन्त्रालय र मातहतका निकायका कर्मचारीहरूलाई मूल्याङ्कनको उद्देश्य र विधिबारे जानकारी तथा प्रशिक्षित गर्ने।
- (ख) मूल्याङ्कन कार्यको सहजीकरण र समन्वय गर्न सचिवाले एक जना महाशाखा प्रमुखलाई सम्पर्क व्यक्ति तोक्ने।
- (ग) मन्त्रालय र मातहतका निकायको वित्तीय सुशासन जोखिमको विश्लेषण गरी मूल्याङ्कन गर्ने ।
- (घ) यस कार्यविधि बमोजिमको प्रक्रियाबाट गरिने मूल्याङ्कनको नतिजा सूचना प्रविधिमा आधारित ढाँचा (सफ्टवेयर) मा प्रबिष्टि गर्ने।

05/12/2025

संघीय लोकसेवा आयोगको विधि सुशासन विभाग, सुशासन कार्यविधि-२०७१, संसदीय आयोगको १ संशोधन

10

परिच्छेद-३ मूल्याङ्कनका प्रक्रिया तथा अङ्कभार (२)

५. मन्त्रालयको भूमिका: Cntd.....

- (ड) मूल्याङ्कनको नतिजाको प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर मन्त्रालयमा समीक्षा गर्ने ।
- (च) मूल्याङ्कनको नतिजाको अन्तिम प्रतिवेदन मन्त्रिपरिषद्लाई उपलब्ध गराउने।
- (छ) मूल्याङ्कनको नतिजा मन्त्रालयको वेबसाइट मार्फत सार्वजनिक गर्ने।

परिच्छेद-३ मूल्याङ्कनका प्रक्रिया तथा अङ्कभार (३)

६. मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयको भूमिका:

- (१) मन्त्रालयहरूलाई वित्तीय सुशासन लेखाजोखाको बारेमा अनुशिक्षण गर्ने ।
- (२) यस कार्यविधि बमोजिम मन्त्रालयगत रूपमा भएको मूल्याङ्कन नतिजालाई विश्लेषण गरी एकीकृत प्रतिवेदन तयार गर्ने।
- (३) प्रदेशको वित्तीय सुशासनको एकीकृत लेखाजोखा गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने ।
- (४) मूल्याङ्कनको अन्तिम नतिजाको आधारमा मन्त्रालयहरूको वर्गिकरण गर्ने ।

परिच्छेद-३ मूल्याङ्कनका प्रक्रिया तथा अङ्कभार (४)

६. मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयको भूमिका: Contd

- (५) यस कार्यविधि बमोजिम गरिने मूल्याङ्कनको नतिजालाई एकीकृत रूपमा प्रविष्टि, भण्डारण, सुरक्षा, प्रस्तुतीकरण, नतिजा सार्वजनिकीकरण लगायतको व्यवस्था मिलाउने।
- (६) यस कार्यविधि बमोजिम गरिने मूल्याङ्कन प्रक्रियालाई प्रभावकारी बनाउन आवश्यक कार्यहरू गर्ने।
- (७) नतिजा विश्लेषणको आधारमा मन्त्रालयहरूको क्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने।
- (८) यस कार्यविधि बमोजिम तयार गरिएको मन्त्रालयगत र प्रदेशको एकीकृत प्रतिवेदनहरू सम्बन्धित मन्त्रालय तथा निकायहरूलाई उपलब्ध गर्ने गराउने।

परिच्छेद-३ मूल्याङ्कनका प्रक्रिया तथा अङ्कभार (६)

७. मूल्याङ्कन गरिने समयावधि:

- प्रत्येक आर्थिक वर्षको पौष मसान्तभित्र सम्पन्न गरिसक्नु पर्ने,
- अधिल्लो आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्मका तथ्याङ्कलाई आधार मानी सबै सूचकको अङ्क गणना गर्नुपर्ने

८. नतिजाको समीक्षा गर्ने:

- प्राप्त मूल्याङ्कन नतिजा उपर मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयले वार्षिक समीक्षा गर्न सकिनेछ
- समीक्षामा नेपाल सरकारका विषयगत प्रादेशिक निकाय र अन्य निकायलाई समेत आमन्त्रण गर्न सकिनेछ

परिच्छेद-३ मूल्याङ्कनका प्रक्रिया तथा अङ्कभार (७)

९. मूल्याङ्कनको ढाँचा हेरफेर गर्न सक्ने:

- प्रदेश सरकारले मूल्याङ्कनबाट प्राप्त नतिजा, पृष्ठपोषण तथा समीक्षा कार्यक्रमबाट प्राप्त सुझावको आधारमा यस कार्यविधि बमोजिम गरिने मूल्याङ्कनका सूचक वा अङ्कभारमा आवश्यक हेरफेर वा संशोधन गर्न सक्नेछ
- मूल्याङ्कन सूचक र अङ्कभारमा परिमार्जन, संशोधन वा थपघट गर्नु परेमा एक आर्थिक वर्षको परिणाम आइसके पश्चात् अर्को वर्षको मूल्याङ्कन प्रक्रिया सुरु हुनुभन्दा कम्तीमा ३ महिना अगावै गरिसक्नुपर्नेछ

05/12/2023

संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपाल, गुणवत्ता प्रवर्धन विभाग, १-११, काठमाडौं, नेपाल | ०१/०१/०२०२३

13

परिच्छेद- ४ विविध (१)

१०. कार्यसम्पादन सूचकको आधारको रूपमा लिन सकिने:

- गरिएको मूल्याङ्कन नतिजालाई मन्त्रालयको कार्य सम्पादनको सूचकको रूपमा उपयोग गर्न सकिनेछ
- मन्त्राललाई बजेटको शिलिङ उपलब्ध गराउँदा यस कार्यविधि बमोजिमको नतिजालाई समेत आधार मानिनेछ

05/12/2023

संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपाल, गुणवत्ता प्रवर्धन विभाग, १-११, काठमाडौं, नेपाल | ०१/०१/०२०२३

14

परिच्छेद- ४ विविध (२)

११. बजेट ब्यवस्था: वित्तीय सुशासन जोखिम मूल्याङ्कन कार्यको लागि आवश्यक बजेट मन्त्रालयले व्यवस्था गर्नेछ

१२. आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली : मन्त्रालयको आर्थिक कारोबारको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली अनुसूची-५ बमोजिम हुनेछ

१३. मूल्याङ्कन नतिजाको गुणस्तर सुनिश्चितता: मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयले मूल्याङ्कनको नतिजाको गुणस्तरको सुनिश्चितता परीक्षणको लागि आवश्यक प्रबन्ध मिलाउन सक्नेछ

१४. बाधा अड्काउ फुकाउन सक्ने: यस कार्यविधिको कार्यान्वयनका सन्दर्भमा कुनै बाधा उत्पन्न भएमा मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयले त्यस्तो बाधा अड्काउ फुकाउन सक्नेछ

05/12/2021

संघीय लोकसेवा आयोगको विधि सुशासन समितिको सुझाव नम्बर १-२०१९/२०२०को अन्तर्गत १/२०२०

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अड्कभार (१)

१. सूचकहरूका तह

(क) प्रक्रियाको जोखिम: कानूनी प्रक्रिया उल्लङ्घनको जोखिम दर्शाउने सूचकहरू

(ख) नतिजाको जोखिम: जनताको जीवनमा परिणाममुखी र सकारात्मक परिवर्तन नहुने गरी सार्वजनिक स्रोतको प्रयोग हुने जोखिमका सूचकहरू

(ग) वित्तीय अनुशासनको जोखिम: सार्वजनिक शक्ति र अधिकारलाई निजी फाइदाका लागि उपयोग हुने सम्भावनाको जोखिमका सूचकहरू

05/12/2021

संघीय लोकसेवा आयोगको विधि सुशासन समितिको सुझाव नम्बर १-२०१९/२०२०को अन्तर्गत १/२०२०

13

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (४)

१. सूचकहरूका तह

- (क) प्रक्रियाको जोखिम: कानूनी प्रक्रिया उल्लङ्घनको जोखिम दर्शाउने सूचकहरू
- (ख) नतिजाको जोखिम: जनताको जीवनमा परिणाममुखी र सकारात्मक परिवर्तन नहुने गरी सार्वजनिक स्रोतको प्रयोग हुने जोखिमका सूचकहरू
- (ग) वित्तीय अनुशासनको जोखिम: सार्वजनिक शक्ति र अधिकारलाई निजी फाइदाका लागि उपयोग हुने सम्भावनाको जोखिमका सूचकहरू

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (५)

२. सूचकका तहअनुसारको अङ्कभार:

सूचकहरू	भार अनुपात	नतिजा विश्लेषण तथा अङ्कभार निर्धारणका आधार
प्रक्रिया	३८	प्रत्येक सूचकको १ अङ्क (पूर्णाङ्क) निर्धारण
नतिजा	१५	गरिएको छ । छ वा छैनका आधारमा १ र ० अंक
वित्तीय अनुशासन	२२	एकमुट्ट दिइनेछ ।

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (६)

२. सूचकका तहअनुसारको अङ्कभार:

सूचकक्षेत्र क: योजना, बजेट तथा कार्यक्रम व्यवस्थापन
 सूचकक्षेत्र ख: कार्यान्वयन क्षमता तथा व्यवस्थापन
 सूचकक्षेत्र ग: लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन
 सूचकक्षेत्र घ: अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा लेखापरीक्षण
 सूचकक्षेत्र ङ: राजस्व व्यवस्थापन

जम्मा ७५ वटा सूचक

05/12/2023 नेपाल सरकारको विभिन्न विभागहरूको सुशासन र विकासको लागि। 23

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (७)

२. सूचकका तह अनुसारको अङ्कभार:

सूचकक्षेत्र क: योजना, बजेट तथा कार्यक्रम व्यवस्थापन

विवरण	अङ्क भार	
	पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क छ (१) छैन (०)
(क) प्रक्रियाको व्यवस्थापन (Process Management)		
१) योजना प्रक्रिया अनुसार योजनाका सबै चरणहरू पालना गरेको।	१	
२) मन्त्रालयले आफ्नो मन्त्रालयसँग सम्बन्धित स्वीकृत वार्षिक बजेट, नीति तथा कार्यक्रमका आधारमा वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम पुस्तिका छपाइ गरी यसको विद्युतीय प्रतिलाई आफ्नो वेबसाइटबाट सार्वजनिक गरेको।	१	

05/12/2023 नेपाल सरकारको विभिन्न विभागहरूको सुशासन र विकासको लागि। 24

सूचकका क्षेत्र र भार: मूल्याङ्कनको सारांश (स्थानीय तह)

स्थानीय तह वित्तीय सुशासन जोखिम मूल्याङ्कन कार्यविधि, २०७७

क्र.सं.	क्षेत्र	प्रक्रिया	नतिजा	वित्तीय	जम्मा सूचक संख्या
१	योजना, बजेट तथा कार्यक्रम व्यवस्थापन	१५	२	४	२१
२	कार्यान्वयन क्षमता तथा व्यवस्थापन	१४	४	११	२९
३	लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन	१०	२	५	१७
४	अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा लेखापरीक्षण	५	३	८	१६
५	राजस्व व्यवस्थापन	९	२	६	१७
	जम्मा	५३	१३	३४	१००

05/11/2023

नेपाल सरकारको वित्तिय सुशासन नीतिगत सुपरिषदको कार्यालय, ३-११, अमरकोट अस्पताल, ङाङ्गुलिनगर

27

वित्तीय सुशासन अवस्था वर्गीकरण (मधेश प्रदेश)

अंकभार	प्रतिशत	मूल्याङ्कन
३० वा ३० भन्दा कम	४० प्रतिशतसम्म	उच्च जोखिम
३१ देखि ६०	४० देखि माथि ८० सम्म	मध्य जोखिम
६० भन्दा माथी	८० भन्दा माथि	न्यून जोखिम
जम्मा सूचक संख्या ७५		

05/11/2023

नेपाल सरकारको वित्तिय सुशासन नीतिगत सुपरिषदको कार्यालय, ३-११, अमरकोट अस्पताल, ङाङ्गुलिनगर

28

जोखिमको लेखाजोखाको बर्गीकरण (स्थानीय तह)

अंकभार	मूल्याङ्कन
४० सम्म	उच्च जोखिम
४१ देखि ८०	मध्य जोखिम
८० भन्दा माथि	न्यून जोखिम

29

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (१२)

३. प्रदेशको वित्तीय सुशासनको एकीकृत लेखाजोखा मूल्याङ्कनका अङ्कभार

सूचक	अंकभार		
	अवस्था १	अवस्था २	अवस्था ३
योजना, बजेट तथा कार्यक्रम व्यवस्थापन			
कार्यान्वयन क्षमता तथा व्यवस्थापन		० = कमजोर	
लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन		१ = मध्यम	
अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा लेखापरीक्षण		२ = उत्तम	
राजस्व व्यवस्थापन			

अवस्था १, २ र ३ को लागि अङ्कभार क्रमशः ०, १ र २ निर्धारण

०५/११/२०१३ संघीय लोकसेवा आयोगको निर्देशनमा प्रथम पटक प्रकाशित गरिएको। १-११-१९९९ अर्को संशोधन। १. संशोधन

30

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (१३)

३. प्रदेशको वित्तीय सुशासनको एकीकृत लेखाजोखा मूल्याङ्कनका अङ्कभार

सूचक	उप सूचक
योजना, बजेट तथा कार्यक्रम व्यवस्थापन	९
कार्यान्वयन क्षमता तथा व्यवस्थापन	८
लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन	७
अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा लेखापरीक्षण	३
राजस्व व्यवस्थापन	३

जम्मा ३०

05/12/2023 ३३

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (१४)

३. प्रदेशको वित्तीय सुशासनको एकीकृत लेखाजोखा मूल्याङ्कनका अङ्कभार

विषयक्षेत्र क: योजना, बजेट तथा कार्यक्रम व्यवस्थापन

सूचक	नतिजा			
	कमजोर (०)	सामान्य (१)	उत्तम (२)	प्रमाणीकरणको आधार र स्रोत
१. आर्थिक कार्यविधि कानून तर्जुमा	प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व सम्बन्धी कानूनको तर्जुमा नभएको ।	प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्वसम्बन्धी कानूनको तर्जुमा भएको । (आधार १)	प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्वसम्बन्धी कानूनको तर्जुमा गरी यसलाई कार्यान्वयनमा ल्याइएको । (आधार १-२)	१. प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व सम्बन्धी कानूनको प्रदेश राजपत्र, २. वार्षिक सुशासन प्रतिवेदनमा भएको व्यवस्था ।

05/12/2023 ३३

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (११)

३. प्रदेशको वित्तीय सुशासनको एकीकृत लेखाजोखा मूल्याङ्कनका अङ्कभार

विषय क्षेत्र	सूचकगत प्रामाङ्क				कुल प्रामाङ्क
	जम्मा सूचक	कमजोर	सामान्य	उत्तम	
सूचकक्षेत्र १-योजना बजेट तथा कार्यक्रमको व्यवस्थापन	९	०	९	१८	
सूचकक्षेत्र २-कार्यान्वयन क्षामता तथा व्यवस्थापन	८	०	८	१६	
सूचकक्षेत्र ३-लेखांकन तथा प्रतिवेदन	७	०	७	१४	
सूचकक्षेत्र ४-अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा लेखापरीक्षण	३	०	३	६	
सूचकक्षेत्र ५-राजस्व व्यवस्थापन	३	०	३	६	
कुल जम्मा	३०	०	३०	६०	

05/12/2023 मीमा जेठ असारको विभिन्न सुशासन-संलग्न सुशासन-संलग्नित १-१-११ असारको असारको १-१-११ असारको

धन्यवाद !!!!!

प्रश्नहरू भए राख्न अनुरोध गर्दछु ।

05/12/2023 मीमा जेठ असारको विभिन्न सुशासन-संलग्न सुशासन-संलग्नित १-१-११ असारको असारको १-१-११ असारको

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (१)

१. सूचकका तह अनुसारको अङ्कभार:
सूचकक्षेत्र क: योजना, बजेट तथा कार्यक्रम व्यवस्थापन

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार			प्रमाणिकरणका आधारहरू र स्रोतहरू
		पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		
			छ (१)	छैन (०)	
	(क) प्रक्रियाको व्यवस्थापन (Process Management)				
१	योजना प्रक्रिया अनुसार योजनाका सबै चरणहरू पालना गरेको ।	१			१. प्रदेश नीति तथा योजना आयोग र अर्थ मन्त्रालयले तयार गरेको बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा कार्यतालिका २. योजना तर्जुमा गर्दाको बैठकको निर्णय पुस्तिका

संघीय लोकसेवा आयोगको निर्देशनमा तयार पारिएको प्रारम्भिक परीक्षाको लागि २०७३ सालको अन्तर्गत १ अङ्कभारको लागि

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (२)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार			प्रमाणिकरणका आधारहरू र स्रोतहरू
		पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		
			छ (१)	छैन (०)	
	(क) प्रक्रियाको व्यवस्थापन (Process Management)				
२	मन्त्रालयले आफ्नो मन्त्रालयसँग सम्बन्धित स्वीकृत वार्षिक बजेट, नीति तथा कार्यक्रमका आधारमा वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम पुस्तिका छपाइ गरी यसको विद्युतीय प्रतिलाई आफ्नो वेबसाइटबाट सार्वजनिक गरेको ।	१			१. वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम पुस्तिका २. वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम पुस्तिका वेबसाइटमा रहेको स्क्रिनसट वा Link

संघीय लोकसेवा आयोगको निर्देशनमा तयार पारिएको प्रारम्भिक परीक्षाको लागि २०७३ सालको अन्तर्गत १ अङ्कभारको लागि

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (३)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार			प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू
		पूर्णाङ्क	प्रामाङ्क		
			छ (१)	छैन (०)	
३	मन्त्रालयसँग सम्बन्धित वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम दस्तावेजमा आयोजनाहरूको प्राथमिकीकरण गर्ने गरिएको।	१			१. मध्यकालिन खर्च सरचना (आयोजनाहरूको प्राथमिकीकरण गरिएको देखिने कागजात)
४	मन्त्रालय मातहतका निकायबाट खर्च हुने स्वीकृत बजेट तथा कार्यक्रमलाई मातहतका निकायले खर्च गर्न सक्ने गरी PLMBIS मा Entry गरी खर्चको अख्तियारी सम्बन्धित निकायलाई प्रदान गरिएको।	१			१. अर्थ मन्त्रालयले वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम कार्यन्वयन गर्न पठाएको मार्गदर्शन २. मन्त्रालयले आफ्ना मातहतका निकायहरूलाई पठाइएको सम्बन्धित आ.व. को बजेट तथा कार्यक्रम कार्यन्वयन गर्न पठाएको मार्गदर्शन

स्रोत: स्रोत अनुसारको विवरण सुदूरपश्चिम प्रदेशको संविधान, २०७२ अन्तर्गत अनुसूची १, अनुसूची २, अनुसूची ३

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (४)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार			प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू
		पूर्णाङ्क	प्रामाङ्क		
			छ (१)	छैन (०)	
५	मन्त्रालयले प्रदेश आवधिक योजनाको आधारमा मन्त्रालयसँग सम्बन्धित विषय क्षेत्रका लागि अनुमानित लागत अनुमान सहितको आयोजना बैंक निर्माण गरेको परियोजना बैंकलाई वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रममा समावेश गरी कार्यन्वयन गर्ने गरेको।	१			१. वार्षिक कार्यक्रम (PLMBIS) मा देखिने सम्बन्धित परियोजनाको स्क्रिनसट

स्रोत: स्रोत अनुसारको विवरण सुदूरपश्चिम प्रदेशको संविधान, २०७२ अन्तर्गत अनुसूची १, अनुसूची २, अनुसूची ३

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (५)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार			प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू
		पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		
			छ (१)	छैन (०)	
६	सम्झौता बमोजिम तोकिएको समयमा आयोजना सम्पन्न भएको ।	१			१. आयोजनाको सम्झौता पत्र (कुनै १) २. आयोजना कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन वा ठेकेदारलाई दिएको प्रमाणपत्र (यदि आयोजना नभएको भए सो को स्वघोषणा)

संघीय लोकसेवा आयोगको विधि सुधार समितिद्वारा तयार पारिएको १-०७-२०७३को संसोधित १-संविधान

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (६)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार			प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू
		पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		
			छ (१)	छैन (०)	
क.प्र	(ख) नतिजा व्यवस्थापन (Management of Results)				
	प्रदेश आवधिक योजनाको आधारमा मन्त्रालयले रणनीतिक कार्यान्वयन योजना (Strategic Implementation Plan) निर्माण गरी यसलाई कार्यान्वयनमा ल्याएको ।	१			१. मन्त्रालयको स्वीकृत रणनीतिक कार्यान्वयन योजना २. रणनीतिक कार्यान्वयन योजना अनुरूपको प्रगति प्रतिवेदन

संघीय लोकसेवा आयोगको विधि सुधार समितिद्वारा तयार पारिएको १-०७-२०७३को संसोधित १-संविधान

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (७)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार			प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू
		पूर्णाङ्क	प्रामाङ्क		
			छ (१)	छैन (०)	
क.ख ८	मन्त्रालयको लागि स्वीकृत वार्षिक बजेट, नीति तथा कार्यक्रमको आधारमा मन्त्रालयले कार्यक्रम संचालन गर्न श्रावण मसान्त भित्र मार्गदर्शन तयार गरी अख्तियारी उपलब्ध गराउनका साथै आफ्नो वेबसाइटमा समेत सार्वजनिक गरेको ।	१			१. सम्बन्धित मन्त्रालयले वेबसाइटमा सार्वजनिक गरेको स्क्रिनसट (Link सहित) २. मन्त्रालयले अन्तर निकाय अख्तियारी दिएको पत्र

नेपाल सरकारको विभिन्न विभागहरूको तर्फबाट प्राप्त गरिएको तथ्यांकको आधारमा तयार पारिएको छ।

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (८)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार			प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू
		पूर्णाङ्क	प्रामाङ्क		
			छ (१)	छैन (०)	
क.ग ९	(ग) वित्तीय अनुशासन नियन्त्रण (Corruption Control) श्रोत निर्धारण र बजेट सिलिङ्ग भित्र रही बजेट तयार गरेको ।	१			१. अर्थ मन्त्रालयले पठाएको बजेट सिलिङ्ग सम्बन्धी पत्र २. सम्बन्धित मन्त्रालयले PLMBIS मा प्रविष्टि गरेको सम्पूर्ण विवरण

नेपाल सरकारको विभिन्न विभागहरूको तर्फबाट प्राप्त गरिएको तथ्यांकको आधारमा तयार पारिएको छ।

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (९)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार			प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू
		पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		
			छ (१)	छैन (०)	
क.ग	(ग) वित्तीय अनुशासन नियन्त्रण (Corruption Control)				
	१० बजेट विनियोजन र श्रोत सुनिश्चितता भएको आयोजनाहरूको मात्र खरिद प्रक्रिया अगाडि बढाएको।	१			१. PLMBIS को सम्पूर्ण विवरण २. बहुवर्षिय आयोजनाको हकमा अर्थ मन्त्रालयबाट श्रोत सुनिश्चितता भएको पत्र ३. स्वीकृत वार्षिक खरिद योजना

यो तालिका नेपालको वित्तिय सुशासन नीतिको सुचकांकमा बढीको १-१० तहको अन्तर्गत १ अङ्कभारको लागि तयार पारिएको छ।

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (१०)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार			प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू
		पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		
			छ (१)	छैन (०)	
क.ग	(ग) वित्तीय अनुशासन नियन्त्रण (Corruption Control)				
	११ बजेट विनियोजन नभएका क्षेत्र र शिर्षकहरूमा खर्च नगरिएको।	१			१. बजेट विनियोजन नभएका क्षेत्र र शिर्षकहरूमा खर्च नगरिएको स्व-घोषणा पत्र

यो तालिका नेपालको वित्तिय सुशासन नीतिको सुचकांकमा बढीको १-१० तहको अन्तर्गत १ अङ्कभारको लागि तयार पारिएको छ।

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (११)

सूचकक्षेत्र ख: कार्यान्वयन क्षमता तथा व्यवस्थापन (Implementation Capacity and Management)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार			प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू
		पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		
			छ (१)	छैन (०)	
	(क) प्रक्रियाको व्यवस्थापन (Process Management)				
१२	सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को नियम ७ को प्रावधान अनुसार मन्त्रालय र मातहतका सबै नियकायहरूमा खरिद एकाइ गठन भई सो एकाइ खरिद कार्यमा सक्रिय रहेको।	१			१. खरिद इकाई गठन भएको निर्णय वा खरिद समितिको सदस्य तोकिएको पत्र २. खरिद ईकाईको बैठकको उपस्थितिको कागजात

संघीय लोकसेवा आयोगको निर्देशनमा प्रथम पटकको परीक्षा, २०७३

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (१२)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार			प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू
		पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		
			छ (१)	छैन (०)	
१३	प्रचलित कानूनको परिधिभित्र रही मात्र रकमान्तर भएको।	१			१. मूल्यांकन गरिने आ.ब. को वार्षिक लेखा परिक्षण प्रतिवेदन (आलेप र मलेप प्रतिवेदन) वा प्रमाणित आर्थिक विवरण २. प्रारम्भिक र अन्तिम PLMBIS को सम्पूर्ण विवरण
१४	प्रदेश/जिल्ला भाडादर निर्धारण समितिको निर्णय अनुसार मात्र भाडामा लिने गरिएको।	१			१. प्रदेश/जिल्ला समितिले निर्धारण गरिएको भाडादर

संघीय लोकसेवा आयोगको निर्देशनमा प्रथम पटकको परीक्षा, २०७३

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (१३)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार			प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू
		पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		
			छ (१)	छैन (०)	
ख.क १५	मन्त्रालय र मातहतका सबै नियकाले कर्मचारीको तलबी प्रतिवेदन पारित गरी तदनुसार मात्र भुक्तानी हुने गरेको।	१			१. पारित भएको तलबी प्रतिवेदन
१६	प्रचलित कानूनले तोकेको समयभित्र अस्थाई दरबन्दी स्वीकृत गरेको।	१			१. अस्थाई दरबन्दी स्वीकृत गरेको मन्त्रिपरिषद्को निर्णय
१७	वार्षिक खरिद योजना र खरिदको गुरु योजना बनाएको।	१			१. मुल्यांकन गरिने आ.ब. को वार्षिक वार्षिक खरीद योजनाको छाँयाँप्रति २. खरीद गुरु योजनाको छाँयाँप्रति

स्रोत: २०७२ सालको विधि सुधार समिति प्रस्ताव नम्बर ११-१२१, २०७२ सालको अर्थविज्ञान र अर्थसुधार

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (१४)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार			प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू
		पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		
			छ (१)	छैन (०)	
ख.क १८	प्रतिस्पर्धात्मक विधि अबलम्बन गरी खरीद गरिएको।	१			१. e-GP वा Tender Document वा Request for Proposal को प्रति २. मुल्यांकन गरिने आ.ब. को वार्षिक लेखा परिक्षण प्रतिवेदन (आलेप र मलेप प्रतिवेदन)
१९	पहिलो त्रैमासिक अवधिमा टेक्का प्रक्रिया शुरू गरेको।	१			१. मुल्यांकन गरिने आ.ब. को वार्षिक वार्षिक खरीद योजनाको छाँयाँप्रति २. e-GP वा Tender Document वा Request for Proposal को छाँयाँप्रति

स्रोत: २०७२ सालको विधि सुधार समिति प्रस्ताव नम्बर ११-१२१, २०७२ सालको अर्थविज्ञान र अर्थसुधार

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (१७)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार			प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू
		पूर्णाङ्क	प्रामाङ्क		
			छ (१)	छैन (०)	
ख.ख	(ख) नतिजा व्यवस्थापन (Management of Results)				
	२३ मन्त्रालय र मातहतका सबै नियकाले स्वीकृत वार्षिक बजेट र कार्यक्रमको स्वीकृत सीमा र शीर्षक बाहिर गई बजेट खर्च नगरिएको।	१			१. खर्चको फाँटवारी २. मन्त्रालय र मातहतका सबै नियकाले स्वीकृत वार्षिक बजेट र कार्यक्रमको स्वीकृत सीमा र शीर्षक बाहिर गई बजेट खर्च नगरिएको स्व-घोषणा पत्र

स्रोत: स्रोत संस्थाको विभिन्न सूचना-संग्रह, सुचनाका सार्वजनिक, २०७२ सम्मको अवधिमा १ संशोधन

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (१८)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार			प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू
		पूर्णाङ्क	प्रामाङ्क		
			छ (१)	छैन (०)	
ख.ख	२४ गत आवामा कुल पूँजीगत बजेटको कम्तीमा ८० प्रतिशत प्रगति (वित्तीय र भौतिकसहित) भएको।	१			१. मुल्यांकन गरिने आ.ब. को वार्षिक वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन
	२५ मन्त्रालय र मातहतका सबै निकायको रिक्त स्थायी दरबन्दीहरूमा पदपूर्तिका लागि प्रदेश लोकसेवा आयोगमा कानूनले तोकेको समयमा माग आकृति फारम भरी पठाइएको।	१			१. कर्मचारी दरबन्दी र पूर्तिको विवरण २. पदपूर्तिको लागि लोकसेवा आयोगमा पठाएको माग आकृति फारमको छायाँप्रति

स्रोत: स्रोत संस्थाको विभिन्न सूचना-संग्रह, सुचनाका सार्वजनिक, २०७२ सम्मको अवधिमा १ संशोधन

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (१९)

ख.ख	सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार		प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू	
			पूर्णाङ्क	प्रामाङ्क		
				छ (१)		छैन (०)
	२६	कम्तिमा ४० प्रतिशत कर्मचारीहरू दरबन्दी मै कार्यरत रहेको ।	१			१. स्वीकृत दरबन्दी संरचना २. रिक्त र पदपूर्ति दरबन्दीको विवरण

नेपाल प्रशासनिक सेवा आयोगको विरल सुशासन नीतिगत सुधारका कार्यक्रम २०७२-७३को अन्तर्गत १. अर्थव्यवस्था

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (२०)

ख.ग	सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार		प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू	
			पूर्णाङ्क	प्रामाङ्क		
				छ (१)		छैन (०)
		(ग) वित्तीय अनुशासन नियन्त्रण (Corruption Control)				
	२७	सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ७ को प्रावधान अनुसार गत आवमा एक वर्षभन्दा बढी अवधिसम्म सञ्चालन हुने योजना वा आयोजना लागि खरिद गर्दा वा वार्षिक १० करोड रुपैयाँभन्दा बढी रकमको खरिद गर्दा स्वीकृत खरिद गुर्योजना अनुसार मात्र खरिद भएको ।	१			१. मूल्यांकन गरिने आ.ब. को लेखा परीक्षण प्रतिवेदन २. मूल्यांकन गरिने आ.ब. को वार्षिक खरिद योजनाको छाँयाँप्रति ३. खरिदको गुरु योजनाको छाँयाँप्रति

नेपाल प्रशासनिक सेवा आयोगको विरल सुशासन नीतिगत सुधारका कार्यक्रम २०७२-७३को अन्तर्गत १. अर्थव्यवस्था

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (२१)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार			प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू
		पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		
			छ (१)	छैन (०)	
ख.ग. २८	सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ७ को प्रावधान अनुसार गत आवमा वार्षिक १० लाख रुपैयाँभन्दा बढी रकमको खरिद गर्दा स्वीकृत वार्षिक खरिद योजना अनुसार मात्र खरिद भएको ।	१			१. मुल्यांकन गरिने आ.ब. को लेखा परीक्षण प्रतिवेदन २. मुल्यांकन गरिने आ.ब. को वार्षिक खरिद योजनाको प्रति
२९	गत आवमा नेपाल सरकारबाट प्राप्त ससर्त अनुदान जुन प्रयोजनका लागि प्राप्त भएको हो सोही प्रयोजनमा खर्च भएको ।	१			१. श.शर्त अनुदानको खर्चको विवरण २. मुल्यांकन गरिने आ.ब. को अन्तिम लेखा परीक्षण प्रतिवेदन

कोष रक्षा समितिको निर्देशनमा प्रशासन विभाग, सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकारको कार्यालय, २०७२, काठमाडौं, नेपाल

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (२२)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार			प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू
		पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		
			छ (१)	छैन (०)	
ख.ग. ३०	सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७(९) बमोजिम उपभोक्ता समितिले जिम्मा लिएका कार्यहरू उपभोक्ता समितिले ठेकेदारलाई ठेक्कामा दिने नगरेको ।	१			१. उपभोक्ता समितिबाट सम्यन् भएका सबै परियोजनाहरू समिति आफैबाट सम्यन् गरेको व्यहोरा सम्बन्धित उपभोक्ता समितिको अध्यक्षले प्रमाणित गरेको स्वघोषणाको पत्र
३१	उपभोक्ता समितिबाट हुने कार्यमा स्थानीय उपभोक्ताहरूले परियोजना लागतको कम्तीमा २० प्रतिशत नगद लागत सहभागिता जुटाएका ।	१			१. उपभोक्ता समितिको योगदान देखिने लागत अनुमान २. प्रविधिक मूल्यांकन प्रतिवेदन

कोष रक्षा समितिको निर्देशनमा प्रशासन विभाग, सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकारको कार्यालय, २०७२, काठमाडौं, नेपाल

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (२३)

सूचकक्षेत्र ग: लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन (Accounting and Reporting)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार		प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू	
		पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		
			छ (१)		छैन (०)
ग.क	(क) प्रक्रियाको व्यवस्थापन (Process Management)				
३२	अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ३२ को व्यवस्था अनुरूप आय व्ययको आवधिक विवरण महालेखा परीक्षकको कार्यालयबाट स्वीकृत ढाँचामा तयार गर्ने गरिएको	१		१. मूल्यांकन गरिने आ.व. को आय व्ययको आवधिक विवरण	

संघीय लोकसेवा आयोगको विधि विभागको तर्फबाट तयार पारिएको। २०७४ सालको अक्टोबर १ तारीखको

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (२४)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार		प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू	
		पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		
			छ (१)		छैन (०)
ग.क					
३३	अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ३२ बमोजिम स्थानीय तहको विवरण समेत समावेश गरी प्रदेशले आफ्नो आय व्ययको त्रैमासिक शीर्षकगत विवरण महालेखा परीक्षकको कार्यालयबाट स्वीकृत ढाँचामा तयार गरी मंसिर १५ भित्र मन्त्रालयमा पेश गरेको।	१		१. प्रदेश लेखा नियन्त्रण कार्यालयले तयार गरेको आय व्ययको त्रैमासिक शीर्षकगत विवरण २. पेश भएको प्रमाण (दर्ता भएको कागजात वा ईमेलको प्रमाण)	

संघीय लोकसेवा आयोगको विधि विभागको तर्फबाट तयार पारिएको। २०७४ सालको अक्टोबर १ तारीखको

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (२५)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार			प्रमाणिकरणका आधारहरू र स्रोतहरू
		पूर्णाङ्क	प्रामाङ्क		
			छ (१)	छैन (०)	
ग.क. ३४	पहिलो चौमासिक अवधि भित्र प्रदेश मन्त्रालयहरूले केन्द्रिकृत आर्थिक विवरण बनाएको।	१			१. मन्त्रालयको केन्द्रिकृत आर्थिक विवरण
३५	कार्यालयको सम्पत्ति PAMS मा प्रविष्टि गरिएको।	१			१. सम्पत्ति व्यवस्थापन प्रणाली (PAMS) बाट प्रिन्ट गरेको सम्पत्ति विवरणको प्रतिवेदन (प्रतिनिधि मुलक केहि पानाहरू)

स्रोत: अर्थ प्रशासकीय विधि सुधारन नीतिगत सुधारका कार्यविधि, १-२०११ अन्तर्गत अर्थविभाग र अर्थसुधारण

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (२६)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार			प्रमाणिकरणका आधारहरू र स्रोतहरू
		पूर्णाङ्क	प्रामाङ्क		
			छ (१)	छैन (०)	
ग.क. ३६	जिन्सी किताब वा PAMS मा प्रविष्टि/दाखिला गरेर मात्र भुक्तानी दिएको।	१			१. सम्पत्ति व्यवस्थापन प्रणाली PAMS बाट प्रिन्ट गरेको सम्पत्ति विवरणको प्रतिवेदन (प्रतिनिधि मुलक) २. सम्पत्ति दाखिला फाराम र सो सम्पत्ति खरीद बापत भुक्तानी गरिएको गोश्वारा भौचर (कुनै ५)
३७	मलेप फाराम नं. १८ भरेको कार्यक्रमको मात्र चालू आ.व. मा भुक्तानी गरेको।	१			१. मूल्यांकन गरिने आ.व. को लेखा परिक्षण प्रतिवेदन (आलेप र मलेप प्रतिवेदन) २. प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट भुक्तानी गर्ने बाँकी विवरणको प्रतिवेदन

स्रोत: अर्थ प्रशासकीय विधि सुधारन नीतिगत सुधारका कार्यविधि, १-२०११ अन्तर्गत अर्थविभाग र अर्थसुधारण

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (२७)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार			प्रमाणिकरणका आधारहरू र स्रोतहरू
		पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		
			छ (१)	छैन (०)	
ग.क ३८	जिन्सी निरीक्षण गरी समयमा पेश गरेको।	१			१. मुल्यांकन गरिने आ.ब. को जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदन २. कार्यालय प्रमुखलाई जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदन पेश गर्न दर्ता गरेको प्रमाण
३९	थोत्रा/पुराना भएका माल समानहरूको लगत राखी समयमा लिलामी गर्ने गरिएको।	१			१. मुल्यांकन गरिने आ.ब. को जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदन २. यदि लिलामी गर्नु पर्ने भएमा, सोहि आ.व.मा लिलामी प्रक्रियामा गएको विवरण

संघीय लोकसेवा आयोगको विधि सुधार समितिको सुपरिषदको कार्यविधि, २०७२ अन्तर्गत अन्तर्गत १. अतिरिक्त

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (२८)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार			प्रमाणिकरणका आधारहरू र स्रोतहरू
		पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		
			छ (१)	छैन (०)	
ग.ख ४०	(ख) नतिजा व्यवस्थापन (Management of Results) अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन २०७४ को दफा २९ बमोजिम स्वीकृत बजेट तथा कार्यक्रममा पुँजीगत खर्चको रूपमा विनियोजन भएको रकम चालु खर्चमा रकमान्तर नगरिएको	१			१. मुल्यांकन गरिने आ.ब. को रकमान्तर विवरण/ प्रतिवेदन (रकमान्तर नगरिएको भए कार्यालय प्रमुखबाट रकमान्तर नगरिएको स्वघोषणा पत्र)

संघीय लोकसेवा आयोगको विधि सुधार समितिको सुपरिषदको कार्यविधि, २०७२ अन्तर्गत अन्तर्गत १. अतिरिक्त

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (२९)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार			प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू
		पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		
			छ (१)	छैन (०)	
ग.ख ४१	प्रचलित कानूनले तोकेको समय भित्र आर्थिक प्रतिवेदन तयार गरेको।	१			१. मुल्यांकन गरिने आ.ब. को आर्थिक प्रतिवेदन
४२	समय भित्र आन्तरिक लेखा परीक्षण गरेको।	१			१. मुल्यांकन गरिने आ.ब. को आन्तरिक लेखा परीक्षण प्रतिवेदन

यो तालिका नेपाल सरकारको वित्तिय सुशासन नीतिगत सुधारका लागि १९९९ सालको अर्थसंहिता १ अङ्किकरण

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (३०)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार			प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू
		पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		
			छ (१)	छैन (०)	
ग.ग ४३	(ग) वित्तीय अनुशासन नियन्त्रण (Corruption Control) आफूलाई प्राप्त हुने सबै प्रकारको राजस्व प्रदेश सञ्चित कोषमा जम्मा हुने गरेको।	१			१. मुल्यांकन गरिने आ.ब. को मासिक राजस्व प्रतिवेदन

यो तालिका नेपाल सरकारको वित्तिय सुशासन नीतिगत सुधारका लागि १९९९ सालको अर्थसंहिता १ अङ्किकरण

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (३१)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार			प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू
		पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		
			छ (१)	छैन (०)	
ग.ग. ४४	अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ३० को उपदफा ३ को प्रावधान अनुरूप (१) गत आ.व. भन्दा अघिल्लो आ.व.को आय व्ययको बजेट कार्यान्वयनको बारेमा चालु आ.व. कार्तिक मसान्तभित्रमा वार्षिक प्रगति समीक्षा गरी समीक्षा प्रतिवेदनलाई वेबसाइटबाट सार्वजनिक गरिएको ।	१			१. मूल्यांकन गरिने आ.व. को वार्षिक प्रगति समीक्षा भएको प्रतिवेदन २. वेबसाइटमा सार्वजनिक गरिएको स्क्रिनसट वा Link

ग.ग. संघीय सरकारको वित्तिय प्रशासन विभाग, वित्तिय प्रशासन विभाग, काठमाडौं। २०७४. अक्टोबर २०।

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (३२)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार			प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू
		पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		
			छ (१)	छैन (०)	
ग.ग. ४५	रकमान्तर गर्दा प्रचलित कानूनले तोकेको सीमाभन्दा बाहिर गएर रकमान्तर नगरिएको ।	१			१. मूल्यांकन गरिने आ.व. को रकमान्तर प्रतिवेदन
४६	आर्थिक वर्षमा खर्च हुन नसकी बाँकी रहेको रकम सोहि आ.व. मा प्रदेश सञ्चित कोषमा जम्मा भएको ।	१			१. कोषमा जम्मा भएको बैंक/ट्रान्स्फर भौचर (यो सूचक सम्बन्धित नभएको भए सो को कार्यालयले गरेको स्वघोषणा पत्र)

ग.ग. संघीय सरकारको वित्तिय प्रशासन विभाग, वित्तिय प्रशासन विभाग, काठमाडौं। २०७४. अक्टोबर २०।

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (३३)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार			प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू
		पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		
			छ (१)	छैन (०)	
ग.ग. ४७	भुक्तानी बैंकिङ प्रणालीबाट (नगद रहित भुक्तानी) भएको ।	१			१. CGAS को भुक्तानी प्रतिवेदन
४८	सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५ र ६ को प्रावधान अनुरूप सूचना अधिकारीको व्यवस्था बमोजिम आफ्नो निकायसम्बन्धी सूचना प्रत्येक ३ महिनामा अद्यावधिक गरी प्रकाशन गरेको ।	१			१. सूचना अधिकारी जिम्मेवारी दिइएको पत्र २. आफ्नो निकायसम्बन्धी सूचना अद्यावधिक गरी प्रकाशन गरेको कागजात वा वेबसाइटको स्क्रिनसट

स्रोत: उच्च अख्तियारी निर्देशपुस्तक-संशोधन सुचनाको तह र अङ्कभार (२०७३)।

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (३४)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार			प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू
		पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		
			छ (१)	छैन (०)	
ग.ग. ४९	मन्त्रालय र मातहतका निकायमा स्थायी कर्मचारीले प्रत्येक आर्थिक वर्ष समाप्त भएको मितिले साठी दिनभित्र आफ्नो र आफ्नो परिवारको सदस्यको नाममा रहेको सम्पत्तिको विवरण निजामती किताबखानामा बुझाएको ।	१			१. सम्पत्ती विवरण नबुझाइएको जरिवानाको विवरण वा जरिवाना नपरेको कार्यालयको स्वघोषणा

स्रोत: उच्च अख्तियारी निर्देशपुस्तक-संशोधन सुचनाको तह र अङ्कभार (२०७३)।

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (३५)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार			प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू
		पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		
			छ (१)	छैन (०)	
ग.ग. ५०	प्रदेश तहमा निर्वाचित तथा मनोनीत लाभको पद धारण गरेका पदाधिकारीले प्रत्येक आर्थिक वर्ष समाप्त भएको मितिले ६० दिनभित्र सम्बन्धित निकायमा सम्पत्ति विवरण पेश गरेको ।	१			१. राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्रको System मा entry भएको विवरण

यो तालिका नेपाल सरकारको वित्तिय प्रशासन विभाग, वृत्तिय सचिवालय, काठमाडौं, २०७२ सम्मको अवधिमा १. अद्युक्तित्व

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (३६)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार			प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू
		पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		
			छ (१)	छैन (०)	
ग.ग. ५१	मन्त्रालयसँग सम्बन्धित सरकारी धनमाल वा सम्पत्तिको अद्यावधिक लगत राखेको ।	१			१. मुल्यांकन गरिने आ.ब. को जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदन
ग.ग. ५२	सरकारी धनमाल वा सम्पत्तिको अधिकार प्राप्त अधिकारीको स्वीकृतिमा मात्र प्रयोग हुने गरेको र यस्तो अभिलेखको विवरण अद्यावधिक राख्ने गरेको ।	१			१. मुल्यांकन गरिने आ.ब. को जिन्सी निरीक्षण समेतको प्रतिवेदन २. यदि कुनै प्रतिवेदन तयार भएको भए सो (यो कागजात optional रहनेछ)

यो तालिका नेपाल सरकारको वित्तिय प्रशासन विभाग, वृत्तिय सचिवालय, काठमाडौं, २०७२ सम्मको अवधिमा १. अद्युक्तित्व

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (३७)

सूचकक्षेत्र घ: अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा लेखापरीक्षण (Monitoring, Evaluation and Auditing)

घ.क	सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार		प्रमाणिकरणका आधारहरू र स्रोतहरू	
			पूर्णाङ्क	प्रामाङ्क		
				छ (१)		छैन (०)
		(क) प्रक्रियाको व्यवस्थापन (Process Management)				
	५३	अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ३० को उपदफा २ बमोजिम गत आवमा अन्तिम लेखापरीक्षणको प्रतिवेदन सो प्राप्त भएको मितिले १५ दिनभित्र आफ्नो वेबसाइटबाट सार्वजनिक गरिएको।	१		१. अन्तिम लेखापरीक्षणको प्रतिवेदन प्राप्त भएको दताको प्रमाण २. मूल्यांकन गरिने आ.ब. को लेखापरीक्षण प्रतिवेदन वेबसाईटमा प्रकाशित गरेको देखिने प्रमाण (वेबसाईटको स्क्रिनसट वा Link)	

संघीय लोकसेवा आयोगको विधि विभागको संयोजित सुदूरपश्चिम प्रदेशका मासिक प्रतिवेदन २०७५-७६ अन्तर्गत अन्तिम विवरण र अङ्कभार

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (३८)

घ.क	सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार		प्रमाणिकरणका आधारहरू र स्रोतहरू	
			पूर्णाङ्क	प्रामाङ्क		
				छ (१)		छैन (०)
	५४	मन्त्रालय र मातहतका निकायको आय व्ययको आन्तरिक लेखापरीक्षण भएको र आन्तरिक लेखापरीक्षणले औंल्याएका कैफियतलाई अन्तिम लेखापरीक्षण हुनु आगावै सम्परीक्षण गर्ने गरिएको।	१		१. मूल्यांकन गरिने आ.ब. को सम्परीक्षण विवरण	

संघीय लोकसेवा आयोगको विधि विभागको संयोजित सुदूरपश्चिम प्रदेशका मासिक प्रतिवेदन २०७५-७६ अन्तर्गत अन्तिम विवरण र अङ्कभार

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (३९)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार			प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू
		पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		
			छ (१)	छैन (०)	
५५	आन्तरिक लेखापरीक्षणको प्रतिवेदनको एक प्रति अन्तिम लेखापरीक्षणका लागि खटिने डोर वा महालेखा परीक्षकले तोकेको व्यक्ति वा निकायलाई उपलब्ध गराइएको।	१			१. मूल्यांकन गरिने आ.ब. को अन्तिम लेखापरीक्षणका लागि खटिने डोर वा महालेखा परीक्षकले तोकेको व्यक्ति वा निकायसँगको प्रवेश बैठकको निर्णय पुस्तिका

स्रोत: २०७२ सालको विधि सुधारका लागि तयार पारिएको २०७२ सालको अन्तरिम १ संशुद्धिका

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (४०)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार			प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू
		पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		
			छ (१)	छैन (०)	
५६	सुशासन (व्यवस्था तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ को दफा २५ बमोजिम सवैले देखने स्थानमा नागरिक बडापत्र राखिएको।	१			१. वेबसाइटमा नागरिक बडापत्र प्रकाशित गरिएको स्क्रिनसर्ट वा फोटो प्रति
५७	दैनिक भ्रमणमा खटाउदा भ्रमणमा भ्रमण प्रतिवेदन बुझाउने गरिएको र सो भ्रमणको अभिलेख राख्ने गरेको।	१			१. दैनिक भ्रमण भत्ताको दर्ता अभिलेख (भ्रमण खाता) २. भ्रमण प्रतिवेदनको प्रति (कुनै ५ वटा)

स्रोत: २०७२ सालको विधि सुधारका लागि तयार पारिएको २०७२ सालको अन्तरिम १ संशुद्धिका

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (४१)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार		प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू
		पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क छ (१) छैन (०)	
५८	कमितीमा अधिकृत स्तरको कर्मचारीको नेतृत्वमा मात्र अनुगमन तथा मूल्यांकन कार्य गर्न खटाइने गरिएको।	१		१. अनुगमनमा खटाइएको पत्र (कुनै ५ वटा)
५९	कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूका आवधिक अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्ने गरिएको।	१		१. मूल्यांकन गरिने आ.ब. को अनुगमन कार्य तालिका र कार्य योजना २. मूल्यांकन गरिने आ.ब. को प्रदेश निती तथा योजना आयोगको प्रदेश अनुगमन तथा मूल्यांकन दिग्दर्शन २०७६ को विधिमा तयार गरिएको अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (४२)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार		प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू
		पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क छ (१) छैन (०)	
६०	चेकलिस्ट तथा फारमको आधारमा मात्र अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्ने गरिएको।	१		१. मूल्यांकन गरिने आ.ब. को प्रदेश निती तथा योजना आयोगको प्रदेश अनुगमन तथा मूल्यांकन दिग्दर्शन २०७६ को विधिमा तयार गरिएको अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन २. अनुगमन तथा मूल्यांकन चेकलिस्टको प्रति

नेपाल सरकारको निर्देशनमा तयार गरिएको सूचकहरूको तह र अङ्कभार

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (४३)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार		प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू	
		पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		
			छ (१)		छैन (०)
घ.क ६१	सुशासन (व्यवस्था तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ को दफा ३५ अनुसार कार्यालयबाट भएको काम कारबाहीको विषयमा सर्वसाधारणलाई जानकारी दिन कुनै अधिकृतलाई प्रवक्ता/सूचना अधिकारी तोकेको ।	१			१. प्रवक्ता तोकिएको पत्र २. प्रवक्ता रहेको वेबसाइटको स्क्रिनसट/Link

नेपाल सरकारको विभिन्न विभागहरूमा रहेका कर्मचारीहरूको तह र अङ्कभारको आधारमा तयार पारिएको सूची

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (४४)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार		प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू	
		पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		
			छ (१)		छैन (०)
घ.क ६२	आफ्नो कार्यालयबाट सम्पादन गरिने कार्य सम्पादन, वित्तीय प्रणाली व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली स्थापना भएको ।	१			१. आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको निर्देशिका वा कार्यविधि २. यस कार्यविधिको अनुसूची - ५ मा उपलब्ध आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीका सूचकहरू भरिएको कार्यालयले स्वीकृत गरेको फारम

नेपाल सरकारको विभिन्न विभागहरूमा रहेका कर्मचारीहरूको तह र अङ्कभारको आधारमा तयार पारिएको सूची

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (४५)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार		प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू	
		पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		
			छ (१)		छैन (०)
घ.क ६३	मन्त्रालय र मातहतका निकायबाट हुने गरेको काम करबाहीको विषयलाई अनुगमन गर्न वार्षिक अनुगमन कार्ययोजना तयार गरी कार्ययोजना अनुसार अनुगमन हुने गरेको ।	१			१. वार्षिक अनुगमन कार्ययोजनाको प्रति (कुनै २ वटा) २. आवधिक अनुगमन प्रतिवेदन (कुनै २ वटा)

स्रोत र तह अनुसारको विभिन्न सूचकहरूको तह र अङ्कभारको तालिका १-४५ अनुसारको अनुसूची १ अन्तर्गत

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (४६)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार		प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू	
		पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		
			छ (१)		छैन (०)
घ.ख ६४	(ख) नतिजा व्यवस्थापन (Management of Results) विकास आयोजना तथा परियोजनाको प्रभाव मूल्याङ्कन भएको ।	१			१. विकास आयोजना तथा परियोजनाको प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन

स्रोत र तह अनुसारको विभिन्न सूचकहरूको तह र अङ्कभारको तालिका १-४६ अनुसारको अनुसूची १ अन्तर्गत

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (४७)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार			प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू
		पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		
			छ (१)	छैन (०)	
घ.ख ६५	अनुगमन प्रतिवेदनलाई संस्थाले आत्मसात गरी सुधारको प्रयास गरेको।	१			१. मुल्यांकन गरिने आ.ब. को प्रदेश निती तथा योजना आयोगको प्रदेश अनुगमन तथा मुल्यांकन दिग्दर्शन २०७६ को विधिमा तयार गरिएको अनुगमन तथा मुल्यांकन प्रतिवेदन २. औल्याइएका कैफियत सुधारको प्रयास भएको देखिने बैठकको निर्णय पुस्तिका
६६	सार्वजनिक परीक्षण भएको।	१			१. परियोजनाको सार्वजनिक परीक्षण प्रतिवेदन (यदि परियोजना नै नभएको भए सोको स्वचोषणा)

नेपाल सरकारको निर्देश सुदूरपश्चिम प्रदेशको स्वास्थ्य विभागको तहमा २०७७ सालको अक्टोबर १ तारीखको

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (४८)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार			प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू
		पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		
			छ (१)	छैन (०)	
घ.ख ६७	मलेपले औल्याएको बेरुजुको जवाफ र सम्परिक्षण तोकिएको समयभित्र गराएको।	१			१. सम्परिक्षणको लागि NAMS मा कार्यालय प्रमुखको प्रतिक्रिया र स्वीकृतिको screenshot/ प्रतिवेदन (यदि सम्परिक्षण नै गर्नु नपर्ने रहेछ भने सोको स्वचोषणा पत्र)

नेपाल सरकारको निर्देश सुदूरपश्चिम प्रदेशको स्वास्थ्य विभागको तहमा २०७७ सालको अक्टोबर १ तारीखको

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (४९)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार			प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू
		पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		
			छ (१)	छैन (०)	
घ.ग ६८	(ग) वित्तीय अनुशासन नियन्त्रण (Corruption Control)				
	गत आवमा सो आव भन्दा अघिल्लो आवको आय व्ययको महालेखापरीक्षणमा आर्थिक कारोबारमा २ प्रतिशतभन्दा कम बेरुजु रहेको । (लेखापरीक्षण ऐन, २०७७ को दफा २०)	१			१. मुल्यांकन गरिने आ.ब. र सो भन्दा अघिल्लो आ.ब. को लेखा परिक्षण प्रतिवेदनको सारांश

संघीय लोकसेवा आयोगको विभिन्न पदहरूको लागि प्रयोग गरिने सूचकहरूको तह र अङ्कभारको जानकारी

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (५०)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार			प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू
		पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		
			छ (१)	छैन (०)	
घ.ग ६९	सुशासन (व्यवस्था तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ को दफा ३० अनुसार वर्षको कम्तीमा एकपटक आफूले गरेको कामको सम्बन्धमा सार्वजनिक सुनुवाइ गर्ने गरिएको ।	१			१. आयोजनाको सार्वजनिक सुनुवाइको प्रतिवेदन (आयोजना तभएको भए सोको स्वघोषणा)

संघीय लोकसेवा आयोगको विभिन्न पदहरूको लागि प्रयोग गरिने सूचकहरूको तह र अङ्कभारको जानकारी

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (५१)

सूचकक्षेत्र ड: राजस्व व्यवस्थापन (Revenue Management)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार			प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू
		पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		
			छ (१)	छैन (०)	
७०	(क) प्रक्रियाको व्यवस्थापन (Process Management)				
७०	मन्त्रालयबाट सञ्चालित कोषहरू प्रदेश ऐन अनुसार मात्र सञ्चालनमा आएको ।	१			१. मूल्यांकन गरिने आ.ब. को मलेप प्रतिवेदनको सारांश

संघीय लोकसेवा आयोगको विधि विभागको तर्फबाट तयार पारिएको । २०७३ सालको संवैधानिक सुधारको अन्तर्गत ।

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (५२)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार			प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू
		पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क		
			छ (१)	छैन (०)	
७१	राजस्व संकलन हुने कार्यालयमा सेवा ग्राहिहरूका लागि आवश्यक संरचना उपलब्ध गराईएको ।	१			१. संरचनाको फोटो प्रति (प्रतिशालय, सहायता कक्ष, rest room, flexi-time management document, counter service, समावेशी पुर्वाधार, बैंक शाखा, ATM etc..)

संघीय लोकसेवा आयोगको विधि विभागको तर्फबाट तयार पारिएको । २०७३ सालको संवैधानिक सुधारको अन्तर्गत ।

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (५३)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार		प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू	
		पूर्णाङ्क	प्रामाङ्क		
			छ (१)		छैन (०)
ड.ख	(ख) नतिजा व्यवस्थापन (Management of Results)				
	७२ राजस्व बाँडफाँट रकमको मासिक हिसाब भई सम्बन्धित तहलाई उपलब्ध हुने गरेको।	१		१. बाँडफाँट गरिएको बैठकको निर्णयको छाँयाँप्रति (यो सूचक सान्दर्भिक नभएको भए सोको स्वघोषणा)	
	७३ राजस्व प्रणालीलाई ई पेमेन्ट/विद्युतीय भुक्तानी प्रणालीमा आबद्ध गरिएको।	१		१. राजस्व आम्दानीको प्रतिवेदन (यो सूचक सान्दर्भिक नभएको भए सोको स्वघोषणा)	

संघीय लोकसेवा आयोगको निर्देशनमा तयार पारिएको सूचनात्मक प्रणालीको तह र अङ्कभारको तालिका । अतिरिक्त

मूल्याङ्कनका सूचकहरूको तह र अङ्कभार (५४)

सूचक नं.	सूचकको विवरण	अङ्क भार		प्रमाणिकरणका आधारहरू र श्रोतहरू	
		पूर्णाङ्क	प्रामाङ्क		
			छ (१)		छैन (०)
ड.ग	(ग) वित्तीय अनुशासन नियन्त्रण (Corruption Control)				
	७४ संकलित राजस्व भोलिपल्टै बैंकमा जम्मा हुने गरेको।	१		१. RMIS को प्रतिवेदन (यो सूचक सान्दर्भिक नभएको भए सोको स्वघोषणा)	
	७५ राजस्व संकलन सम्बन्धी मासिक विवरण तयार गर्ने गरिएको।	१		१. RMIS को प्रतिवेदन (यो सूचक सान्दर्भिक नभएको भए सोको स्वघोषणा)	

संघीय लोकसेवा आयोगको निर्देशनमा तयार पारिएको सूचनात्मक प्रणालीको तह र अङ्कभारको तालिका । अतिरिक्त

प्रादेशिक वित्तीय जोखिम मूल्याङ्कन प्रणाली Provincial Fiduciary Risk Assessment (PFRA Portal)

Krishna Kumar Shah
 IT & e-Governance Expert
Provincial and Local Governance Support Programme (PLGSP)
Office of the Chief Minister and Council of Ministers (OCMCM)
Janakpurdham, Madhesh Pradesh
 Email: krishna@plgsp.gov.np; krishna.shah82@gmail.com

प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम, मधेश प्रदेश

मूल्याङ्कनका विषयक्षेत्र र भार

विषय क्षेत्र	प्रक्रिया सूचक	नतिजा सूचक	वित्तीय अनुशासन सूचक	जम्मा
योजना बजेट तथा कार्यक्रमको व्यवस्थापन	६	२	३	११
कार्यान्वयन क्षमता तथा व्यवस्थापन	११	४	५	२०
लेखांकन तथा प्रतिवेदन	८	३	१०	२१
अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा लेखापरीक्षण	११	४	२	१७
राजस्व व्यवस्थापन	२	२	२	६
कुल जम्मा	३८	१५	२२	७५

प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम, मधेश प्रदेश

Provincial Fiduciary Risk Assessment (P-FRA)

प्रदेश राजपत्र

संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपाल

संघीय मामला तथा स्थानीय शासन विभाग

संघीय प्रशासनिक प्रणाली विकास विभाग

संघीय प्रशासनिक प्रणाली विकास विभाग

संघीय प्रशासनिक प्रणाली विकास विभाग

प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम, मन्त्रालय, मन्त्रालय

प्रादेशिक वित्तीय सुशासन जोखिम मुल्यांकन (P-FRA)

- स्थानीय तहको वित्तीय सुशासन जोखिम मुल्यांकन (FRA) को application विगत २ वर्ष देखि मधेश प्रदेशमा पनि संचालनमा रहेको (<https://fra.mofaga.gov.np>)
- आ.ब. २०७९/८० मा कार्यक्रम समन्वय इकाई, प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रमको सहयोगमा यो प्रणाली निर्माण भएको
- मिति २०८०/०६/०९ र १० गते प्रणालीको संक्षिप्त अभिमुखिकरण भएको (प्रत्येक प्रदेशबाट १ जना कर्मचारीलाई)
- हरेक प्रदेशको निर्देशिका बमोजिम त्यस प्रदेशको प्रणाली विकास गरिएको
- प्रदेश स्तरबाट प्राप्त सुझाव बमोजिम परिमार्जन गरिएको तथा गरिनेछ
- एकिकृत प्रणाली – ७ वटै प्रदेशलाई छुट्टा-छुट्टै dedicated access
 - एकिकृत database - छुट्टा-छुट्टै data schema
 - एकिकृत प्रयोगकर्ता व्यवस्थापन - छुट्टा-छुट्टै प्रयोगकर्ता access (RBAC)
 - एकिकृत प्रणाली/ विश्लेषण (तुलना) - छुट्टा-छुट्टै सूचक, प्रमाणीकरणका आधार, अंक-भार

प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम, मन्त्रालय, मन्त्रालय

प्रयोगकर्ता - System Users

- Technical (Backend Only)
 - PFRA Admin
 - Province Admin
- Ministry level FRA
 - Ministry Admin
 - Ministry (Data Entry and Approver)
 - OCMCM (Reviewer)
- Unified FRA
 - OCMCM (Data Entry)
 - Reviewer User (Open user assigned by OCMCM)
 - OCMCM Approver

7 प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम, मन्त्रालय

मन्त्रालयगत मूल्याङ्कन चरण - Assessment Cycle

१ मन्त्रालयबाट अनुशिक्षण सम्पन्न

२ मन्त्रालयबाट प्रारम्भिक नतिजा तयार

३ मु.म.तथा म.प.का.बाट पृष्ठपोषण सम्पन्न

४ मन्त्रालयबाट पृष्ठपोषण हेरी नतिजा सार्वजनिक

७. मूल्याङ्कन गरिने समयबन्धि: (१) यस कार्यविधि अनुसारको मूल्याङ्कनको कार्य प्रत्येक आर्थिक वर्षको पौष महान्तमित्र सम्पन्न गरिसक्नु पर्नेछ।

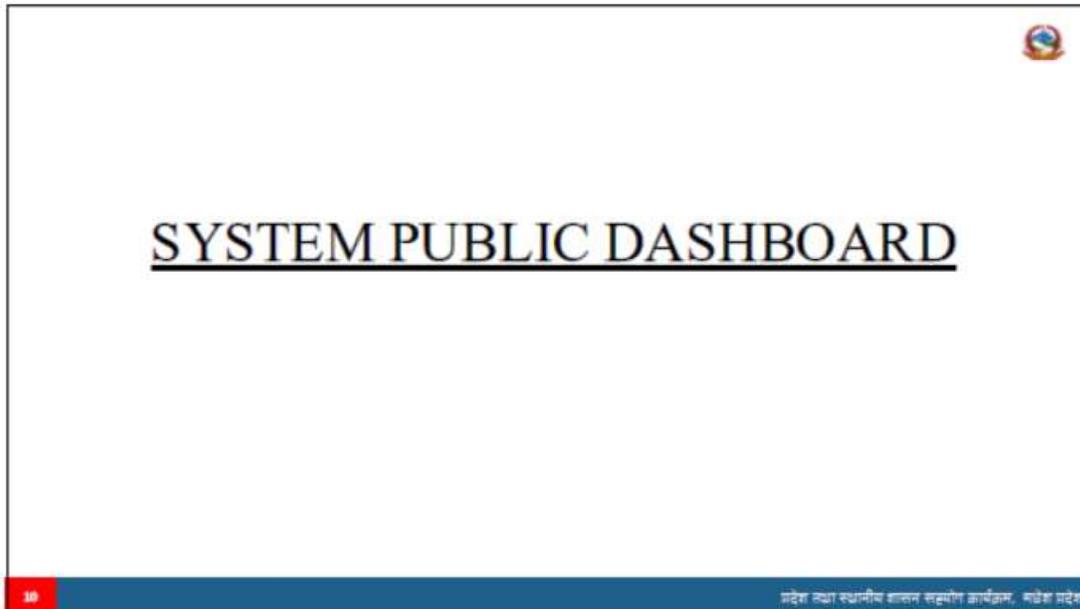
8 प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम, मन्त्रालय

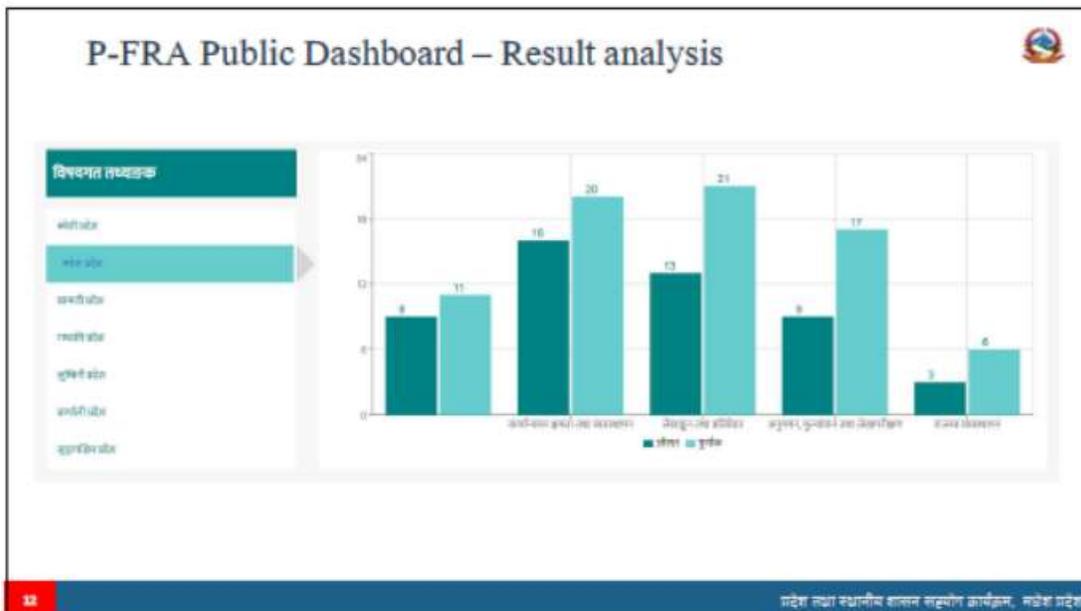
मन्त्रालयगत मुल्याङ्कन प्रकृया तथा सम्बन्धित भूमिका

चरण	प्रकृया	क्रियाकलाप	भूमिका
१	मन्त्रालयबाट अनुशिक्षण सम्पन्न	मिति तय गर्ने	Ministry Admin
२	मन्त्रालयबाट प्रारम्भिक नतिजा तयार	फाराम भर्ने	Ministry Data Entry
	मन्त्रालयबाट प्रारम्भिक नतिजा स्विकृत	फाराम स्विकृत गर्ने	Ministry Approver
३	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयबाट मन्त्रालयबाट तयार गरिएको प्रारम्भिक नतिजामा पृष्ठपोषण	पृष्ठपोषण प्रदान गर्ने	OCMCM Admin
४	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयबाट प्राप्त पृष्ठपोषण बमोजिम मन्त्रालयबाट अन्तिम नतिजा तयार प्रकाशन	अन्तिम नतिजा तयार गर्ने	Ministry Approver

प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम, काठमाडौं प्रदेश

P-FRA Public Dashboard – Province-wise result

प्रदेश तथ्याङ्क राज्य

प्रदेशको नाम	कुल संख्या	अवधि संख्या	अधिकार संख्या	न्यूनता संख्या	प्रतिशत(%)
बागेश्वर प्रदेश	10	2	33.00	44.00	18%
बागेश्वर प्रदेश	7	3	53.00	43.00	43%
बागेश्वर प्रदेश	20	1	43.00	43.00	4%
बागेश्वर प्रदेश	1	0	N/A	N/A	0%
बागेश्वर प्रदेश	10	1	38.00	38.00	6%
बागेश्वर प्रदेश	1	0	N/A	N/A	0%
बागेश्वर प्रदेश	1	0	N/A	N/A	0%

13
प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम, बागेश्वर प्रदेश

P-FRA Public Dashboard – Madhesh Province

बागेश्वर प्रदेश
प्रदेशीय तथ्याङ्क प्रदर्शन पृष्ठ
PROVINCIAL FEEDBACK SURVEY ASSESSMENT

मेस
राज्य
अवधि
अवधि
अवधि
अवधि
राज्य

P-FRA | Home राज्य प्रदेशको नाम

नतिजाको सारांश

कुल संख्या	7
अधिकार संख्या	6
अधिकार प्रतिशत	85.00
न्यूनता प्रतिशत	15.00
अवधि संख्या	5

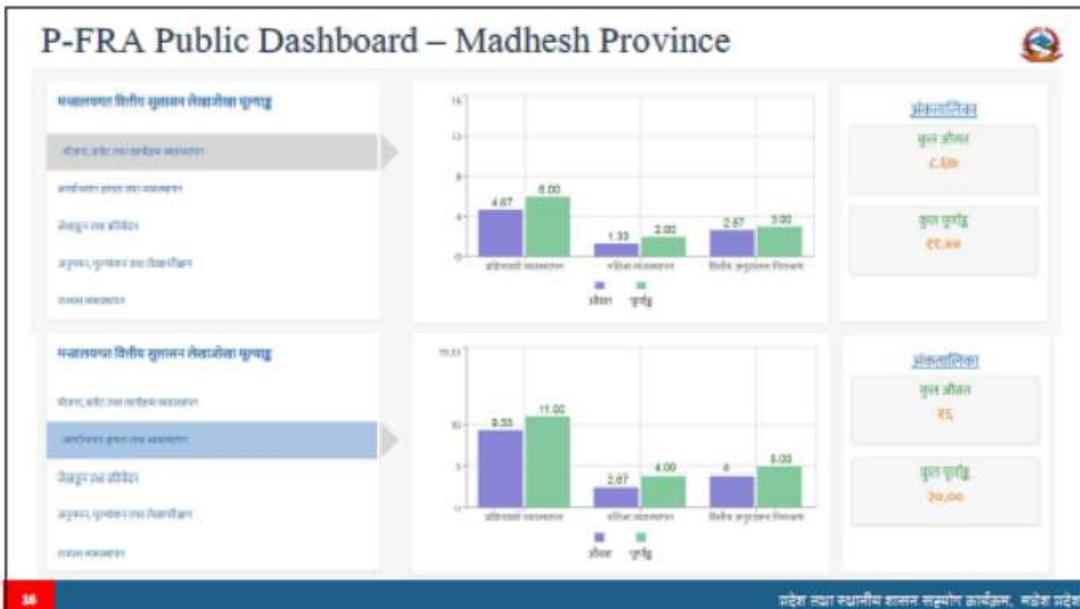
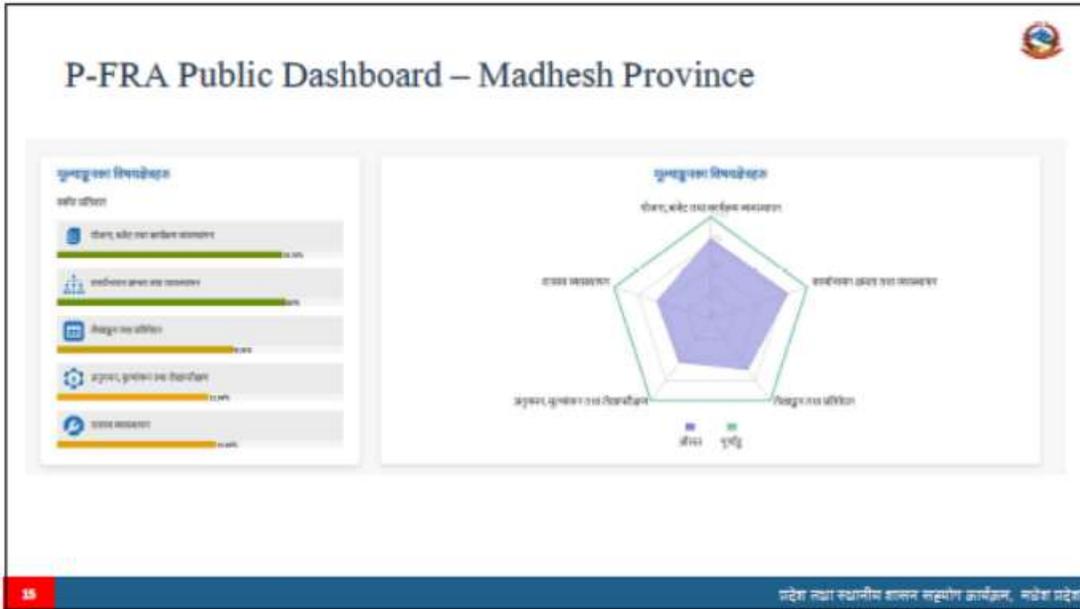
कार्य सम्पादनको सारांश

अवधि संख्या	5	अवधि संख्या	5
अधिकार संख्या	6	अधिकार संख्या	6
अधिकार प्रतिशत	85.00	अधिकार प्रतिशत	85.00
न्यूनता प्रतिशत	15.00	न्यूनता प्रतिशत	15.00

प्रक्रियाको सारांश

अधिकार संख्या	6
अधिकार प्रतिशत	85.00
न्यूनता प्रतिशत	15.00

14
प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम, बागेश्वर प्रदेश

P-FRA Public Dashboard – Madhesh Province

अधिकारम नतिज त्रापा नती रिपोर्ट

क्र.सं.	संस्था	पूर्व (19)	पौरुष, स्त्री: त्वा स्वरूपम असामरम (20)	सर्वमरम इतर त्वा असामरम (21)	सैकडुम त्वा स्त्रीमर (22)	अपुरम, पुरीमर त्वा सैकडुम (23)	सामर असामरम (24)
1	Demo-Madish Ministry	5%	11	7%	11	11	3
2	Ministry of Women, Children and Senior Citizens	5%	11	9%	11	9	2
3	Ministry of Home and Land	5%	5	6%	11	4	2

17
प्रदेश त्वा स्थानीय शासन समुमरम कार्याक्रम, मरदेश प्रदेश

P-FRA Public Dashboard – Madhesh Province Reports

मरदेश प्रदेश
असामर सैकडुम नतिज त्रापुम
FINANCIAL INCLUSION RISK ASSESSMENT

मरदेश त्वा त्वा रिपोर्ट रिपोर्ट मरदेश त्वा रिपोर्ट

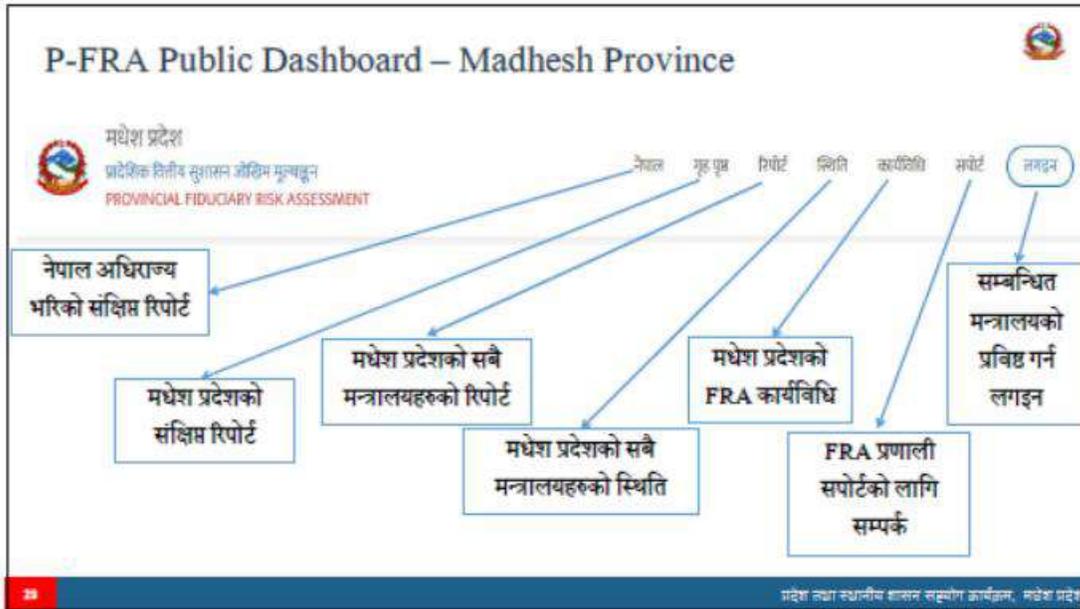
मन्सालय त्वा स्त्रीमर रिपोर्ट रिपोर्ट

असामर त्वा असामरम रिपोर्ट

क्र.सं.	संस्था	संस्था	संस्था	संस्था
1	मरदेश प्रदेश	सुसामर त्वा मरदेश त्वा मरदेश	N/A	55.5%
2	मरदेश प्रदेश	सैकडुम त्वा सैकडुम मरदेश	N/A	55.5%
3	मरदेश प्रदेश	संस्था	N/A	55.5%
4	मरदेश प्रदेश	सैकडुम त्वा सैकडुम मरदेश	N/A	55.5%
5	मरदेश प्रदेश	सुसामर त्वा सुसामर मरदेश	N/A	55.5%
6	मरदेश प्रदेश	सैकडुम त्वा सैकडुम मरदेश	N/A	55.5%
7	मरदेश प्रदेश	संस्था त्वा संस्था मरदेश	N/A	55.5%
8	मरदेश प्रदेश	संस्था त्वा संस्था मरदेश	N/A	55.5%

18
प्रदेश त्वा स्थानीय शासन समुमरम कार्याक्रम, मरदेश प्रदेश

प्रयोगकर्ता - System Users

- Technical (Backend Only)
 - PFRA Admin
 - Province Admin
- Ministry level FRA
 - Ministry Admin
 - Ministry (Data Entry and Approver)
 - OCMCM (Reviewer)
- Unified FRA
 - OCMCM (Data Entry)
 - Reviewer User (Open user assigned by OCMCM)
 - OCMCM Approver

7

प्रदेश तथा स्थानीय तहको समन्वय कार्यक्रम, प्रदेश प्रवेश

User and their roles

1. Provincial Admin	Major Role	Details	
(Ministry Level and Integrated Level Access)	Setup	Offices, Questions, Indicators, MOV and Mapping, weightage etc	
	User creation	1.1 Ministry Admin	(i) ministry level scheduling (ii) ministry level user creation
		1.2 OCMCM Admin	(i) ministry level evaluation/ review (ii) OCMCM level user creation
		1.3 Reviewer	(i) OCMCM level evaluation/ review
1.1. Ministry Admin	Major Role	Details	
Ministry Assessment	Setup	Set date of orientation	- जन्मासकबाट अनुशिक्षण मिति सेटने/ अनुशिक्षण सञ्चालन
	User creation	1.1.1 Ministry Data Entry	- जन्मासकबाट कार्यात्मक तथ्याङ्क तयार
		1.1.2 Ministry Approver	- जन्मासकको कार्यात्मक तथ्याङ्क सत्यापन गर्ने पेशा - अनुसन्धान तथा मनिटरिङको बर्षान्वयबाट तथ्याङ्क सत्यापनका लागि तथ्याङ्कको पुनरावलोकन - जन्मासकबाट कृत्रिम रूपले तथ्याङ्क तयार गर्ने

8

प्रदेश तथा स्थानीय तहको समन्वय कार्यक्रम, प्रदेश प्रवेश

User and their roles

1.2. OCMCM Admin	Role	Details	
Ministry Assessment	Setup	Set date of Evaluation/ Review	- मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयबाट मूल्याङ्कन गर्ने तथ्य मिति
	Review	Complete and send Evaluation/ Review	- मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयबाट मूल्याङ्कन सम्पन्न
Integrated Assessment	Setup	Set date of Evaluation/ Review	- मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयबाट मूल्याङ्कन गर्ने तथ्य मिति
	User Creation	1.2.1 OCMCM Data Entry	- मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयबाट प्रारम्भिक नतिजा तयार
		1.2.1 OCMCM Approver	- प्रारम्भिक नतिजालाई मूल्यांकनको लागि पेश - पृष्ठपोषण हेरी अन्तिम नतिजा सार्वजनिक
1.3 Reviewer	Major Role	Details	
Integrated Assessment	Review	- मूल्यांकनको गरी नतिजाको पृष्ठपोषण सम्पन्न	

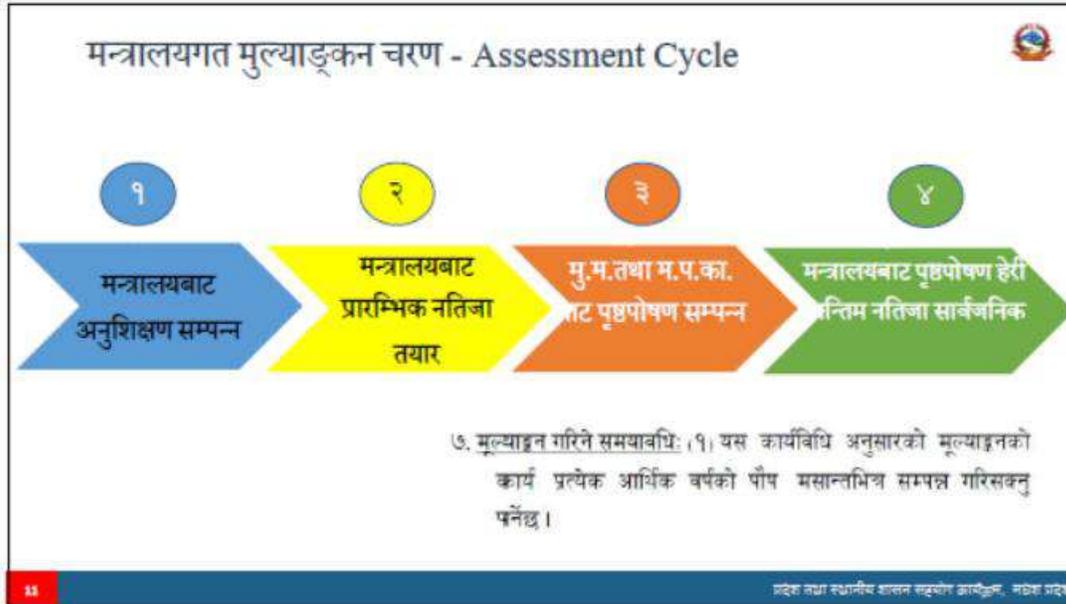
मूल्याङ्कन चरण - Assessment Cycle

- Setup (Ministry level and Integrated)
 - One Time/ Need based
 - Offices, Questions, Indicators, MOV and Mapping, weightage etc
 - User creation (Ministry Admin/ OCMCM Admin/ OCMCM Reviewer)

(Ministry Level Assessment)

- Ministry Admin Log in
 - User Create (Data Entry/ Approver)
- Assessment Process (Ministry Level)
 - मन्त्रालयबाट अनुशिक्षण मिति रोज्ने/ अनुशिक्षण सम्पन्न (Ministry Admin)
 - मन्त्रालयबाट प्रारम्भिक नतिजा तयार (Data entry), मूल्याङ्कन गर्न पेश (Approver)
 - मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयबाट पृष्ठपोषण सम्पन्न (OCMCM Admin)
 - मन्त्रालयबाट पृष्ठपोषण हेरी अन्तिम नतिजा सार्वजनिक (Approver)

मन्त्रालयगत मुल्याङ्कन प्रकृया तथा सम्बन्धित भूमिका

चरण	प्रकृया	क्रियाकलाप	भूमिका
१	मन्त्रालयबाट अनुशिक्षण सम्पन्न	मिति तय गर्ने	Ministry Admin
२	मन्त्रालयबाट प्रारम्भिक नतिजा तयार	फाराम भर्ने	Ministry Data Entry
	मन्त्रालयबाट प्रारम्भिक नतिजा स्विकृत	फाराम स्विकृत गर्ने	Ministry Approver
३	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयबाट मन्त्रालयबाट तयार गरिएको प्रारम्भिक नतिजामा पृष्ठपोषण	पृष्ठपोषण प्रदान गर्ने	OCMCM Admin
४	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयबाट प्राप्त पृष्ठपोषण बमोजिम मन्त्रालयबाट अन्तिम नतिजा तयार प्रकाशन	अन्तिम नतिजा तयार गर्ने	Ministry Approver

प्रदेश तथा स्थानीय शासन सूचना कार्यलय, मधेश प्रदेश

SYSTEM WALK-THROUGH

(Dashboard)

18
प्रदेश तथा स्थानीय शासन सूक्ष्मोद्योग कार्यक्रम, मधेश प्रदेश

P-FRA Public Dashboard

प्रदेश तथा स्थानीय शासन सूक्ष्मोद्योग कार्यक्रम
PROVINCIAL FLOOD RISK ASSESSMENT

[गौरी प्रदेश](#)
[मधेश प्रदेश](#)
[कर्णाली प्रदेश](#)
[बागमती प्रदेश](#)
[सुदूरपश्चिम प्रदेश](#)
[लुम्बिनी प्रदेश](#)
[गण्डकी प्रदेश](#)

दर्शन
नक्सा

प्रदेश प्रमाणित

गौरी प्रदेश	0/0
मधेश प्रदेश	0/19
बागमती प्रदेश	0/0
गण्डकी प्रदेश	0/0
लुम्बिनी प्रदेश	0/10
कर्णाली प्रदेश	0/0
सुदूरपश्चिम प्रदेश	0/0

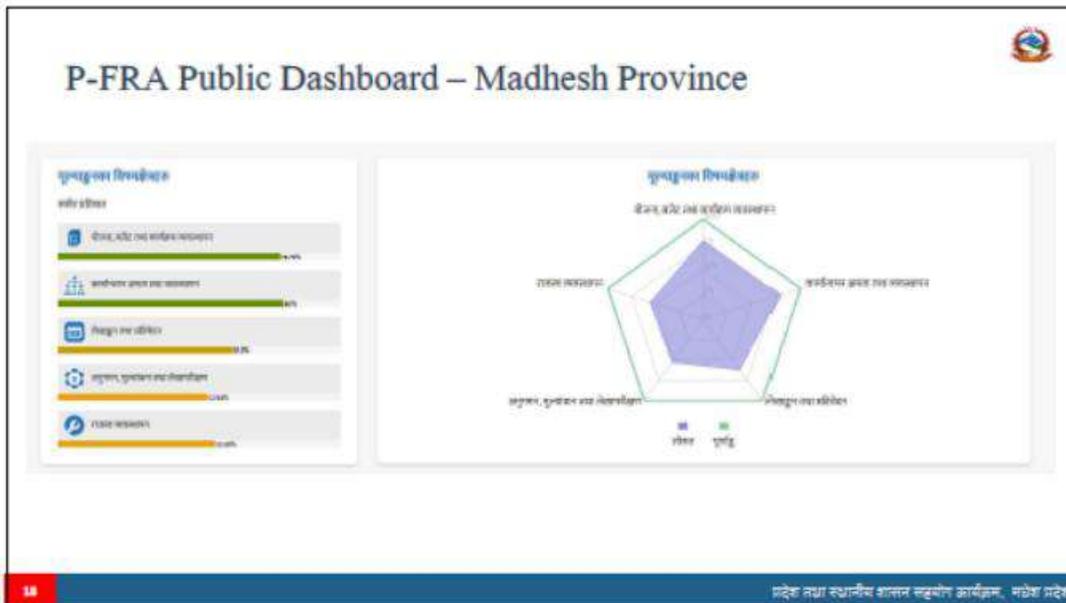
18
प्रदेश तथा स्थानीय शासन सूक्ष्मोद्योग कार्यक्रम, मधेश प्रदेश

P-FRA Public Dashboard – Province-wise result

प्रदेशको नाम	कुल नम्बर	अवधिभर संख्या	कुल रकम	अवधिभर रकम	अवधिभर प्रतिशत
बाँके प्रदेश	18	3	5100	41.00	11%
मधेश प्रदेश	7	3	55.00	45.00	40%
बागमती प्रदेश	26	1	41.00	41.00	4%
पश्चिमी प्रदेश	1	0	N/A	N/A	0%
सुदूरपश्चिम प्रदेश	18	1	36.00	36.00	4%
कर्णाली प्रदेश	1	0	N/A	N/A	0%
सुदूरपश्चिम प्रदेश	1	0	N/A	N/A	0%

16 प्रदेश तथा स्थानीय शासन सङ्घोंको कार्यालय, मधेश प्रदेश

P-FRA Public Dashboard – Individual Ministry Reports

संकेत टैबल

क्र.सं.	संकेत	पूर्ण	अवधि	वर्षांक
1.1	वित्त	100%	100%	100%
1.2	स्वास्थ्य	100%	100%	100%
1.3	शिक्षण	100%	100%	100%
1.4	प्रशासन	100%	100%	100%
1.5	वित्त	100%	100%	100%
1.6	स्वास्थ्य	100%	100%	100%
1.7	शिक्षण	100%	100%	100%
1.8	प्रशासन	100%	100%	100%
1.9	वित्त	100%	100%	100%
1.10	स्वास्थ्य	100%	100%	100%
1.11	शिक्षण	100%	100%	100%
1.12	प्रशासन	100%	100%	100%

प्रदेश तथा स्थानीय शासन सर्वोद्योग कार्यक्रम, मधेश प्रदेश

P-FRA Public Dashboard – Individual Ministry Reports

नवीर टैबल रिपोर्ट

१) योजना, नीति तथा कार्यक्रम व्यवस्थापन
२) कार्यान्वयन क्षमता तथा व्यवस्थापन
३) सेवाग्राहक तथा इतिहास
४) अनुदान, वृद्धि/कटौती तथा वित्तव्यय
५) राज्यसंसाधन

विषयक्षेत्र बमोजिम अंक हेर्न र डाउलोड गर्न मिल्ने

25
प्रदेश तथा स्थानीय शासन समूहको कार्यविधि, मधेश प्रदेश

P-FRA Public Dashboard – Madhesh Province

मधेश प्रदेश
प्रदेशीक वित्तीय सुरक्षण नीतिगत मन्त्रालय
PROVINCIAL FIDUCIARY RISK ASSESSMENT

नेपाल गृह सूच रिपोर्ट स्थिति कार्यविधि सर्वेक्षण त्रुटि

```

            graph TD
            A[नेपाल गृह सूच रिपोर्ट स्थिति कार्यविधि सर्वेक्षण त्रुटि] --> B[नेपाल अधिराज्य भरिको संक्षिप्त रिपोर्ट]
            A --> C[मधेश प्रदेशको सबै मन्त्रालयहरूको रिपोर्ट]
            A --> D[मधेश प्रदेशको सबै मन्त्रालयहरूको स्थिति]
            A --> E[मधेश प्रदेशको FRA कार्यविधि]
            A --> F[FRA प्रणाली सपोर्टको लागि सम्पर्क]
            A --> G[सम्बन्धित मन्त्रालयको प्रविष्ट गर्न लगइन]
            
```

26
प्रदेश तथा स्थानीय शासन समूहको कार्यविधि, मधेश प्रदेश

SYSTEM WALK-THROUGH

(Ministry Assessment)

प्रदेश तथा स्थानीय शासन सूचकांक कार्यक्रम, मध्य प्रदेश

P-FRA System – Login

महाराष्ट्र प्रदेश
राज्यीय तकनीक शिक्षण आयोग
TECHNICAL EDUCATION BOARD, MADHYA PRADESH

गैस

P-FRA | Home संकेतित सूचकांक

नतिजाको सारांश

समाप्त	7
परीक्षा सफलता	1
उत्तर	51.00
सुधार	41.00
औसत	54

कार्य समयावधिको सारांश

उत्तर	समाप्त
सुधार	समाप्त
उत्तर	समाप्त
सुधार	समाप्त

प्रक्रियाको सारांश

समाप्त	1
समाप्त	4
समाप्त	4
समाप्त	1

प्रदेश तथा स्थानीय शासन सूचकांक कार्यक्रम, मध्य प्रदेश

P-FRA System – Login

प्रदेश तथा स्थानीय शासन सङ्घको कार्यालय, मधेश प्रदेश

P-FRA System – Ministry Focal person (Admin) login

प्रदेश तथा स्थानीय शासन सङ्घको कार्यालय, मधेश प्रदेश

P-FRA System – Ministry Focal person (Admin) user creation

For Data entry user, we can select individual thematic areas or select all 5 areas at once.

33 प्रदेश तथा स्थानीय शासन सूचना प्रणाली, प्रदेश

P-FRA System – Ministry Focal person (Admin) user Update

Users can be updated using the update button and delete using delete button

34 प्रदेश तथा स्थानीय शासन सूचना प्रणाली, प्रदेश

Application Flow (Ministry Assessment)

प्रदेश तथा स्थानीय तहको तालिम सञ्चालन कार्यक्रम, मधेश प्रदेश

१. मन्त्रालयबाट अनुशिक्षण सम्पन्न

मधेश प्रदेश
मधेश शिक्षा विकास र स्थानिक तहको तालिम सञ्चालन कार्यक्रम
PROVINCIAL EDUCATION SKILL ACQUISITION

पेशा कुशल सम्पन्न मिलाई मिलाई

Ministry Admin (Accountant/Teacher)

सुचारु रूपमा प्रयोग गर्न कृपया यहाँ क्लिक गर्नुहोस् (Click here to use properly)

सम्पन्न अनुशिक्षण सम्पन्न
 सम्पन्न अनुशिक्षण सम्पन्न
 सम्पन्न अनुशिक्षण सम्पन्न
 सम्पन्न

क्र.सं.	अधिकारीको नाम	पदावधि (दिने)	समाप्त (दिने)	स्थिति	कार्य
१	सहायक सचिव (अनुशिक्षण)	२०७३-०६-०१	२०७३-०६-३०	-	मिति मिलाउनु
२	सहायक सचिव (अनुशिक्षण)	२०७३-०६-०१	२०७३-०६-३०	-	
३	सहायक सचिव (अनुशिक्षण)	२०७३-०६-०१	२०७३-०६-३०	-	
४	सहायक सचिव (अनुशिक्षण)	२०७३-०६-०१	२०७३-०६-३०	-	

मन्त्रालयको Admin प्रयोगकर्ताबाट लगइन गरेर अनुशिक्षण सम्पन्न भएको मिति छान्नुस्।

प्रदेश तथा स्थानीय तहको तालिम सञ्चालन कार्यक्रम, मधेश प्रदेश

१. मन्त्रालयबाट अनुशिक्षण सम्पन्न

महोडा प्रदेश
अनुशिक्षण मिति सुचारु रूपमा जारी गर्नुपर्ने
PROVINCIAL EDUCATION RESOURCE ASSESSMENT

मेसज सुनुनु सम्पन्न

Ministry Admin (Food Poisoning)

1. अनुशिक्षण सुचारु रूपमा जारी गर्नुपर्ने

2. अनुशिक्षण सुचारु रूपमा जारी गर्नुपर्ने

3. अनुशिक्षण सुचारु रूपमा जारी गर्नुपर्ने

4. अनुशिक्षण सुचारु रूपमा जारी गर्नुपर्ने

क्र.सं.	अनुशिक्षण मिति	अनुशिक्षण मिति	स्थिति	कारण
1	अनुशिक्षण सुचारु रूपमा जारी गर्नुपर्ने	अनुशिक्षण सुचारु रूपमा जारी गर्नुपर्ने	सम्पन्न	अनुशिक्षण सुचारु रूपमा जारी गर्नुपर्ने
2	अनुशिक्षण सुचारु रूपमा जारी गर्नुपर्ने			
3	अनुशिक्षण सुचारु रूपमा जारी गर्नुपर्ने			
4	अनुशिक्षण सुचारु रूपमा जारी गर्नुपर्ने			

मिति छान्दा, आज वा आज भन्दा अगाडीको मिति मात्र छान्न मिल्छ ।

87
प्रदेश तथा स्थानीय शासन सञ्चालन कार्यक्रम, महोडा प्रदेश

१. मन्त्रालयबाट अनुशिक्षण सम्पन्न

महोडा प्रदेश
अनुशिक्षण मिति सुचारु रूपमा जारी गर्नुपर्ने
PROVINCIAL EDUCATION RESOURCE ASSESSMENT

मेसज सुनुनु सम्पन्न

Ministry Admin (Food Poisoning)

1. अनुशिक्षण सुचारु रूपमा जारी गर्नुपर्ने

2. अनुशिक्षण सुचारु रूपमा जारी गर्नुपर्ने

3. अनुशिक्षण सुचारु रूपमा जारी गर्नुपर्ने

4. अनुशिक्षण सुचारु रूपमा जारी गर्नुपर्ने

क्र.सं.	अनुशिक्षण मिति	अनुशिक्षण मिति	स्थिति	कारण
1	अनुशिक्षण सुचारु रूपमा जारी गर्नुपर्ने	अनुशिक्षण सुचारु रूपमा जारी गर्नुपर्ने	सम्पन्न	अनुशिक्षण सुचारु रूपमा जारी गर्नुपर्ने

- अनुशिक्षण मिति छान्न सके पछि, सम्पन्न मितिमा सो मिति देखिन्छ तथा नतिजामा सम्पन्न देखिन्छ ।
- यो पहिलो चरण सकिए पछि मात्र, अर्को चरणमा जान मिल्छ ।

88
प्रदेश तथा स्थानीय शासन सञ्चालन कार्यक्रम, महोडा प्रदेश

२. मन्त्रालयबाट प्रारम्भिक नतिजा तयार

महोदय प्रदेस
राष्ट्रिय शिक्षा परिषद
MINISTRY OF EDUCATION, NEPAL

मिति: २०७३-०७-०५

प्रकार: प्रारम्भिक नतिजा तयार

Ministry Data Entry

प्रारम्भिक नतिजा तयार

क्र.सं.	शैक्षिकी नाम	आवधिक मिति	समाप्त मिति	स्थिति	कार्य
१	प्रारम्भिक नतिजा तयार	२०७३-०७-०५	२०७३-०७-०५	समाप्त	
२	प्रारम्भिक नतिजा तयार	२०७३-०७-०५	२०७३-०७-०५	प्रारम्भिक	Data Entry
३	प्रारम्भिक नतिजा तयार	२०७३-०७-०५	२०७३-०७-०५	प्रारम्भिक	
४	प्रारम्भिक नतिजा तयार	२०७३-०७-०५	२०७३-०७-०५	प्रारम्भिक	

- प्रारम्भिक नतिजा Data Entry प्रयोगकर्ताबाट गर्ने हो । लगइन गरी डायसबोर्डमा गए पछि, माथिको screen देखिन्छ ।
- यसमा फारममा जानुहोस मा जाने र फारम भर्ने ।

प्रदेश तथा स्थानीय शालान सङ्घको कार्यकाल, महोदय प्रदेस

२. मन्त्रालयबाट प्रारम्भिक नतिजा तयार

महोदय प्रदेस
राष्ट्रिय शिक्षा परिषद
MINISTRY OF EDUCATION, NEPAL

मिति: २०७३-०७-०५

प्रकार: प्रारम्भिक नतिजा तयार

Ministry Data Entry

प्रारम्भिक नतिजा तयार

क्र.सं.	शैक्षिकी नाम	आवधिक मिति	समाप्त मिति	स्थिति	कार्य
१	प्रारम्भिक नतिजा तयार	२०७३-०७-०५	२०७३-०७-०५	समाप्त	
२	प्रारम्भिक नतिजा तयार	२०७३-०७-०५	२०७३-०७-०५	प्रारम्भिक	Data Entry
३	प्रारम्भिक नतिजा तयार	२०७३-०७-०५	२०७३-०७-०५	प्रारम्भिक	
४	प्रारम्भिक नतिजा तयार	२०७३-०७-०५	२०७३-०७-०५	प्रारम्भिक	

- फारममा, कार्यविधि अनुसारको ७५ वटा प्रश्न आउछ र हरेकमा छ र छैन भन्ने विकल्प हुन्छ ।
- छैन भन्ने विकल्प छाने, केही गर्नु पर्दैन, तर छ भन्ने विकल्प छाने सम्बन्धित कागजात upload गर्नु पर्छ ।

प्रदेश तथा स्थानीय शालान सङ्घको कार्यकाल, महोदय प्रदेस

२. मन्त्रालयबाट प्रारम्भिक नतिजा तयार

अर्थी कागजातहरू:

क्र.सं.	बन्दा	सन्दर्भ	कार्य	प्रतिफल	प्रतिफल
१	मन्त्रालयबाट प्रारम्भिक नतिजा तयार गर्ने (प्रारम्भिक नतिजा तयार गर्ने)	१.१ मन्त्रालयबाट प्रारम्भिक नतिजा तयार गर्ने (प्रारम्भिक नतिजा तयार गर्ने)	अर्थी पत्रिका		
२	अर्थी पत्रिका तयार गर्ने (अर्थी पत्रिका तयार गर्ने)	१.२ अर्थी पत्रिका तयार गर्ने (अर्थी पत्रिका तयार गर्ने)	अर्थी पत्रिका		
३	अर्थी पत्रिका तयार गर्ने (अर्थी पत्रिका तयार गर्ने)	१.३ अर्थी पत्रिका तयार गर्ने (अर्थी पत्रिका तयार गर्ने)	अर्थी पत्रिका		
४	अर्थी पत्रिका तयार गर्ने (अर्थी पत्रिका तयार गर्ने)	१.४ अर्थी पत्रिका तयार गर्ने (अर्थी पत्रिका तयार गर्ने)	अर्थी पत्रिका		
५	अर्थी पत्रिका तयार गर्ने (अर्थी पत्रिका तयार गर्ने)	१.५ अर्थी पत्रिका तयार गर्ने (अर्थी पत्रिका तयार गर्ने)	अर्थी पत्रिका		

- सम्बन्धित कागजात upload गर्न कागजातमा click गर्नु र माथिको screen आउछ ।
- सो मा अपलोड गर्नुहोस मा click गरी कागजात upload गर्नुहोस् ।

41
प्रदेश तथा स्थानीय शासन सूचयोग कार्यक्रम, मधेश प्रदेश

२. मन्त्रालयबाट प्रारम्भिक नतिजा तयार

अर्थ मन्त्रालय(0)

प्रारम्भिक नतिजा तयार

सूचना तयार पत्रिका तयार

१.१ प्रारम्भिक नतिजा तयार गर्ने (प्रारम्भिक नतिजा तयार गर्ने)

१.२ अर्थी पत्रिका तयार गर्ने (अर्थी पत्रिका तयार गर्ने)

१.३ अर्थी पत्रिका तयार गर्ने (अर्थी पत्रिका तयार गर्ने)

१.४ अर्थी पत्रिका तयार गर्ने (अर्थी पत्रिका तयार गर्ने)

१.५ अर्थी पत्रिका तयार गर्ने (अर्थी पत्रिका तयार गर्ने)

अर्थी पत्रिका तयार गर्ने

- Upload गरेको कागजातलाई आखाको बटनमा click गरेर हेर्न सकिन्छ ।

42
प्रदेश तथा स्थानीय शासन सूचयोग कार्यक्रम, मधेश प्रदेश

२. मन्त्रालयबाट प्रारम्भिक नतिजा तयार

मन्त्रालय विषयक्षेत्रहरू

सुसंगठन प्रश्नहरू	समाधान प्रक्रिया स्थिति	प्रतिक्रिया	समाधान प्रक्रिया ३३ प्रतिशत भन्दा बढी
१.१ अतिव्यवस्था समाधान			
१.१.१ विद्यमान प्रश्नहरू अन्तर्गत विषयक्षेत्रमा सबै प्रश्नहरू समाप्त भएका छन् । • पूर्णतया समाधान भएको प्रश्नहरूको संख्या: ०	☐ ० ☒ १	☐ ० ☒ १	☐ ० ☒ १
१.१.२ प्रश्नहरूको समाधान प्रक्रिया अन्तर्गत विषयक्षेत्रमा सबै प्रश्नहरू समाप्त भएका छन् । • पूर्णतया समाधान भएको प्रश्नहरूको संख्या: ०	☒ १ ☐ ०	☐ ० ☒ १	☐ ० ☒ १

- विषयक्षेत्रको सबै प्रश्नको विकल्प छान्नी सके पछि, सो विषयक्षेत्रमा हरियो चिन्ह हुन्छ र बाकी भएकोमा रातो ।
- सबै विषयक्षेत्रहरूको सबै प्रश्नहरूको विकल्प छानेर मात्र अगाडी बढ्न सकिन्छ ।

४३
प्रदेश तथा स्थानीय शासन सङ्घको कार्यालय, प्रदेश प्रदेश

२. मन्त्रालयबाट प्रारम्भिक नतिजा तयार

अर्थ मन्त्रालय(०)

मन्त्रालय विषयक्षेत्रहरू

सुसंगठन प्रश्नहरू	समाधान प्रक्रिया स्थिति	प्रतिक्रिया	समाधान प्रक्रिया ३३ प्रतिशत भन्दा बढी
१.१ अतिव्यवस्था समाधान			
१.१.१ प्रश्नहरूको समाधान प्रक्रिया अन्तर्गत विषयक्षेत्रमा सबै प्रश्नहरू समाप्त भएका छन् । • पूर्णतया समाधान भएको प्रश्नहरूको संख्या: ०	☒ १ ☐ ०	☐ ० ☒ १	☐ ० ☒ १
१.१.२ प्रश्नहरूको समाधान प्रक्रिया अन्तर्गत विषयक्षेत्रमा सबै प्रश्नहरू समाप्त भएका छन् । • पूर्णतया समाधान भएको प्रश्नहरूको संख्या: ०	☒ १ ☐ ०	☐ ० ☒ १	☐ ० ☒ १

सबै विषयक्षेत्रको सबै प्रश्नको विकल्प छान्नी सके पछि, सबै हरियो हुन्छ र त्यस पछि समाप्तमा click गरि अगाडी बढ्न सकिन्छ ।

४४
प्रदेश तथा स्थानीय शासन सङ्घको कार्यालय, प्रदेश प्रदेश

२. मन्त्रालयबाट प्रारम्भिक नतिजा तयार

1. मन्त्रालय सुविधा सञ्चाल
2. मन्त्रालयबाट प्रारम्भिक नतिजा तयार
3. प्रारम्भिक नतिजा तयार गर्ने प्रयोगकर्ताबाट प्रारम्भिक नतिजा तयार
4. मन्त्रालयबाट प्रारम्भिक नतिजा तयार

क्र.सं.	प्रारम्भिक नतिजा	प्रारम्भिक मिति	प्रारम्भिक स्थिति	कार्यवाही	कार्यवाही
1	मन्त्रालयबाट प्रारम्भिक नतिजा तयार	2023-01-01	2023-01-01	समाप्त	
2	मन्त्रालयबाट प्रारम्भिक नतिजा तयार	2023-01-01	प्रारम्भिक	डा	प्रारम्भिक नतिजा तयार
3	प्रारम्भिक नतिजा तयार गर्ने प्रयोगकर्ताबाट प्रारम्भिक नतिजा तयार	2023-01-01	प्रारम्भिक	-	
4	मन्त्रालयबाट प्रारम्भिक नतिजा तयार	2023-01-01	प्रारम्भिक	-	

सबै विषयक्षेत्रको सबै प्रश्नको विकल्प छान्ने सके पछि, समाप्तमा click गरे पछि, माथिको screen देखिन्छ, प्रारम्भिक अंक समेत देखिन्छ। सम्पन्न मितिमा नभएको देखिन्छ, किन भने यसलाई स्वीकृत गराउनु पर्छ।

46
प्रदेश तथा स्थानीय शासन सचिवालय कार्यालय, मधेश प्रदेश

२. मन्त्रालयबाट प्रारम्भिक नतिजा स्वीकृत

1. मन्त्रालय सुविधा सञ्चाल
2. मन्त्रालयबाट प्रारम्भिक नतिजा तयार
3. प्रारम्भिक नतिजा तयार गर्ने प्रयोगकर्ताबाट प्रारम्भिक नतिजा तयार
4. मन्त्रालयबाट प्रारम्भिक नतिजा तयार

क्र.सं.	प्रारम्भिक नतिजा	प्रारम्भिक मिति	प्रारम्भिक स्थिति	कार्यवाही	कार्यवाही
1	मन्त्रालयबाट प्रारम्भिक नतिजा तयार	2023-01-01	2023-01-01	समाप्त	
2	मन्त्रालयबाट प्रारम्भिक नतिजा तयार	2023-01-01	प्रारम्भिक	डा	प्रारम्भिक नतिजा तयार
3	प्रारम्भिक नतिजा तयार गर्ने प्रयोगकर्ताबाट प्रारम्भिक नतिजा तयार	2023-01-01	प्रारम्भिक	-	
4	मन्त्रालयबाट प्रारम्भिक नतिजा तयार	2023-01-01	प्रारम्भिक	-	

- Data Entry प्रयोगकर्ताले भरेको प्रारम्भिक नतिजालाई Ministry Approver प्रयोगकर्ताले स्वीकृत गर्नु पर्छ।
- Ministry Approver बाट लगइन गरे पछि, माथिको screen देखिन्छ, फारमा गए हेर्न पनि मिल्छ र पछि स्वीकृत गर्नु पर्छ।

46
प्रदेश तथा स्थानीय शासन सचिवालय कार्यालय, मधेश प्रदेश

२. मन्त्रालयबाट प्रारम्भिक नतिजा स्वीकृत

महोदय प्रदेश
अखिल विद्यालय सुशासन मन्त्रालय
PROVINCIAL EDUCATION RISK ASSESSMENT

मेसज पुनः पठाउनु

अनुमोदित

अनुरोध

सिद्दी

Ministry Approver

१. प्रारम्भिक नतिजा स्वीकृत

२. मन्त्रालयबाट प्रारम्भिक नतिजा स्वीकृत

३. मन्त्रालयबाट प्रारम्भिक नतिजा स्वीकृत

४. मन्त्रालयबाट प्रारम्भिक नतिजा स्वीकृत

क्र.सं.	प्रारम्भिक नतिजा	मन्त्रालयबाट प्रारम्भिक नतिजा स्वीकृत			
१	प्रारम्भिक नतिजा स्वीकृत	अनुमोदित	अनुमोदित	अनुमोदित	अनुमोदित
२	प्रारम्भिक नतिजा स्वीकृत	अनुमोदित	अनुमोदित	अनुमोदित	अनुमोदित
३	प्रारम्भिक नतिजा स्वीकृत	अनुमोदित	अनुमोदित	अनुमोदित	अनुमोदित
४	प्रारम्भिक नतिजा स्वीकृत	अनुमोदित	अनुमोदित	अनुमोदित	अनुमोदित

- Ministry Approver बाट स्वीकृत गरे पछि, सम्पन्न मितिमा मिति आउछ र अर्को चरणमा जान मिल्छ ।

47

प्रदेश तथा स्थानीय शासन सङ्घको कार्यालय, महोदय प्रदेश

३. मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयबाट पृष्ठपोषण

महोदय प्रदेश
अखिल विद्यालय सुशासन मन्त्रालय
PROVINCIAL EDUCATION RISK ASSESSMENT

मेसज पुनः पठाउनु

अनुमोदित

अनुरोध

सिद्दी

CC:CCMAdmin

मन्त्रालयगत वित्तीय सुशासन लेखाजोखा

पृष्ठपोषण

एकीकृत लेखाजोखा

पृष्ठपोषण

मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयको Admin बाट

महोदय प्रदेश

mohodh@provincial.gov.np

(001) 4444444

अनुमोदित

अनुरोध

सिद्दी

अनुमोदित

अनुमोदित

- मन्त्रालयबाट स्वीकृत प्रारम्भिक नतिजामा, मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयले पृष्ठपोषण प्रदान गर्छ ।
- मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयको Admin बाट लगइन गर्ने र मन्त्रालयगत वित्तीय सुशासन लेखाजोखामा जाने ।

48

प्रदेश तथा स्थानीय शासन सङ्घको कार्यालय, महोदय प्रदेश

३. मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयबाट पृष्ठपोषण

पृष्ठपोषण

१.१.१ विद्यमान पृष्ठपोषण प्रत्येक पृष्ठपोषणको लागि पृष्ठपोषण दिनुपर्नेछ ।

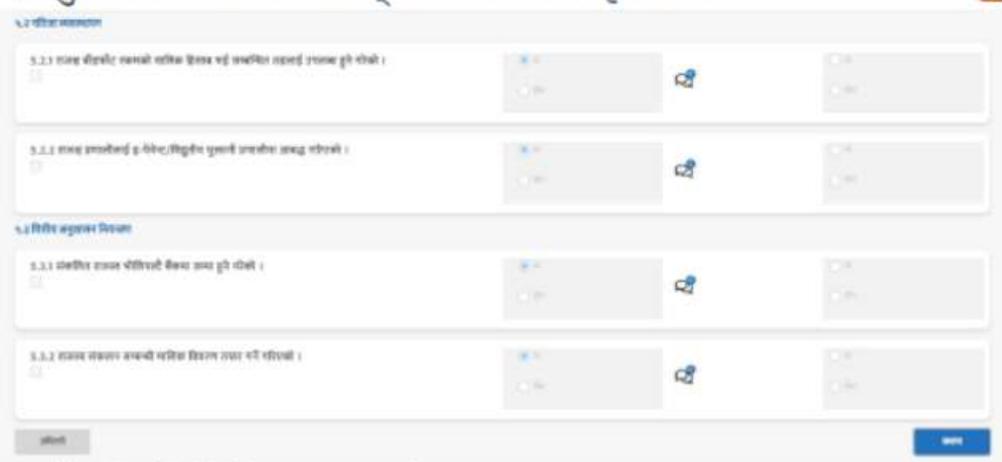
१.१.२ मन्त्रपरिषद्को कार्यालयबाट पृष्ठपोषण दिनुपर्नेछ ।

१.१.३ मन्त्रपरिषद्को कार्यालयबाट पृष्ठपोषण दिनुपर्नेछ ।

- सो पृष्ठपोषणको column मा click गरे पछि, पृष्ठपोषण लेख्ने Box खुल्छ, जसमा पृष्ठपोषण दिने हो ।

१६ प्रदेश तथा स्थानीय शासन सङ्घको कार्यालय, मधेश प्रदेश

३. मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयबाट पृष्ठपोषण

३.२ विद्यमान पृष्ठपोषण

३.२.१ विद्यमान पृष्ठपोषणको लागि पृष्ठपोषण दिनुपर्नेछ ।

३.२.२ विद्यमान पृष्ठपोषणको लागि पृष्ठपोषण दिनुपर्नेछ ।

३.३ विद्यमान पृष्ठपोषण

३.३.१ विद्यमान पृष्ठपोषणको लागि पृष्ठपोषण दिनुपर्नेछ ।

३.३.२ विद्यमान पृष्ठपोषणको लागि पृष्ठपोषण दिनुपर्नेछ ।

- सबै पृष्ठपोषण दिइ सके पछि समाप्तमा click गर्नुस ।

१७ प्रदेश तथा स्थानीय शासन सङ्घको कार्यालय, मधेश प्रदेश

३. मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयबाट पृष्ठपोषण

क्र.सं.	मन्त्रालय	मन्त्रालयका अनुमोदित सम्बन्ध	मन्त्रालयका उपनिर्देशन नवीकरण मिति	कुलबजेट तथा परिशिष्टबजेटको कार्यालयबाट प्रेषण सम्बन्ध	मन्त्रालयका प्रेषण गर्ने अन्तिम नवीकरण मिति
१.	Dewa Mahal Ministry	१०००-०-११ (१)	२०७३/०१	२०७३/०१	२०७३/०१
२.	Ministry of Home and Land	२०७३/०१	२०७३/०१	२०७३/०१	२०७३/०१
३.	Ministry of Road	२०७३/०१	२०७३/०१	२०७३/०१	२०७३/०१
४.	Ministry of Women, Children and Senior Citizens	२०७३/०१	२०७३/०१	२०७३/०१	२०७३/०१
५.	Tour, Ministry	२०७३/०१	२०७३/०१	२०७३/०१	२०७३/०१
६.	शु, मन्त्रालयका अनुमोदित सम्बन्ध	२०००-०-११ (१)	२०००-०-११ (१)	२०००-०-११ (१)	२०००-०-११ (१)
७.	कुलबजेट तथा परिशिष्टबजेटको कार्यालयबाट प्रेषण सम्बन्ध	२०७३/०१	२०७३/०१	२०७३/०१	२०७३/०१
८.	अनुमोदित सम्बन्ध	२०००-०-११ (१)	२०००-०-११ (१)	अनुमोदित सम्बन्ध	अनुमोदित सम्बन्ध

- समाप्तमा click गरे पछि, माथिको screen आउछ, जहाँ पृष्ठपोषणलाई स्वीकृत गर्नु पर्छ ।

११
प्रदेश तथा स्थानीय शासन सङ्घर्षका लागि, प्रदेश प्रदेश

३. मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयबाट पृष्ठपोषण

क्र.सं.	मन्त्रालय	मन्त्रालयका अनुमोदित सम्बन्ध	मन्त्रालयका उपनिर्देशन नवीकरण मिति	कुलबजेट तथा परिशिष्टबजेटको कार्यालयबाट प्रेषण सम्बन्ध	मन्त्रालयका प्रेषण गर्ने अन्तिम नवीकरण मिति
१.	Dewa Mahal Ministry	१०००-०-११ (१)	२०७३/०१	२०७३/०१	२०७३/०१
२.	Ministry of Home and Land	२०७३/०१	२०७३/०१	२०७३/०१	२०७३/०१
३.	Ministry of Road	२०७३/०१	२०७३/०१	२०७३/०१	२०७३/०१
४.	Ministry of Women, Children and Senior Citizens	२०७३/०१	२०७३/०१	२०७३/०१	२०७३/०१
५.	Tour, Ministry	२०७३/०१	२०७३/०१	२०७३/०१	२०७३/०१
६.	शु, मन्त्रालयका अनुमोदित सम्बन्ध	२०००-०-११ (१)	२०००-०-११ (१)	२०००-०-११ (१)	२०००-०-११ (१)
७.	कुलबजेट तथा परिशिष्टबजेटको कार्यालयबाट प्रेषण सम्बन्ध	२०७३/०१	२०७३/०१	२०७३/०१	२०७३/०१
८.	अनुमोदित सम्बन्ध	२०००-०-११ (१)	२०००-०-११ (१)	२०००-०-११ (१)	अनुमोदित सम्बन्ध

- स्वीकृत भइ सके पछि, सो बटन रातो हुन्छ र सम्बन्धित मन्त्रालयको अन्तिम नतिजाको लागि जान्छ ।

१२
प्रदेश तथा स्थानीय शासन सङ्घर्षका लागि, प्रदेश प्रदेश

४. मन्त्रालयबाट पृष्ठपोषण हेरी अन्तिम नतिजा सार्वजनिक

क्र.सं.	प्रतिवेदनको नाम	स्थिति	मिति	कार्य
१	मन्त्रालयबाट पृष्ठपोषण	अनुमोदित	२०७२-०७-२०	अनुमोदित
२	मन्त्रालयबाट पृष्ठपोषण	अनुमोदित	२०७२-०७-२०	अनुमोदित
३	प्रशासनिक सेवा विवरणको आधारमा प्रशासनिक सेवा	अनुमोदित	२०७२-०७-२०	अनुमोदित
४	मन्त्रालयबाट पृष्ठपोषण हेरी अन्तिम नतिजा सार्वजनिक	अनुमोदित	२०७२-०७-२०	अनुमोदित

- मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद् कार्यालयबाट पृष्ठपोषण दिइ सके पछि मन्त्रालयको Approver बाट अन्तिम नतिजा सार्वजनिक गर्ने ।
- मन्त्रालयको Approver बाट लगइन गरे पछि, माथिको screen देखिन्छ, सो मा फारममा जानुहोस् मा गएर फारमको पृष्ठपोषण हेरेर अन्तिम नतिजा तयार गर्ने ।

४. मन्त्रालयबाट पृष्ठपोषण हेरी अन्तिम नतिजा सार्वजनिक

अर्थ मन्त्रालय(62)

प्रशासनिक सेवा विवरणको आधारमा प्रशासनिक सेवा

१.१ विगत प्रयोग अनुभव विवरणको आधारमा प्रशासनिक सेवा

१.१.१ विगत प्रयोग अनुभव विवरणको आधारमा प्रशासनिक सेवा

अनुमोदित

- प्रश्नको पृष्ठपोषणमा हेर्ने पृष्ठपोषणमा click गरी हेर्ने सकिन्छ ।
- पृष्ठपोषण भएकोमा नम्बर देखिन्छ र सो मा click गरे पछि पृष्ठपोषण हेर्न सकिन्छ ।

४. मन्त्रालयबाट पृष्ठपोषण हेरी अन्तिम नतिजा सार्वजनिक

मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद् कार्यालयबाट प्राप्त पृष्ठपोषण हेरी, सो मा आफ्नो सुझाव राख्न मिल्छ ।

साथै अन्तिम नतिजाको लागि छ वा छैन विकल्प छान्न मिल्छ ।

प्रदेश तथा स्थानीय शासन सूच्योग कार्यक्रम, मधेश प्रदेश

४. मन्त्रालयबाट पृष्ठपोषण हेरी अन्तिम नतिजा सार्वजनिक

सबै पृष्ठपोषण हेरी, अन्तिम नतिजाको लागि सबै प्रश्नहरूको छ वा छैन विकल्प छानेर अन्तिम नतिजा तयार गर्ने ।

प्रदेश तथा स्थानीय शासन सूच्योग कार्यक्रम, मधेश प्रदेश

४. मन्त्रालयबाट पृष्ठपोषण हेरी अन्तिम नतिजा सार्वजनिक

१. मन्त्रालय पृष्ठपोषण
२. मन्त्रालय अन्तिम नतिजा
३. सुदूरपश्चिम प्रदेशको मन्त्रालय पृष्ठपोषण
४. मन्त्रालय पृष्ठपोषण हेरी अन्तिम नतिजा

क्र.सं.	प्रक्रियाको नाम	प्रारम्भिक मिति	समाप्त मिति	स्थिति	कार्यक्रम
१	मन्त्रालय पृष्ठपोषण	२०७३-०७-०५	२०७३-०७-०५	समाप्त	
२	मन्त्रालय अन्तिम नतिजा	२०७३-०७-०५	२०७३-०७-०५	११	
३	सुदूरपश्चिम प्रदेशको मन्त्रालय पृष्ठपोषण	२०७३-०७-०५	२०७३-०७-०५	समाप्त	
४	मन्त्रालय पृष्ठपोषण हेरी अन्तिम नतिजा	२०७३-०७-०५	२०७३-०७-०५	११	मन्त्रालय पृष्ठपोषण अन्तिम नतिजा

• समाप्तमा click गरे पछि, माथिको screen आँउछ, जहा स्वीकृत गर्नुहोस मा click गरेर अन्तिम नतिजालाई स्वीकृत गर्ने ।

99
प्रदेश तथा स्थानीय शासन समूहको कार्यक्रम, मधेश प्रदेश

४. मन्त्रालयबाट पृष्ठपोषण हेरी अन्तिम नतिजा सार्वजनिक

१. मन्त्रालय पृष्ठपोषण
२. मन्त्रालय अन्तिम नतिजा
३. सुदूरपश्चिम प्रदेशको मन्त्रालय पृष्ठपोषण
४. मन्त्रालय पृष्ठपोषण हेरी अन्तिम नतिजा

क्र.सं.	प्रक्रियाको नाम	प्रारम्भिक मिति	समाप्त मिति	स्थिति	कार्यक्रम
१	मन्त्रालय पृष्ठपोषण	२०७३-०७-०५	२०७३-०७-०५	समाप्त	
२	मन्त्रालय अन्तिम नतिजा	२०७३-०७-०५	२०७३-०७-०५	११	
३	सुदूरपश्चिम प्रदेशको मन्त्रालय पृष्ठपोषण	२०७३-०७-०५	२०७३-०७-०५	समाप्त	
४	मन्त्रालय पृष्ठपोषण हेरी अन्तिम नतिजा	२०७३-०७-०५	२०७३-०७-०५	११	मन्त्रालय पृष्ठपोषण अन्तिम नतिजा

• स्वीकृत गरे पछि सो बटन रातो हुन्छ र अन्तिम नतिजा सार्वजनिक हुन्छ ।

99
प्रदेश तथा स्थानीय शासन समूहको कार्यक्रम, मधेश प्रदेश

अन्तिम नतिजा सार्वजनिक

स्कोर टेबल

- 1. योजना, बजेट र आर्थिक व्यवस्थापन
- 2. सार्वजनिक स्वास्थ्य र सुरक्षा
- 3. शिक्षा र आवास
- 4. अल्पसंख्यक, प्रवास र आवास
- 5. सार्वजनिक व्यवस्थापन

सम्बन्धित विषय सुशासन लेखाजोखा मूल्यांकन

• अन्तिम नतिजा सार्वजनिक भए पछि, लगइन नगरी अंक हेर्न सकिन्छ ।

81
प्रदेश तथा स्थानीय शासन मन्त्रालय, काठमाडौं, प्रदेश

अन्तिम नतिजा सार्वजनिक

स्कोर टेबल

1. योजना, बजेट र आर्थिक व्यवस्थापन

विषय

क्र.सं.	विषय	पूर्व	अब	वैधता
1.1	योजना, बजेट र आर्थिक व्यवस्थापन	8.50	8.50	+
1.2	सार्वजनिक स्वास्थ्य र सुरक्षा	8.50	8.50	+
1.3	शिक्षा र आवास	8.50	8.50	+
1.4	अल्पसंख्यक, प्रवास र आवास	8.50	8.50	+
1.5	सार्वजनिक व्यवस्थापन	8.50	8.50	+
1.6	योजना, बजेट र आर्थिक व्यवस्थापन	8.50	8.50	+
1.7	सार्वजनिक स्वास्थ्य र सुरक्षा	8.50	8.50	+
1.8	शिक्षा र आवास	8.50	8.50	+
1.9	अल्पसंख्यक, प्रवास र आवास	8.50	8.50	+
1.10	सार्वजनिक व्यवस्थापन	8.50	8.50	+

• सबै विषयक्षेत्रहरूको प्रश्नहरूको प्रामाड्क हेर्न सकिन्छ ।

82
प्रदेश तथा स्थानीय शासन मन्त्रालय, काठमाडौं, प्रदेश

धन्यवाद

११

प्रदेश तथा स्थानीय शासन संचयन कार्यक्रम, मध्य प्रदेश

Annex 5: Result of the PFRA of participating offices based the exercise in the orientation and interaction program

मधेश प्रदेश सरकारका मन्त्रालय तथा निकायहरुको वित्तीय सुशासन जोखिम मूल्यांकन नतिजाको सारांश
मधेश प्रदेश सरकारको वित्तीय सुशासन जोखिम मूल्यांकन कार्यविधि, २०७९ सम्बन्धी अन्तरक्रिया तथा अभिमुखिकरण कार्यक्रमको आधारमा

क्र.स.	मन्त्रालय/ निकाय	प्रक्रिया जोखिम	नतिजा जोखिम	वित्तीय अनुशासन जोखिम	जम्मा प्राप्तांक	प्रतिशत	मूल्याङ्कन
१	प्रदेश सभा सचिवालय	28	12	17	57	76%	मध्य जोखिम
२	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	0	0	0	0	0%	उच्च जोखिम
३	अर्थ मन्त्रालय	24	8	19	51	68%	मध्य जोखिम
४	गृह, सञ्चार तथा कानून मन्त्रालय	25	9	14	48	64%	मध्य जोखिम
५	वन तथा वातावरण मन्त्रालय	28	12	17	57	76%	मध्य जोखिम
६	भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय	25	7	16	48	64%	मध्य जोखिम
७	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	14	6	14	34	45%	मध्य जोखिम
८	स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय	25	12	18	55	73%	मध्य जोखिम
९	ऊर्जा, सिँचाई तथा खानेपानी मन्त्रालय	24	10	17	51	68%	मध्य जोखिम
१०	शिक्षा तथा संस्कृती मन्त्रालय	23	11	18	52	69%	मध्य जोखिम
११	उद्योग, वाणिज्य तथा पर्यटन मन्त्रालय	26	9	14	49	65%	मध्य जोखिम

१२	श्रम तथा यातायात मन्त्रालय	0	0	0	0	0%	उच्च जोखिम
१३	खेलकुद तथा समाज कल्याण मन्त्रालय	0	0	0	0	0%	उच्च जोखिम
१४	प्रदेश नीति तथा योजना आयोग	0	0	0	0	0%	उच्च जोखिम
१५	प्रदेश लोक सेवा आयोग, मधेश प्रदेश	0	0	0	0	0%	उच्च जोखिम
१६	मुख्य न्यायाधिवक्ताको कार्यालय	0	0	0	0	0%	उच्च जोखिम
१७	प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय	31	12	18	61	81%	न्यून जोखिम
१८	प्रदेश अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्र	0	0	0	0	0%	उच्च जोखिम
१९	प्रदेश जनालोकपाल आयोग	25	10	19	54	72%	मध्य जोखिम